

स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना

(आ.व. २०७६/०७७-२०७८/०७९)

छेडागाड नगरपालिका वडा नं. ६, जाजरकोट

(साविक सुवानाउली गा.बि.स. वडा नं. १ देखि ९ सम्म)

कृतज्ञता

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजना
जिल्ला आयोजना समन्वय इकाई, जाजरकोट

तथा

International Fund for Agricultural Development (IFAD)

कृषि विकासका लागि अन्तराष्ट्रिय कोष

छेडागाड नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

कार्किगाउँ, जाजरकोट

कर्णाली प्रदेश

प.स.: २०७५/०७६

च.नं.:

मिति:

शुभकामना

जलवायु परिवर्तन एक नियमित प्रक्रिया भएतापनि बढ्दो औद्योगिकीकरण, वन विनाश, अव्यवस्थित शहरीकरण, सवारी साधनको बढ्दो प्रयोग आदि जस्ता मानवीय क्रियाकलापहरूले गर्दा हरितगृह ग्याँसहरूको उत्सर्जनमा वृद्धि भई पृथ्वी तात्ने क्रम तीव्र भएको तथ्य सर्व विधितै छ। हाल संसारकै प्रमुख समस्याको विषय बनेको जलवायु परिवर्तनको कारणले प्राकृतिक श्रोत माथि निर्भर रहने हाम्रो जस्तो कम विकसित गरीव राष्ट्रहरूका विपन्न समुदायमा अझ धेरै समस्या पार्ने देखिन्छ। नेपालका अन्य भू-भागहरूमा जस्तै यस नगरपालिकामा पनि तापक्रम र वर्षाको प्रकृति तथा प्रवृत्ति (अतिवृष्टि, अनावृष्टि, खण्डवृष्टि) मा परिवर्तन भईरहेको सबै स्थानीयले महशुस गरिएको छन्। समयमा पानी नपर्ने, गर्मी बढ्ने, जाडोका दिनहरू घट्ने, पानीको मुलहरू सुक्ने, बाढी/पहिरोका घटनाहरू धेरै हुने, वन जंगल तथा खेतवारीमा मिचाहा प्रजातीहरू बढ्ने जस्ता प्रकोपहरू हरेक वर्ष बढ्दै गईरहेका छन्।

यसै सन्दर्भमा यस नगरपालिकामा वसोवास गर्ने समुदायको जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि सचेतना अभिवृद्धि गर्न र जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित समुदाय र घरधुरीहरूको अनुकूलन क्षमताको विकास गर्न सबै सरोकारवाला तथा जलवायु परिवर्तनले प्रभावित घरधुरीहरूको प्रत्यक्ष सहभागितामा वडा नं. ६, ९, १० र ११ मा सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाहरू तयार भएको जानकारी पाउदा अति नै खुसी भएको छु। यी योजनाको कार्यान्वयन पछि प्रभावित घरधुरी र समुदायको अनुकूलन क्षमता विकास गर्न सहयोग पुग्नुका साथै जलवायु परिवर्तनले पार्ने असर न्यूनिकरण हुने विश्वास लिईएको छ। यी सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाहरूको तयारीको प्रक्रियामा आर्थिक सहयोग गर्ने वन तथा वातावरण मन्त्रालय अन्तरगतको पहाडी साना किसानका लागी अनुकूलन आयोजना, कार्ययोजना निर्माण प्रक्रियामा सहजीकरण गरी सहयोग गर्ने परामर्शदाताहरू र यस प्रक्रियामा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपले संलग्न सबै व्यक्ति तथा संघ संस्थाहरूलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहान्छु।

अन्त्यमा, यस नगरपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा यस अघि तयार भई कार्यान्वयनमा रहेका स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाहरू भै यी कार्ययोजनाहरूको पनि सफल कार्यान्वयनको शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

.....
नगर प्रमुख

छेडागाड नगरपालिका

६ नं. वडा कार्यालय

सुवानाउली, जाजरकोट
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

प.स.: २०७६/०७७

च.नं.:

मिति:

बिषय : स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना सन्दर्भमा

औद्योगिकीकरण, वन विनाश, अव्यवस्थित शहरीकरण, सवारी साधनको बढ्दो प्रयोग, हरितगृह ग्याँसहरूको अत्याधिक उत्सर्जन आदि जस्ता विभिन्न मानवीय क्रियाकलापहरूको कारणले गर्दा अहिले पृथ्वीको तापक्रम बढ्दै गएको कुरा प्रमाणित भैसकेको छ। जलवायु परिवर्तनको असरबाट संसारका धनी-गरिब, विकसित-अविकसित सबै मुलुक र त्यहाँका बासिन्दाहरू प्रभावित हुन्छन्। नेपालका अन्य भु-भागमा जस्तै यस वडामा पनि दिन प्रति दिन तापक्रम र वर्षाको प्रकृति तथा प्रवृत्तिमा फरक परेको कुरा सबैले महशुस गरिरहेका छन्। समयमा पानी नपर्ने, गर्मी बढ्ने, पानीको मुलहरू सुक्ने, बाढी/पहिरो आउने, हिमपात नहुने जस्ता प्रकोपहरू हरेक वर्ष बढ्दै गईरहेका छन्। यसले गर्दा जीविकोपार्जनको लागि चाहिने श्रोत तथा पूर्वाधारहरूमा समेत नकारात्मक प्रभावहरू देखिन थालिसकेका छन्।

यसै सन्दर्भमा यस वडामा बसोबास गर्ने समुदायलाई जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि सचेतना अभिवृद्धि गर्ने र जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित समुदाय र घरधुरीहरूको अनुकूलित क्षमताको विकास गर्न वडामा रहेका सबै सरोकारवाला, जलवायु परिवर्तनले प्रभावित घरधुरीहरूको प्रत्यक्ष सहभागितामा यस अनुकूलन कार्ययोजना निर्माण गरिएको छ। यस कार्ययोजनाको कार्यान्वयन पछि प्रभावित घरधुरी र समुदायका अनुकूलन क्षमता विकास गर्न सहयोग पुग्नेछ।

यस छेडागाड नगरपालिका वडा नं. ६ को सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारीको प्रक्रियामा आर्थिक सहयोग गर्ने वन तथा वातावरण मन्त्रालय अन्तरगतको पहाडी साना किसानका लागी अनुकूलन आयोजना, आयोजना समन्वय ईकाई जाजरकोट, कार्ययोजना निर्माण प्रक्रियामा सहजीकरण गरी सहयोग गर्ने परामर्शदाताहरू र यस प्रक्रियामा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपले संलग्न सबै व्यक्ति तथा संघ संस्थाहरूलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहान्छौं।

साथै बृहत कार्ययोजनाको कार्यान्वयन कुनै एउटा संस्थाको एकल प्रयासबाट संभव नभएकाले यसको कार्यान्वयन प्रक्रियामा समेत सबै सरोकारवाला सहयोगी निकाय, संघ संस्थाहरूको सहयोग तथा सहकार्यको अपेक्षा गर्दछौं।

.....
अध्यक्ष

संक्षिप्त शब्दावलीहरू

संक्षिप्त रूप (नेपालीमा)	संक्षिप्त रूप (अंग्रेजीमा)	विस्तृत रूप (नेपालीमा)	विस्तृत रूप (अंग्रेजीमा)
	ASHA	पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजना	Adaptation for Smallholders in Hilly Areas
	IFAD आइफाड	कृषि विकासको निम्ती अन्तराष्ट्रिय कोष	International Fund for Agriculture Development
सा.व.	CF	सामुदायिक वन	Community Forest
सा.व.उ.स.	CFUG	सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह	Community Forest User Group
जि.स.स.	DCC	जिल्ला समन्वय समिति	District Coordination Committee
	GIS	भौगोलिक सूचना प्रणाली	Geographic Information System
गा.वि.स.	VDC	नगर विकास समिति	Village Development Committee
गा.पा.		गाउँपालिका	Rural Municipality
न. पा.		नगरपालिका	Municipality
लापा	LAPA	स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना	Local Adaptation Plans for Action
नापा	NAPA	राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम	National Adaptation Programme of Action
स. ग्रा. ले .	PRA	सहभागितामूलक ग्रामिण लेखाजोखा	Participatory Rural Appraisal
लैससास	GESI	लैंगिक समानता तथा समाजिक समावेशिकरण	Gender Equality and Social Inclusion

शब्दावलीहरू:

1. Weather (मौसम):

पृथ्वीको वायुमण्डलमा हरेक दिन परिवर्तन भई रहने तापक्रम, वर्षा, वायुको चाप, आद्रता आदिको अवस्थालाई मौसम भनिन्छ। यो प्रत्येक दिन, हप्ता र महिनामा परिवर्तन भईरहन्छ।

2. Climate (जलवायु वा हावापानी):

लामो अवधिको (करिब ३० वर्ष) मौसमको सरदर अवस्थालाई जलवायु भनिन्छ। सामान्यतया जलवायु स्थान, ऋतु विशेष अनुसार स्थिर रहन्छ। यसका सूचकहरू (Parameters) मौसमको जस्तै हुन्।

3. Climate Change (जलवायु परिवर्तन):

लामो समयको अन्तराल एवं दीर्घकालिन अवधिमा जलवायुका विभिन्न तत्वहरूमा भएको औसत परिवर्तनलाई जलवायु परिवर्तन भनिन्छ। पृथ्वीको सन्तुलन खल्वलिने गरी हजारौं वर्ष देखि मानवले महशुस गर्दै भोग्दै र बुझ्दै आएको जलवायुमा हुने फरक तथा बदलावलाई नै जलवायु परिवर्तन भनिन्छ।

4. GHGs (हरित गृह ग्याँस):

Green House Gases-GHGs (हरितगृह ग्याँसहरू): वायुमण्डलमा विश्वव्यापी रूपमा तापक्रम उष्णीकरण र जलवायु परिवर्तनको लागि जिम्मेवार रहेका ग्याँसहरूलाई हरितगृह ग्याँस भनिन्छ। क्योटो अभिसन्धि १९९७ को अनुसूची १ अनुसार हरितगृह ग्याँस अन्तर्गत कार्बनडाईअक्साईड (CO_2), मिथेन (CH_4), नाईट्रस अक्साईड (N_2O), हाईड्रोफ्लोरो कार्बन (HFC), परफ्लोरो कार्बन (Perfloro Carbons (PFC), सल्फर हेक्जाफ्लोराईड (Sulphur Hexafluoride (SF_6)) गरी ६ किसिमका ग्याँसहरू पर्दछन्। कतारको दोहामा सम्पन्न COP ले नाइट्रोजन ट्राईफ्लोराईड (NF_3) लाई थप गरेकोले हरितगृह ग्याँसको संख्या ७ पुगेको छ।

5. UNFCCC (जलवायु परिवर्तनसम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसंघीय प्रारूप महासन्धि):

United Nations Framework Convention on Climate Change (जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसंघीय प्रारूप महासन्धि): सन् १९९२ मा ब्राजिलको रियो दि जेनेरियामा भएको पृथ्वी सम्मेलनबाट स्थापना भएको संयन्त्र हो। विश्वका विभिन्न राष्ट्रहरूले विश्वमा जलवायु परिवर्तन भइरहेको महशुस गरेर त्यसलाई सम्बोधन गर्न यो महासन्धि पारित गरिएको हो। यसलाई १९९६ देशहरूले अनुमोदन (Ratify) गरेका छन् भने सन् १९९४ देखि यो कार्यान्वयनमा आईरहेको छ। यस महासन्धिको मुख्य उद्देश्य वायुमण्डलमा रहेका हरितगृह ग्याँसहरूलाई प्रतिवद्धता अनुसारको मात्रामा निश्चित समयभित्र स्थिर राख्नु रहेको छ।

6. COP (पक्षधर राष्ट्रहरूको सम्मेलन):

Conference of Parties: पक्ष (सदस्य) राष्ट्रहरूको सम्मेलन भन्नाले UNFCCC का पक्ष देशहरूको सम्मेलनलाई जनाउँछ। यो UNFCCC को सबैभन्दा शक्तिशाली निकाय हो र यो सम्मेलन प्रत्येक वर्षको अन्ततिर नोभेम्बर डिसेम्बर महिनाहरूमा हुने गर्दछ।

सन् १९९७ मा जापानको क्योटोमा भएको COP 3, सन् २००७ मा इन्डोनेसियाको बालीमा भएको COP 13, सन् २००९ मा डेन्मार्कको कोपेन्हेगनमा भएको COP 15 र फ्रान्सको पेरिसमा सन् २०१५ मा भएको COP 21 सम्मेलनहरू विशेष चर्चामा र महत्वपूर्ण रहे। सन् २०१६ को डिसेम्बरमा पोल्याण्डमा COP 24 अर्थात् चौबिसौं सम्मेलन सम्पन्न भयो जस्मा पेरिस सम्झौता सम्बन्धि महत्वपूर्ण निर्णयहरू भएका छन्।

7. IPCC (जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि अन्तरसरकारी समूह):

Intergovernmental Panel on Climate Change: जलवायु परिवर्तनको क्षेत्रमा कार्यरत वैज्ञानिकहरूको अन्तराष्ट्रिय संयन्त्र हो । संसारका विभिन्न राष्ट्रहरूबाट प्रतिनिधित्व हुने गरी स्वयम्सेवीको रूपमा हजारौं वैज्ञानिकहरू यसमा आवद्ध छन् । यो सन् १९८८ मा स्थापित अन्तरदेशीय समूह अर्थात अन्तरसरकारी नियोग हो जसले मानव श्रृजित जलवायु परिवर्तनका असरहरूबारे मूल्याङ्कन गर्दछ । यसले सन् २००७ मा नोबेल पुरस्कार समेत पाएको थियो । यस Panel बाट प्रकाशित प्रतिवेदन नै आधिकारिक मानिन्छ । यस्तै अति कम विकसित देशहरूले पनि राष्ट्रिय संचार प्रतिवेदन (National Communication Report) प्रकाशित गर्दछन् । नेपालले हालसम्म दोश्रो प्रतिवेदन प्रकाशित गरि सकेको छ ।

8. Adaptation (अनुकूलन):

जलवायु परिवर्तनका विद्यमान र सम्भावित असरहरूसँग जुध्न गरिने उपायहरू नै अनुकूलन हो । जस्तो गर्मी ठाँउहरूमा घरमा बढी र ठूला भ्यालहरू बनाउनु, बाढी आउँछ भनेर घरको जग अग्लो बनाउनु । यो परिवर्तित वातावरणमा आफ्नो अस्तित्वलाई निरन्तरता दिन गरिने प्रक्रिया हो । मानव सन्दर्भमा अनुकूलन अन्तर्गत परिवर्तित वातावरणमा अनुकूलित हुन सकिने क्रियाकलापहरू पर्दछन् ।

9. Mitigation (न्यूनीकरण):

हरितगृह ग्यास उत्सर्जनमा कटौति गरी वा वायुमण्डलमा भएको अधिक कार्बनलाई अवशोषण सञ्चित क्षमतामा अभिवृद्धि गराई वायुमण्डलमा थप हरितगृह ग्यास थुप्रन रोक्ने कार्यहरूलाई नै उत्सर्जन न्यूनीकरण भन्ने गरिन्छ ।

10. NAPA (राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम):

National Adaptation Programme of Action (राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम): सन् २००१ मा मोरोक्कोको माराकेस शहरमा आयोजना गरिएको पक्षधर राष्ट्रहरूको सातौं सम्मेलन (COP 7) मा भएको सम्झौता अनुरूप अनुकूलनको मसौदा आएको हो । कम विकसित मुलुकहरूले जलवायु परिवर्तनका कारणबाट श्रृजित जोखिमहरू आंकलन गरी तत्कालै गर्नुपर्ने अनुकूलनका कार्यक्रमहरू पहिचान गरी प्राथमिकीकरण गरी नापा बनाएको खण्डमा विकसित मुलुकहरूले सहयोग गर्ने प्रतिवद्धता अनुसार नेपालमा पनि वातावरण मन्त्रालयले सन् २०१० मा यो तयार गरेको छ ।

11. LAPA National Framework (स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचना)

Local Adaptation Plans for Actions National Framework: (स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचना) NAPA ले पहिचान गरेको कार्यक्रमहरूलाई समुदाय तहसम्म पुऱ्याउनका लागि नेपाल सरकार वातावरण मन्त्रालयले यो राष्ट्रिय संरचना LAPA National Framework तयार गरेको छ । यो वि.सं. २०६८ मा अनुमोदन भई कार्यान्वयनमा आईरहेको छ । यसै संरचना अनुसार तयार गरिएको स्थानीय स्तरको अनुकूलन कार्ययोजनालाई LAPA भनिन्छ ।

12. Gender Equality (लैंगिक समानता)

महिला तथा पुरुषबीच सबै पक्ष र तहहरूमा बराबर अवसर र बराबर लाभ हासिल भएको अवस्थालाई नै लैङ्गिक समानता भनिन्छ ।

13. Gender Integration (लैंगिक समायोजन)

लैङ्गिक समायोजन भन्नाले परियोजनाको निर्माण, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन चरणहरूमा लैङ्गिक असमानता र भिन्नतालाई पहिचान गरि सम्बोधन गर्ने प्रक्रियालाई बुझाउँछ ।

14. Reproductive Role (पारिवारिक/प्रजनन भूमिका)

यस कार्यअन्तर्गत दुई किसिमका घरायसी कामहरू पर्दछन् । (१) जैविक जस्तै : बच्चा जन्माउने र (२) सामाजिक जस्तै : बच्चाहरूको स्याहार गर्ने, भान्साको काम, बजार जानु, परिवारको स्वास्थ्यको हेरविचार एवं अन्य घरायसी कार्यहरू गर्ने जुन कार्यको मान्यता कम हुन्छ र आम्दानी पनि हुदैन । यस्ता काममा बढी श्रम र समय लाग्छ । महिला तथा बालिकाहरूले नै प्राय यस्ता काम गर्ने गर्दछन् ।

15. Vulnerability (सङ्घटासन्नता)

जलवायु परिवर्तनका कारण सिर्जना भएका जोखिम, खतराका प्रतिफल प्रभाव आदिसँग जुध्न सक्ने हैसियत वा क्षमतामा कमी आएको अवस्थालाई सङ्घटासन्नता भनिन्छ ।

16. GIS (भौगोलिक सूचना प्रणाली)

Geographic Information System: (भौगोलिक सूचना प्रणाली): यो प्रणाली यसरी बनाइएको हुन्छ जसबाट भौगोलिक तथ्यांक तथा सूचनालाई लिने (Capture), जम्मा गर्ने (Store), मिलाउने (Manipulate), विश्लेषण गर्ने (Analyze), व्यवस्थापन गर्ने (Manage) र प्रस्तुत गर्ने (Present) गरिन्छ ।

17. Sensitivity (संवेदनशीलता)

जलवायु परिवर्तनको कारणले कुनै पनि प्रणालीलाई सकारात्मक वा नकारात्मक रूपमा पार्ने प्रभावको परिणाम वा अवस्थालाई संवेदनशीलता भनिन्छ ।

18. Adaptive Capacity (अनुकूलन क्षमता)

जलवायु परिवर्तन वा अन्य वातावरणीय समस्याहरूसँग अनुकूलन हुन सक्ने क्षमतालाई अनुकूलन क्षमता भनिन्छ । अनुकूलन क्षमता समुदायको आर्थिक स्रोतहरू, प्रविधिहरूमा पहुँच, जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी सूचनाहरूमा पहुँच, सूचनाहरूको उपयोग गर्न सक्ने क्षमता, संस्था र स्रोतको न्यायोचित वितरणसँग सम्बन्धित हुन्छ । अनुकूलन क्षमता विकाससँग पनि सम्बन्धित हुन्छ, जस्तै जति बढी राष्ट्र वा समुदाय विकसित हुन्छ अनुकूलन क्षमता पनि उच्च हुन्छ ।

19. Risk (जोखिम)

जलवायु परिवर्तनका कारण हुन सक्ने हानी, नोक्सानी वा प्रकोपको सम्भावना नै जोखिम हो ।

20. Inclusiveness (समावेशी)

कार्ययोजना तर्जुमा प्रक्रियामा सरोकारवाला व्यक्तिहरू जस्तै महिला, दलित, विपन्न तथा सिमान्तकृत समुदायको सार्थक सहभागिताको निश्चितता गर्नु समावेशी हो ।

सारांश

जलवायु परिवर्तन र यसका प्रतिकुल प्रभावहरु समग्र विश्वकै लागि साभा चुनौतिका रुपमा अगाडि आइरहेको वर्तमान परिप्रेक्ष्यमा नेपाल सरकारले पनि यसबाट श्रृजित तथा भविष्यमा श्रृजना हुन सक्ने प्रतिकुल प्रभावहरूसँग अनुकूलित हुन जलवायु परिवर्तन नीति २०६७, जलवायु परिवर्तन राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम (नापा) २०६७ एवं स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना (लापा) को राष्ट्रिय संरचना २०६८ समेत तयार गरी स्थानीय स्तरमा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका कार्यहरुलाई प्राथमिकता दिदै आइरहेको छ ।

यसै सन्दर्भमा नेपाल सरकार, वन तथा वातावरण मन्त्रालय अन्तर्गतको पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन (ASHA) आयोजनाले स्थानीय स्तरमा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका कार्यहरुलाई योजनाबद्ध रुपले अधि बढाउन स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गरी रहेको छ । यसै क्रममा नापाको जलवायु परिवर्तन संकटासन्नता स्तरीकरण अनुसार मध्यम संकटासन्न स्तरमा रहेको यस जाजरकोट जिल्लाका सरोकारवालाहरुको समन्वय गरी छनौट गरिएको यस छेडागाड नगरपालिकाको वडा नं. ६ मा पनि जलवायु परिवर्तनका प्रतिकुल प्रभावहरु देखा पर्न थालिसकेको सन्दर्भमा स्थानीय सरोकारवालाहरुको प्रत्यक्ष एवं सक्रिय सहभागिता र ASHA आयोजनाको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गरिएको छ । यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारीको लागि नेपाल सरकारबाट स्विकृत स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना (लापा) को राष्ट्रिय संरचना अनुसारका विधि तथा प्रक्रियाहरुका साथै ASHA आयोजनाद्वारा तयार गरिएका भौगोलिक सूचना प्रविधिमा आधारित उप-जलाधार व्यवस्थापन योजना तर्जुमा (Geographic Information System based Sub-watershed Management Planning) तथा सहभागितामूलक परिदृश्य विकास (Participatory Scenario Development) अवधारणाहरु अनुसारका विधि तथा प्रक्रियाहरु समेत अवलम्बन गरिएको छ ।

यस कार्ययोजना तयारीका क्रममा यस वडाका जन प्रतिनिधीहरु, वडा सचिव, शिक्षकहरु, समाजसेवीहरु, राजनैतिक दलहरुका प्रतिनिधीहरु, सामुदायिक वन समुहका पदाधिकारीहरु, गरिव, महिला, दलित, जनजाति तथा पछाडी परेका वर्गहरु समेत का स्थानीय समुदाय तथा अन्य बुद्धिजीविहरुको प्रत्यक्ष एवं सक्रिय सहभागिता रहेको थियो । तीन वर्षका लागि तयार गरिएको यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनामा यस वडामा विद्यमान सामाजिक, मानविय, आर्थिक, प्राकृतिक, भौतिक तथा सामुदायिक श्रोतहरु र जलवायु परिवर्तनबाट श्रृजित प्रतिकुल प्रभावहरु/प्रकोपहरुको पहिचान तथा लेखाजोखा गर्दै यस वडा र यहाँका घरधुरीहरुको जलवायु परिवर्तन संकटासन्नता तथा अनुकूलन क्षमता मुल्यांकन गरिएको थियो । सोही मुल्यांकनको आधारमा उच्च अनुकूलन क्षमताको परिकल्पना गर्दै प्रभावकारी अनुकूलन कार्यहरुको पहिचान तथा प्राथमिकीकरण गरी यो कार्ययोजना तयार भएको थियो । यस कार्ययोजनाको सारांश तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

विवरण				
कार्ययोजनाले समेटेको क्षेत्र:	छेडागाड नगरपालिका वडा नं. ६ (साविक सुवानाउली गा.वि.स. वडा नं. १ देखि ९)			
चारकिल्ला:	उत्तर : जुनिचाँदे गा.पा. र छेडागाड न.पा. वडा नं. ८ र ९, दक्षिण : छेडागाड न.पा. वडा नं. ३ र ४., पूर्व : छेडागाड न.पा. वडा नं. ५ तथा पश्चिम : जुनिचाँदे गा.पा. रहेका छन ।			
क्षेत्रफल:	२१.३८ वर्ग कि.मि.			
सहभागितामूलक संकटासन्नता स्तरीकरण (२०७६)	महिला	पुरुष	जम्मा जनसंख्या	
	१५१२ (४९.८%)	१५२३ (५०.२%)	३०३५	
	ब्रा/क्षेत्री/ठ	जनजाति	दलित	जम्मा घरधुरी
२६९(५६ %)	५६(११ %)	१५९ (३३%)	४८४ (१००%)	
प्रमुख पेशा / जीविकोपार्जनको आधार:	यस वडाका बासिन्दाको मुख्य पेशा कृषि तथा पशुपालन हो भने जीविकोपार्जन अर्थात रोजगारीको लागि यहाँका मानिसहरु अन्य क्षेत्रहरु अर्थात देशको अन्य भाग, भारत तथा खाडी मुलुकहरुमा जाने गर्दछन् ।			
जलवायु परिवर्तनको प्रभाव तथा असर:				

विवरण

- स्थानीय समुदायले गर्मीका दिनहरू करिब २ महिनाले बढेको र गर्मीको मात्रा पनि बढेको महशुस गरेका छन् । त्यस्तै जाडोका दिनहरू करिब २ महिनाले घटेको अनुभव गरेका छन् ।
- मनसुनी वर्षाको अवधि १.५ महिनाले घटेको, हिउँदे वर्षा छिटपुट मात्र हुने गरेको, तुसरो पर्ने दिन २.५ महिनाले घटेको ।
- बाढी र पहिरोको मात्रा तथा बारम्बारता बढेकोले धन जन तथा कृषि तथा वन क्षेत्रको नोक्सानी ।
- जीविकोपार्जनका क्रियाकलापहरूका समयमा पनि हेरफेर भएकोले रोजगारीको लागि बाहिर जाने प्रवृत्ति बढेको ।
- कृषिवाली, पशुपंक्षी तथा मानवमा नयाँ रोगको प्रकोप बढेको ।
- वनमा तथा खेतवारीहरूमा मिचाहा प्रजातिहरूको प्रकोप बढेको ।
- गुराँस फूलने समय र काफल पाक्ने समय करिब १ महिनाले अगाडि सरेको ।

मुख्य प्रकोपहरू	खडेरी, पहिरो तथा भू-क्षय, कृषि तथा पशुपंक्षीमा रोग, मिचाहा प्रजाती, मानवमा रोग				
वस्ती/साविकको वडागत संकटासन्नता	अति उच्च	उच्च	मध्यम	न्यून	जम्मा वडा
	१ र ४	७, ८ र ९	६ र ५	२ र ३	९
संकटासन्न घरधुरी संख्या प्रतिशत:	अति उच्च (V4)	उच्च (V3)	मध्यम (V2)	न्यून (V1)	जम्मा घरधुरी
	२७ (६%)	१७४ (३६%)	२८२ (५८%)	१ (०%)	४८४

कार्ययोजनाको परिकल्पना:

- जलवायु परिवर्तन अनुकूलित उपयुक्त वीउविजन, प्रविधि र उन्नत नश्लको प्रवर्द्धनले गर्दा पशु व्यवसाय तथा कृषि उत्पादनमा बृद्धि भई खाद्य सुरक्षा बढेको हुनेछ ।
- सिंचाई कुलोको मर्मत तथा स्तर उन्नती र साना सिंचाई प्रविधिहरूको प्रयोगले कृषि उत्पादनमा बृद्धि भई स्थानीय समुदायको आत्मनिर्भरता बढेको हुनेछ ।
- विभिन्न भौतिक पूर्वाधारहरूको निर्माणबाट बाढी, पहिरो जस्ता जलवायुजन्य प्रकोपहरूको असरमा कमी आई स्थानीय समुदायको समानुकूलन क्षमता बढेको हुनेछ ।
- दिगो वन व्यवस्थापनका माध्यमबाट मिचाहा प्रजातिको नियन्त्रण तथा वनको हैसियतमा सुधार आएको हुनेछ ।
- स्वच्छ पिउने पानीको उपलब्धता, व्यवस्थापन, स्वस्थता तथा सरसफाईको साथै वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धनबाट स्थानीय समुदायको स्वास्थ्यमा सुधार र जीवन स्तरमा सुधार आएको हुनेछ ।
- स्थानीय समुदायमा जलवायु परिवर्तन सम्बद्ध चेतना अभिवृद्धि भई यसका प्रभावहरूसँग अनुकूलित हुने र क्षति न्युनिकरण गर्ने क्षमताको विकास भएको हुनेछ ।

योजनाको अवधि: आ.व. २०७६/७७-२०७८/७९

कार्ययोजनाको प्राथमिकता परेका मुख्य अनुकूलनका कार्यहरूः

- सिंचाई कुलो मर्मत तथा स्तर उन्नती, साना सिंचाई प्रविधि प्रवर्द्धन, प्लाष्टिक घरमा वेमौसमी तरकारी खेती, रिचार्ज पोखरी निर्माण, पानीका मुहान संरक्षण, खानेपानी टंकी निर्माण
- नदी किनारमा वृक्षारोपण, तटबन्ध निर्माण, ग्याविन पर्खाल निर्माण
- सुख्खा सहने तथा रोग किरा प्रतिरोधी प्रजातिहरूको प्रवर्द्धन, नश्ल सुधारको लागि बोका (बोयर) वितरण, भकारो सुधार, बाख्रको खोर सुधार, पशुपालन सम्बन्धि तालिम, पशु स्वास्थ्य सिबिर
- वन व्यवस्थापन, वृक्षारोपण, बायोचारको तयारी तथा प्रयोग
- सरसफाई तथा पोषण सम्बन्धि तालिम, गाउघर क्लिनिक तथा स्वास्थ्य चौकीको सबलिकरण

बिषयगत क्षेत्र अनुसार तीन वर्षको लागि अनुमानित वार्षिक बजेट:

विषयगत क्षेत्र		अनुमानित बजेट रु. हजारमा			
		पहिलो वर्ष	दोश्रो वर्ष	तेश्रो वर्ष	कुल जम्मा
१	कृषि तथा खाद्य सुरक्षा	१४४२६	१३७११	१३३८१.६	४१५१८.६
२	जलश्रोत तथा उर्जा	११००५	१२२७०	१०६४६	३३९२१

विवरण					
३	वन तथा जैविक विविधता	१७५०	१५१५	११९०	४४५५
४	जलवायु जन्य उत्पन्न प्रकोप	५१५०	४४००	२८५०	१२४००
५	जनस्वास्थ्य	४३२	५०४	२५४	११९०
६	भौतिक पूर्वाधार	२५५०	२६२५	२१००	७२७५
७	क्षमता विकास तथा लैससास सम्बन्धि	२५५	६८५	२००	११४०
८	योजना अनुगमन, मूल्यांकन तथा संस्थागत विकास	१७५	७५	७५	३२५
कूल जम्मा		३५७४३	३५७८५	३०६९६.६	१०२२२४.६
योजना कार्यान्वयनमा सहयोग गर्न सक्ने निकाय					
छेडागाड नगरपालिका, वडा कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, नगरपालिका अन्तर्गत विषयगत शाखाहरु, डिभिजन वन कार्यालय तथा सब डिभिजन वन कार्यालय, जिल्ला प्रशासन तथा प्रहरी कार्यालयहरु, पहाडि साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजना, सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरु, जिल्लामा क्रियाशिल सम्बन्धित दातृ निकाय तथा गैह्र सरकारी संस्थाहरु ।					
लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण					
स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना निर्माण प्रकृया तथा कार्यान्वयनमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई मुख्य सवालको रुपमा लिई यस अवधारणालाई सम्बन्धित क्रियाकलापहरुमा समायोजन गरिएको छ ।					
स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना समायोजन तथा मुलप्रवाहीकरण					
यस अनुकूलन कार्ययोजनालाई नेपाल सरकारको स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा प्रक्रियाका ७ चरणहरु अन्तर्गत वडास्तरीय योजना प्राथमिकरण बैठक, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति, एकिकृत योजना तर्जुमा प्रणालीबाट नगर कार्यपालिकाको बैठक हुदै गाउँ सभाको बैठकबाट अनुमोदन गरिनेछ । त्यसैगरी अन्य सम्बद्ध सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरुको वार्षिक तथा आवधिक योजनाहरुमा यस कार्ययोजनालाई कार्यान्वयनको लागि समायोजन गरी मुलप्रवाहीकरण गरिने छ ।					
स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना कार्यान्वयन					
स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना उक्त समायोजन प्रकृयाबाट अनुमोदित भई नगरपालिकाको समन्वयनमा र वडा अध्यक्षको नेतृत्वमा सबै सरोकारवालाहरुबाट स्वीकार्य बहुसरोकारवाला संरचनाबाट कार्यान्वयन गरिनेछ । पहाडी किसानको लागि अनुकूलन आयोजनाबाट सहयोग हुने कार्यक्रममा यस आयोजनाको कार्यविधि अनुसार यो योजना कार्यान्वयन हुनेछ ।					
अनुगमन तथा मूल्यांकन					
समुदाय तहमा क्रियाकलापहरुको, वडा तहमा प्रक्रिया र प्रगतिहरु र नगरपालिका तथा जिल्ला तहमा नतिजा तथा उपलब्धीहरुको विभिन्न वार्षिक समिक्षा, अर्धवार्षिक समिक्षा, फिल्ड अनुगमन आदिको माध्यमबाट अनुगमन तथा मूल्यांकन गरिनेछ ।					
क्षमता विकास					
विभिन्न तहमा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी सचेतना तथा अभिमुखीकरण तालिमहरुको साथै विभिन्न विषयगत क्षेत्रहरु जस्तै कृषि, पशुपालन, वन तथा जैविक विविधता, उर्जा, जनस्वास्थ्य, भौतिक पूर्वाधारमा जलवायु परिवर्तन अनुकूलित प्रविधिहरु सम्बन्धी क्षमता विकासका क्रियाकलापहरु संचालन गरिने छ।					

यस योजनाको कार्यान्वयनबाट यस छेडागाड नगरपालिका वडा नं. ६ का सम्पूर्ण बासिन्दा खासगरी लक्षित विपन्न, महिला तथा पछाडि पारिएका वर्गहरुको अनुकूलन क्षमता अभिवृद्धि गरी उक्त परिकल्पनाहरु पूरा गर्नको लागि जम्मा रु १०,२२,२४,६००।-(अक्षरेपी दश करोड वाईस लाख चौविस हजार छ सय रुपैयाँ) बराबरको विस्तृत स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गरिएको छ ।

विषय सूची

परिच्छेद १: परिचय	१
१.१ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको परिचय तथा औचित्य	१
१.२ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको लक्ष्य, मान्यता एवं आधारहरू	२
परिच्छेद २: नगरपालिका तथा वडाको पृष्ठभूमी	३
२.१ छेडागाड नगरपालिकाको अवस्थिति	३
२.२ छेडागाड नगरपालिका वडा नं. ६ को अवस्थिति	३
२.३.१ वडाको सामाजिक अवस्था	३
२.३.२ मानवीय अवस्था	३
२.३.३ आर्थिक क्रियाकलापहरूको अवस्था	४
२.३.४ प्राकृतिक श्रोतको अवस्था	४
२.३.५ भौतिक पुर्वाधार तथा सामुदायिक विकास	५
२.३.६ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था	५
परिच्छेद ३: सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारी पद्धति	६
लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवधारणाको समायोजन	८
३.१ जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धि	९
३.२ जलवायु परिवर्तन संकटासन्नता तथा अनुकूलन क्षमता मूल्यांकन	९
३.२.१ जलवायु परिवर्तन संकटासन्न घरधुरी	९
३.२.२ जलवायु परिवर्तनको अवस्था - मौसमी पात्रो	१०
३.२.३ प्रकोपको ऐतिहासिक समयरेखा	१३
३.२.४ श्रोत तथा प्रकोप नक्शांकन	१७
३.२.५ जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित समूह, लिंग तथा समुदाय पहिचान	१८
३.२.६ प्रकोपहरूको जोडागत स्तरीकरण	२०
३.२.७ प्रकोपको अवस्था तथा अनुकूलनका प्रयासहरूको विश्लेषण	२१
३.२.८ जीविकोपार्जनका सम्पत्तिहरूको विश्लेषण	२४
३.२.९ वस्ति (साविकका वडाहरू) को संकटासन्नताको अवस्था स्तरीकरण	३०
३.२.१० उच्च अनुकूलन क्षमताको परिकल्पना	३१
३.२.११ अनुकूलन कार्यहरूको पहिचान तथा प्राथमिकीकरण	३२

३.३. आवश्यक क्षमता विकासको लेखाजोखा तथा ज्ञान व्यवस्थापन	३८
३.४ लैंगिक विश्लेषण	३९
३.५ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको तर्जुमा	४१
३.६ संस्थागत नक्शांकन तथा सेवा प्रदायक संस्था विश्लेषण	८५
३.७ स्थानीय तहको योजना प्रक्रियामा स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना समायोजन	८७
३.८ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको कार्यान्वयन	८७
३.९ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको प्रगति समिक्षा, अनुगमन तथा मूल्यांकन	८७
सन्दर्भ सामाग्री:	८९
अनुसूचीहरु	९०

चित्र सूची

चित्र १. सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तर्जुमाको खाका	६
चित्र २. स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचना सुदृढ LAPA पद्धतीको समायोजन	७
चित्र ३. वैज्ञानिक जानकारी र स्थानीय दृष्टिकोणको समायोजन खाका	८
चित्र ४. छेडागाड न.पा. वडा नं. ६ को सहभागितामूलक श्रोत तथा प्रकोप नक्शा	१७
चित्र ५. प्रकोपको अवस्था तथा अनुकूलनका प्रयासहरूको विश्लेषण	२३
चित्र ६. छेडागाड न. पा. वडा नं. ६ को बस्तिगत संकटासन्नता नक्शा	३१
चित्र ७. छेडागाड न. पा. वडा नं. ६ को संस्थागत नक्शांकन	८५

तालिका सूची

तालिका १. छेडागाड न.पा. वडा नं. ६ को वाली चक्र	४
तालिका २. छेडागाड न. पा. वडा नं. ६ को जलवायु परिवर्तन सम्बेदनशिल सम्पन्नता स्तरीकरण	९
तालिका ३. परिवर्तित मौसमी पात्रो	११
तालिका ४. प्रकोपको ऐतिहासिक समयरेखा	१४
तालिका ५. जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित समूह, लिंग तथा समुदाय पहिचान	१८
तालिका ६. प्रकोपहरूको जोडा स्तरीकरण	२०
तालिका ७. प्रकोपको अवस्था तथा अनुकूलनका प्रयासहरूको विश्लेषण	२१
तालिका ८. जीविकोपार्जनका सम्पत्ति तथा श्रोतहरूको विश्लेषण	२५
तालिका ९. प्रकोप तथा जोखिमको आधारमा वस्ती स्तरीकरण	३०
तालिका १०. वस्ति स्तरीकरणको निष्कर्ष	३१
तालिका ११. अनुकूलन उपायहरूको प्राथमिकीकरण	३३
तालिका १२. क्षमता विकास योजना र ज्ञान व्यवस्थापन	३८
तालिका १३. काममा आधारित लैंगिक खाका	३९
तालिका १४. श्रोत साधनमा आधारित लैंगिक विश्लेषण खाका	४०
तालिका १५. लैंगिक विश्लेषणमा आधारित कार्ययोजनाको खाका	४०
तालिका १६. स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना	४२
तालिका १७. संस्थागत विश्लेषण	८६
तालिका १८. अनुगमन योजना	८८

परिच्छेद १: परिचय

१.१ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको परिचय तथा औचित्य

औद्योगिकीकरण, वन विनाश तथा वन क्षयिकरण, अव्यवस्थित शहरीकरण, सवारी साधनको बढ्दो प्रयोग जस्ता विभिन्न मानवीय क्रियाकलापहरूका कारणले गर्दा हरितगृह ग्याँसहरूको अत्याधिक उत्सर्जनले जलवायु परिवर्तन भईरहेको तथ्य वैज्ञानिक रूपमा पुष्टि भईसकेको छ। तापक्रममा वृद्धि र वर्षाको प्रकृति तथा प्रवृत्ति (अतिवृष्टि, अनावृष्टि, खण्डवृष्टि) मा परिवर्तन भईरहेको सबैले महशुस गरिरहेका छन्। समयमा पानी नपर्ने, परेपनि मुसलधारे पर्ने, गर्मी बढ्ने, पानीको मुलहरू सुक्ने, बाढी/पहिरो आउने जस्ता प्रकोपहरू हरेक वर्ष बढ्दै गईरहेका छन्। यसर्थ अहिले जलवायु परिवर्तन संसारकै प्रमुख समस्याको विषय बनेको छ। अझ प्राकृतिक श्रोत माथि निर्भर रहने, भौगोलिक विविधता भएको र संवेदनशील क्षेत्रहरू भएको हाम्रो जस्तो कम विकसित गरीव राष्ट्रहरूमा त यो भन ठूलो समस्याको रूपमा देखा पर्न थालेको छ। यसैले जलवायु परिवर्तनको दृष्टिकोणले संसारमा नेपाल प्रभावित देशहरू मध्य चौथौ स्थानमा पर्दछ।

यसै सन्दर्भमा जलवायु परिवर्तनको कारणबाट श्रृजित समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न नेपाल सरकारले विभिन्न पहलहरू गर्दै आईरहेको छ। जलवायु परिवर्तन नीति २०६७ लागु हुनुको साथसाथै र राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम (नापा) २०६७ तयार गरी सोलाई स्थानीय तहमा कार्यान्वयन गर्न स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचना अनुसार स्थानीय अनुकूलन कार्यायोजना तयार गरी कार्यान्वयनमा आईरहेको छ। राष्ट्रिय अनुकूलन कार्यक्रम (नापा) ले जलवायु परिवर्तन संवेदनशिल ६ वटा मुख्य क्षेत्रहरू (कृषि तथा खाद्य सुरक्षा, मानव स्वास्थ्य, जलश्रोत तथा उर्जा, शहरी क्षेत्र तथा पूर्वाधार, वन तथा जैविक विविधता र जलवायुजन्य प्रकोप) पहिचान गरी ती क्षेत्रहरूमा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका के-कस्ता उपाय तथा रणनीतिहरू अवलम्बन गर्न सकिन्छ, भन्ने स्पष्ट किटान गरेको छ। त्यसै गरी हाल नेपाल सरकारले तयार गरिरहेको राष्ट्रिय अनुकूलन योजनामा थप तीनवटा विषयगत क्षेत्रहरू (पर्यटन, प्राकृतिक तथा संस्कृतिक सम्पदा, सामाजिक समावेशीकरण र जिविकोपार्जन तथा सु-शासन) को प्रस्ताव गरेको छ।

स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचनाका ७ वटा चरणहरू मध्य पहिलो चार चरणहरूको अवलम्बन पछि स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको दस्तावेज तयार हुन्छ। जलवायु परिवर्तनको सचेतिकरण पछि समुदायको जलवायु परिवर्तन संकटासन्नता र अनुकूलन क्षमताको विश्लेषण गरिन्छ। जलवायु परिवर्तनसंगको सम्मुखता, संवेदनशिलता र अनुकूलन क्षमताका आधारहरू तय गरिन्छ। वन तथा वातावरण मन्त्रालय अन्तर्गत पहाडी साना किसानकालागि अनुकूलन आयोजनाको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा यो स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गरिएको हो। जिल्ला स्तरिय सरोकारवालाहरूको गोष्ठीबाट यस यस वडा छनौट भएको थियो। स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना राष्ट्रिय संरचनालाई मुख्य निर्देशित दस्तावेज मान्दै पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजनाद्वारा अवलम्बन गरिएको उप जलाधार क्षेत्रिय तहको योजना तर्जुमा पढ्ती र सहभागितामूलक परिदृश्य विकास अनुसार यो कार्ययोजना तयार गरिएको हो। यसको तयारी प्रकृत्यामा निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरू, वडा सचिव, शिक्षक, समाजसेवी, स्थानिय राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरू, स्थानिय निकायको विषयगत शाखाहरूको कर्मचारीहरू, महिला, दलित, जनजाति तथा पछाडी परेका वर्ग लगायत अन्य बुद्धिजीविहरूको सहभागितामा थियो।

यस योजना तयारीको प्रक्रियामा छेडागाड नगरपालिका वडा नं. ६ अन्तर्गत साविकका वडाहरू (वस्तिहरू) मा र हालको वडामा गोष्ठीहरू संचालन गरिएको थियो। जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी सचेतना, जलवायु परिवर्तन संवेदनशिल सहभागितामूलक सम्पन्नता स्तरिकरण, जलवायु परिवर्तन संकटासन्नता तथा क्षमताको विभिन्न सहभागितामूलक ग्रामिन लेखाजोखाका विधिहरूद्वारा विश्लेषण, अनुकूलनका उपायहरूको पहिचान र प्राथमिकिकरण गरिएको थियो। २०७६ साल असार १२ र १३ गते संचालित अनुकूलन कार्ययोजना तर्जुमा गोष्ठीबाट यो स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गरिएको हो।

१.२ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको लक्ष्य, मान्यता एवं आधारहरू

यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको लक्ष्य यस वडाका स्थानीय समुदायको जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि अनुकूलन क्षमता अभिवृद्धि गरी समानुकूलन समुदायको विकास गर्नु रहेको छ भने यस योजनाको उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन् :

- स्थानीय समुदायलाई जलवायु परिवर्तन, यसको कारण, यसले समुदायमा पार्ने असर र यससँग जुध्नलाई अपनाउनु पर्ने अनुकूलनका उपायहरू बारे सुसूचित गर्नु,
- जलवायु परिवर्तन सङ्कटासन्न टोल, वस्ती तथा समुदाय र तिनका अनुकूलन चुनौती तथा अवसरहरू पहिचान गर्नु,
- स्थानीय समुदायले सहज तरिकाबाट आफ्ना आवश्यकताहरू पहिचान गर्न र सोही अनुरूपका अनुकूलनका उपायहरूको पहिचान तथा प्राथमिकीकरण गर्नु,
- यस कार्ययोजनालाई स्थानीय तथा राष्ट्रियस्तरका नियमित योजना निर्माणका प्रक्रियामा समायोजन गर्नु,
- सेवा प्रदायक निकायले समयमै प्रभावकारी ढङ्गले स्रोत परिचालन गरी अनुकूलन कार्य क्रमबद्ध रूपमा अपनाउन/कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्नु,
- कार्ययोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन सुनिश्चित गर्दै कार्यक्रमको नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नु ।

यस जलवायु परिवर्तनसँग संवेदनशील रहेको र ग्रामीण जीविकोपार्जन कृषि तथा खाद्य सुरक्षा, वन तथा जैविक विविधता, जलश्रोत तथा उर्जा, जलवायुजन्य प्रकोप र ग्रामीण पूर्वाधार, जनस्वास्थ्य जस्ता क्षेत्रहरूमा आधारित रहेको कारण यस कार्ययोजनाले समग्र वडा तथा वडामा रहेका वस्ति तथा घरधुरीहरूको संकटासन्नताको विश्लेषण गरी संकटासन्न क्षेत्रहरू एवं वर्गहरूको अनुकूलन क्षमता अभिवृद्धि गर्न विशेष जोड दिइएको छ । यस कार्ययोजनामा जलवायु परिवर्तनबाट श्रृजित प्रकोप तथा जोखिमहरूबाट प्रमुख रूपमा प्रभावित हुने सामाजिक समूहहरू विशेष गरी महिला, बालबालिका तथा वृद्ध-वृद्धाहरूमा पर्ने असर तथा प्रभावहरू विश्लेषण गर्दै उनीहरू मैत्री कार्यक्रमहरू राखिएका छन् ।

यसरी नै संकटासन्न क्षेत्र र घरधुरीहरूलाई अति आवश्यक र तत्कालै कार्यान्वयन गर्नु पर्ने अनुकूलनका कार्यहरूलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी उनीहरूलाई लक्षित हुने र थप रोजगारीको सृजना गर्ने कार्यक्रमहरू समावेश गरिएको छन् । यसका साथै लैगिंक तथा सामाजिक समावेशीकरणका मुद्दाहरूलाई विशेष ध्यान दिई कार्यान्वयन गर्न र महिलाहरूको कार्यबोझलाई न्यून गर्न र महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधारमा सहयोग पुग्ने विभिन्न प्रविधिहरू उच्च प्राथमिकतामा राखिएको छन् । यसका अतिरिक्त स्थानीय विपद् तथा जोखिम व्यवस्थापन योजनालाई पनि परिपूरक हुने अनुकूलनका कार्यहरू पनि योजनामा रहेका छन् ।

यस योजना स्थानीय निकायका जनप्रतिनिधीहरू तथा कर्मचारीहरू,स्थानीय सरकार अन्तर्गत विषयगत शाखाहरूका कर्मचारीहरू, सम्बन्धित विभिन्न गैर सरकारी निकाय, संघ संस्थाका प्रतिनिधीहरू, गरिब, महिला तथा संकटासन्न घरधुरीहरूको सहभागितामा तयार गरिएको हुँदा यसमा स्थानीय प्राथमिकताहरूले स्थान पाएका छन् । साथै सुदृढ लापा निर्माण मार्गदर्शनले सिफारिश गरेका विधिहरूमा केन्द्रित रही योजना तयार गरिएको हुदाँ संकटासन्न क्षेत्र र घरधुरीहरूले लाभ पाउने सुनिश्चित छ । यसैकारण यस अनुकूलन कार्ययोजनाले ती संकटासन्न वर्ग र क्षेत्रहरूको अनुकूलन क्षमता अभिवृद्धि गर्न सहयोग पुऱ्याउने मान्यता राख्दछ ।

परिच्छेद २: नगरपालिका तथा वडाको पृष्ठभूमी

२.१ छेडागाड नगरपालिकाको अवस्थिति

नेपालको पुनर्संरचना २०७३ अनुसार कर्णाली प्रदेश अन्तर्गत पर्ने जाजरकोट जिल्लाको तिन वटा नगरपालिका मध्येको एक नगरपालिका छेडागाड नगरपालिका हो । साविकको साल्मा, दशेरा, सुवानाउली, भ्राप्रा, कार्किगाउँ गा.वि.स तथा पजारु गा.वि.स.का वडा नं. ३ देखि ९ सम्म समावेश गरेर बनाईएको यस नगरपालिकामा १३ वटा वडाहरू रहेका छन् । यस नगरपालिकाको उत्तरमा जुनीचाँदे र कुशे गाउँपालिका, दक्षिणमा शिवालय गाउँपालिका भेरी नगरपालिका र सल्यान जिल्ला, पूर्वमा भेरी नगरपालिका र कुशे गाउँपालिका तथा पश्चिममा दैलेख जिल्ला पर्दछन् । यसको कुल क्षेत्रफल २८४.२ वर्ग कि. मि. छ । वि. स. २०६८ को जनगणना अनुसार यस वडाको जनसंख्या ३५२९५ रहेको छ ।

२.२ छेडागाड नगरपालिका वडा नं. ६ को अवस्थिति

नेपालको पुनर्संरचना २०७३ अनुसार साविकको सुवानाउली गा.वि.स. अर्न्तर्गतका वडा नं. १ देखि ९ नं. वडा लाई छेडागाड नगरपालिका वडा नं. ६ बनाईएको छ । यो वडा जिल्ला सदरमुकाम खलंगावाट पश्चिम तर्फ अवस्थित छ । यस वडाको कुल क्षेत्रफल २१.३८ वर्ग कि.मि. रहेको छ । यस वडाको उत्तरमा जुनीचाँदे गा.पा. र छेडागाड न.पा. वडा नं. ८ र ९; दक्षिणमा छेडागाड न.पा. वडा नं. ३ र ४ ; पूर्वमा छेडागाड न.पा. वडा नं. ५ तथा पश्चिममा जुनीचाँदे गा.पा. रहेका छन् ।

२.३.१ वडाको सामाजिक अवस्था

अनुकूलन योजना तयारीको क्रममा गरिएको सहभागितामूलक संकटासन्नता स्तरीकरण अनुसार वडाको जनसंख्या १५१२ महिला र १५२३ पुरुष गरी जम्मा ३०३५ देखिन्छ । क्षेत्री जातीको बाहुल्यता रहेको यो वडामा रहन सहन प्रायः एकै खालको रहेको छ । यहाँ सबैले मातृभाषा नेपाली नै बोल्ने गर्दछन् । यस वडामा हिन्दु धर्म मान्ने मानिसहरूको बाहुल्यता रहेको छ । यस वडामा चाँडपर्वका हिसावले दशैं, तिहार, माघे संक्रान्ती, साउने संक्रान्ती, नयाँ वर्ष, आदि पर्वहरू मनाउने गरिन्छ ।

२.३.२ मानवीय अवस्था

यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारीका क्रममा गरिएको वस्ती स्तरीय सहभागितामूलक छलफलबाट प्राप्त सूचना अनुसार, यस वडाको कुल जनसंख्या मध्य शिक्षा सेवामा ३१ जना, सैनिक तथा प्रहरीमा २३ जना, निजामति सेवामा १० जना, गैह्र सरकारी संस्थामा १ जना, वैदेशिक रोजगारी (भारत वाहेक अन्य मुलुकहरूमा) १२१ जना, कृषि तथा भेटनरी जे.टि.ए. ११ जना, अ.न.मि., अ.हेब., सि.एम.ए. ९ जना, ओभरसियर र सब ओभरसियर १२ जना, महिला स्वयम सेविका ९ जना, सिकरिम डकर्मि १४६ जना, ६ महिना भन्दा वढी सिलाई कटाई गरेका १८ जना, अगुवा कृषक २६ जना, ड्राईभर पेशामा संलग्न १८ जना रहेका छन् । यस वडाको शैक्षिक अवस्थालाई हेर्दा स्नातकोत्तर गरेका १० जना, स्नातक गरेका ४८ जना, प्रविणता प्रमाण पत्र तह पास गरेको १९८ जना र एस.एल.सि./एस.ई.ई. पास गरेका ३०० जना रहेका छन् । यहाँका जनसमुदायमा जलवायु परिवर्तन कसरी हुन्छ थाहा नभएता पनि जलवायु परिवर्तनका प्रभाव र असरहरू सम्बन्धी प्रत्यक्ष अनुभवहरू गरेको सुनाउछन् ।

२.३.३ आर्थिक क्रियाकलापहरूको अवस्था

यस वडाका बासिन्दाहरूको प्रमुख पेशा कृषि रहेको भएतापनि रोजगारीको लागि विदेशिने र देशको अन्य भागमा जानेको संख्या उल्लेखनीय छ । साविकको वडा स्तरीय गोष्ठीहरूबाट संकलन गरिएको तथ्यांक अनुसार खाडीमुलुक जानेको संख्या मात्रै १२१ भन्दा बढी छ । कृषि अन्तर्गत यहाँका अधिकांश भू-भागमा गहुँ, मकै, धान खेती गरिन्छ भने नगदे वाली अन्तर्गत टिमुर, अदुवा र बेसार खेती गरिन्छ । तरकारी वालीमा विशेष गरी आलु, काउली, बन्दा, सिमी, बोडी, भान्टा, भटमास, गोलभेंडा र प्याज आदिको खेती गरिन्छ । फलफूलमा यहाँ रुपमा सुन्तला, मौसम, कागती खेती गरिन्छ । पशुपालनको हकमा भैसी, गाई गोरु, बाखापालन गरिन्छ । कृषि उपज संकलन केन्द्र तथा व्यापारिक केन्द्रको अभावले यहाँ उत्पादित वस्तुहरूले उचित मुल्य पाउन सकेका छैनन् ।

यस वडाको वाली चक्र बमोजिम यहाँका सबैजसो कृषियोग्य जमीन वर्षको दुई महिना (बैशाख र जेष्ठ) बाँभो रहने गरेको देखिन्छ भने अर्ध सिंचित र असिंचित जग्गा भने मनसुनी वर्षाको आधारमा थप १५ दिन जति बढी बाँभो रहने गरेको देखिन्छ भने अन्य समयमा समयानुकूल वालीहरू लगाईने गरिन्छ

तालिका १. छेडागाड न.पा. वडा नं. ६ को वाली चक्र

कृषि	वैशाख	जेष्ठ	आषाढ	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुस	माघ	फाल्गुन	चैत्र	कैफियत	
सिंचित (बाह्रै महिना कुलो लाग्ने)	← बाँभो →		← धान, तरकारी →								← गहुँ →			
अर्धसिंचित (वर्षामा निर्भर)	← बाँभो →		← धान, मकै, तरकारी सिमी, बोडी →									← गहुँ, तरकारी मा →		
असिंचित (पानी नलाग्ने)	← बाँभो →		← मकै, अदुवा, बेसार, सिमी, बोडी, भटमास →								← गहुँ, आलु, मुसुरो →			

२.३.४ प्राकृतिक श्रोतको अवस्था

यस वडामा ११ वटा सा.ब.हरु रहेका छन् । यि वनहरुमा लालिगुरास, उतिस, वाभ्र, रयाज, सल्ला, काफल, साल, ऐसेलु, चुत्रा, मेल जस्ता रुख तथा भ्राडि प्रजातिहरु पाईन्छन् त्यसैगरी सिल्याउरी, कटुकी, समायो, महजरी, अमला, गैरी, टिमुर जस्ता जडिवुटिहरु पाईन्छन् । स्याल, दुम्सी, राते, वादर, गुना, वन विरालो, मृग, घोरल, ओत आदी जस्ता वन्यजन्तु साथै कालिज, तिर्था, जुरेली, लाटोकोशेरो, जुरेली, फिस्टेचरी, डाफे, काग, सारी, परेवा, मैना, घुगुती, ढुकुर जस्ता पंक्षीहरु पाइन्छन्। सामुदायिक वनको कारणले गर्दा वन क्षेत्रको शंरक्षण भएतापनि मिचाहा प्रजाति र खडेरीको प्रकोपले गर्दा विभिन्न खाले घास र जडिवुटिहरु घटदो अवस्था रहेको छ साथै गिद्ध जस्ता चराहरु र चितुवा र गुना जस्ता वन्यजन्तुहरु लोप हुदै गएको पाईएको छ ।

२.३.५ भौतिक पुर्वाधार तथा सामुदायिक विकास

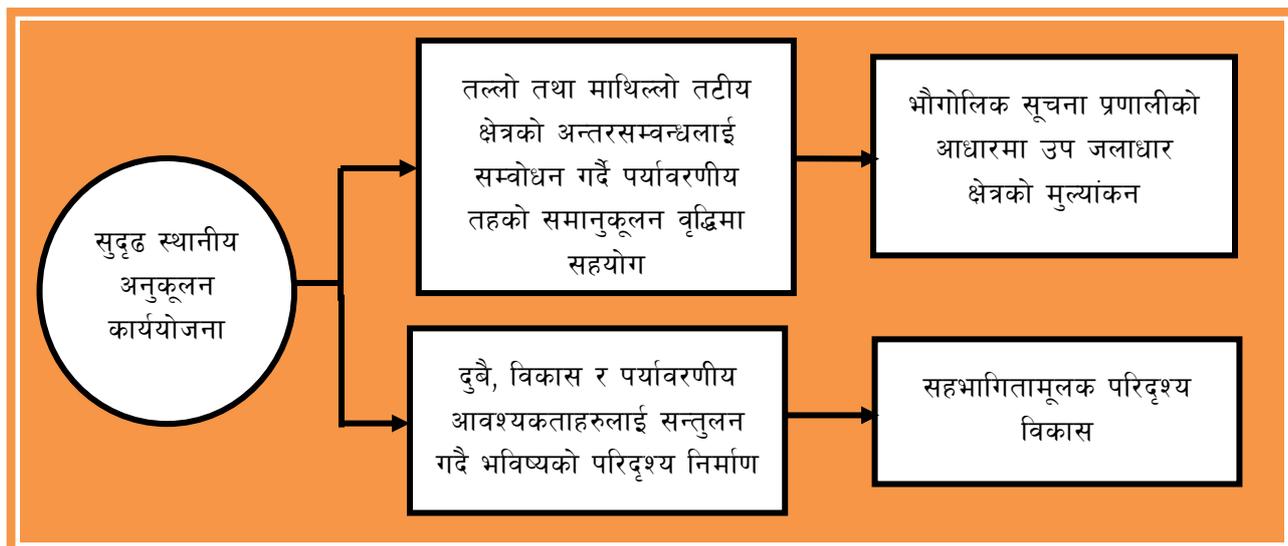
यस वडाका बारिन्दाहरूको घरहरू प्राय माटो, ढुङ्गाको गाभ्रे र छाना खर तथा ढुङ्गा स्लेट तथा जस्ताको प्रयोग गरेको पाईन्छ । यस वडाको सहभागितामूलक श्रोत तथा प्रकोप नक्साको विश्लेषण गर्दा मोटर बाटो, भोलङ्गे पुल, विद्यालय भवन, स्वास्थ्य चौकी, वडा कार्यालयको भवन रहेको पाईन्छ । अन्य निकायहरूमा पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजना, सेभ द चिल्डेन, हेलभटास, सुआहारा, पाचतारा जस्ता कार्यक्रम तथा संस्थाहरूले यहाँका व्यक्ति, समुदायहरूलाई आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गरिरहेका छन् । नागरिक संगठनको रूपमा साविकका वडाहरूमा आमा समूह, कृषि समूहहरू र विभिन्न क्लवहरू संचालनमा रहेका छन् । यस वडामा ११ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू छन् । यस वडामा जिल्ला स्थित एफ.एम. रेडियो को पहुँच राम्रो रहेको छ ।

२.३.६ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था

सहभागितामूलक संकटासन्नता स्तरिकरण, २०७६ को आधारमा जम्मा घरधुरी ४८४ मध्ये जनजातीको ११ प्रतिशत, दलितको ३३ प्रतिशत र अन्यमा ५६ प्रतिशत रहेका छन् भने कूल ३०३५ जनसंख्या मध्ये महिलाको संख्या ४९.८ प्रतिशत रहेको छ । यस वडामा पनि अन्य ठाउँमा जस्तै खेतीपाती, जागिर, व्यापार जस्ता उत्पादनशील कार्यहरूमा पुरुषको सहभागीता धेरै पाइएको छ भने घास दाउरा, पानी पधेरो, भान्सा, केटाकेटीको रेखदेख जस्ता पुनरुत्पादनशील कार्यहरूमा महिलाहरूको सहभागिता धेरै पाइएको छ । त्यसैगरी सामाजिक तथा राजनैतिक कृयाकलापहरूमा पनि महिलाहरूको संलग्नता पुरुषहरूको तुलनामा निकै कम छ । छोरीलाई नगरको सरकारी विद्यालयमा र छोरालाई शहरमा वा नजिकैको निजी विद्यालयमा पढाउने जस्ता लैङ्गिक विभेद यस वडामा विद्यमान छन् साथसाथै समान कामको लागि पनि पुरुषलाई भन्दा महिलालाई कम ज्याला प्रदान गर्ने प्रचलन यहा पनि विद्यमान छ । तरपनि सरकारी तथा अन्य निकायहरूवाट हाल अवलम्बन गरिएका सामाजिक समावेशी र महिला, दलीत तथा सिमान्तकृत वर्गहरू प्रतिको सकारात्मक विभेद सम्बन्धि नीतिगत प्रावधानहरूका कारण पनि महिलाहरूको चेतना स्तर बढ्दै गएकोले हाल उत्पादनशील, सामाजिक तथा राजनैतिक कृयाकलापहरूमा महिलाहरूको संलग्नता बढिरहेको छ साथै गाउँमा विद्यमान छुवाछुतको कुरीतिमा कमी आएको देखिन्छ ।

परिच्छेद ३: सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारी पद्दती

नेपालमा विशेष गरी स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाहरु नेपाल सरकारको स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचना २०६८ले निर्दिष्ट गरेका चरणहरुको आधारमा स्थानीय स्तरमा समुदायको दृष्टिकोणबाट विभिन्न सहभागितामूलक ग्रामिण मुल्यांकनका विधीहरुको प्रयोग गरी त्यसबाट आएका परिणामहरुको आधारमा तयारी गर्ने अभ्यास रहेको छ । यस प्रकृत्यामा प्रशासनिक सिमाना जस्तै साविकको गाविसको सिमानालाई मात्र स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको कार्यक्षेत्र भित्र मात्र विश्लेषण गरेको पाईन्छ । पहाडी साना किसानका लागी अनुकूलन आयोजनाले सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारी निम्न खाका अनुसारको पद्दती अवलम्बन गरेको छ ।

चित्र १. सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तर्जुमाको खाका

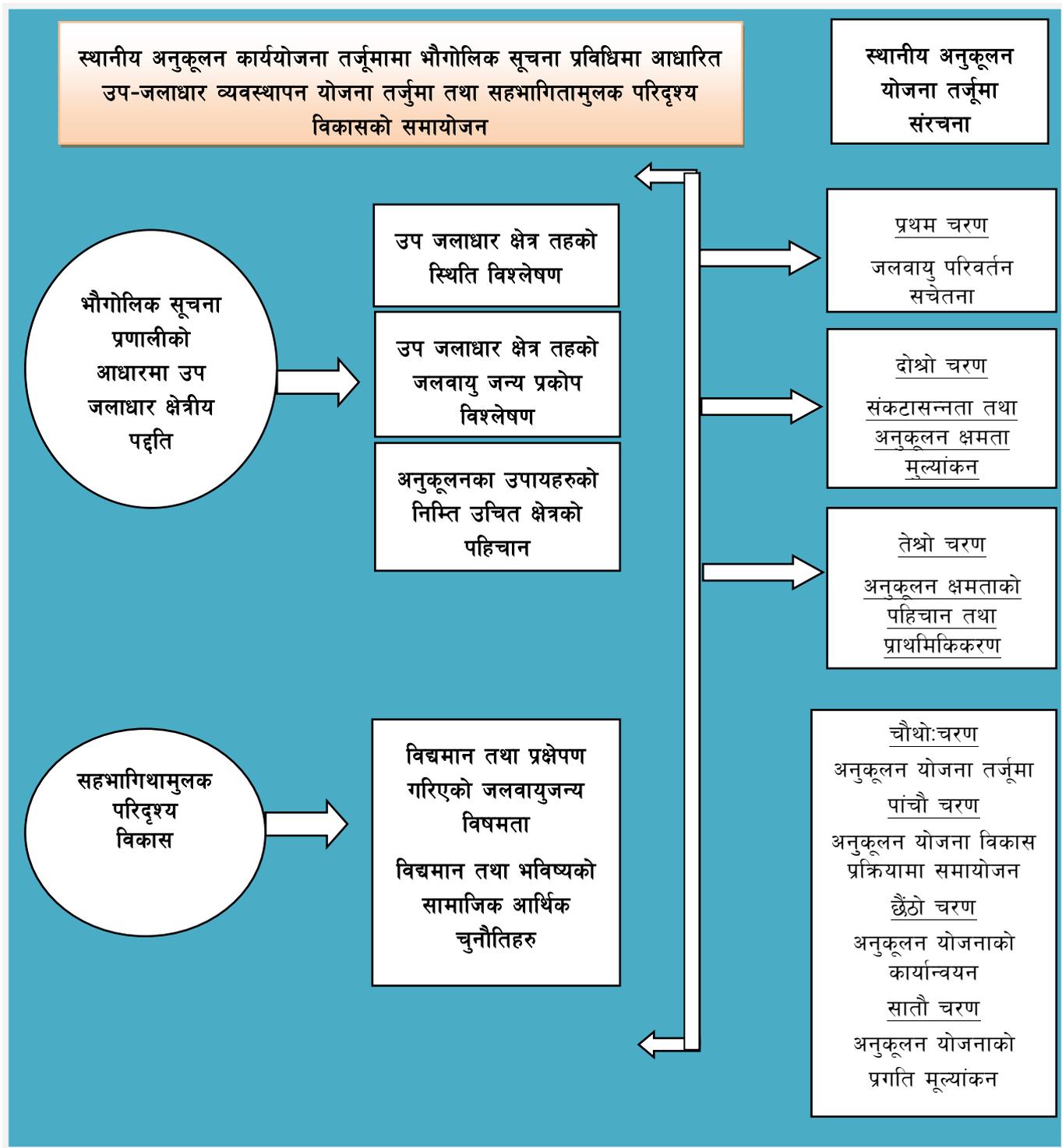
सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनामा प्रशासनिक सिमा भित्र मात्रै सिमित नभई जलाधार तथा उप-जलाधार तहको माथिल्लो तथा तल्लो तटीय क्षेत्रहरुबीचको अन्तरसम्बन्धलाई सम्बोधन गर्दै प्रभावकारी अनुकूलनका उपायहरुको पहिचान तथा प्राथमिकीकरण गरी वातावरण तथा पर्यावरणीय प्रणाली तहको समानुकूलन वृद्धिमा सहयोग पुर्याउन भौगोलिक सूचना प्रणालीको आधारमा उप-जलाधार क्षेत्रको मुल्यांकन गरिन्छ । सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनामा दुबै, विकास र पर्यावरणीय आवश्यकताहरुलाई सन्तुलन गर्दै भविष्यको सहभागितामूलक परिदृश्य निर्माण गरिन्छ ।

भौगोलिक सूचना प्रणालीको आधारमा उप-जलाधार क्षेत्रको मुल्यांकन गर्ने क्रममा त्यस क्षेत्र तहको स्थिति तथा जलवायुजन्य प्रकोप विश्लेषण गरी प्रभावकारी अनुकूलनका उपायहरुको पहिचान तथा उचित स्थानहरुको पहिचान गरिन्छ । भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित विभिन्न नक्साहरु जस्मा विशेष गरी जलवायु जन्य प्रकोपहरुबाट प्रभावित संवेदनशिल क्षेत्रहरुको पहिचानको लागि विभिन्न अवधिको भु उपयोगिताको अवस्था तथा त्यसमा आएको परिवर्तनको नक्सा, भु क्षय, पहिरो, भु उपयोग समायोजनको नक्सा, आगलागी तथा खडेरी प्रकोप क्षेत्रहरुको नक्सा अध्ययन गरिन्छ । यसका साथै मौसम विभागबाट प्राप्त मौसमी तथ्यांकहरुको पनि अध्ययन गरिन्छ । यद्यपि यस कार्ययोजना तयारीका बखत समय र श्रोतको अभावले भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित नक्साहरुमा प्रयाप्त छलफल गर्न सकिएन । सहभागितामूलक परिदृश्यको निर्माण प्रकृत्यामा वर्तमान तथा भविष्यको प्रक्षेपण गरिएको जलवायुजन्य विषमताहरुको विश्लेषण गरिन्छ र यसको साथसाथै वर्तमान तथा भविष्यको सामाजिक तथा आर्थिक अवस्था र चुनौतिहरुको पनि विश्लेषणको आधारमा परिदृश्यको आधारमा कार्यक्रमहरु निर्धारण गरिन्छ ।

स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचना २०६८ ले निर्दिष्ट गरेका ७ चरणहरु: १) जलवायु परिवर्तन सचेतना २) संकटासन्नता तथा अनुकूलन क्षमता मुल्यांकन ३) अनुकूलन क्षमताको पहिचान तथा प्राथमिकीकरण ४) अनुकूलन योजना तर्जुमा अनुकूलन योजना ५) विकास प्रक्रियामा समायोजन ६) अनुकूलन योजनाको कार्यान्वयन र ७) अनुकूलन

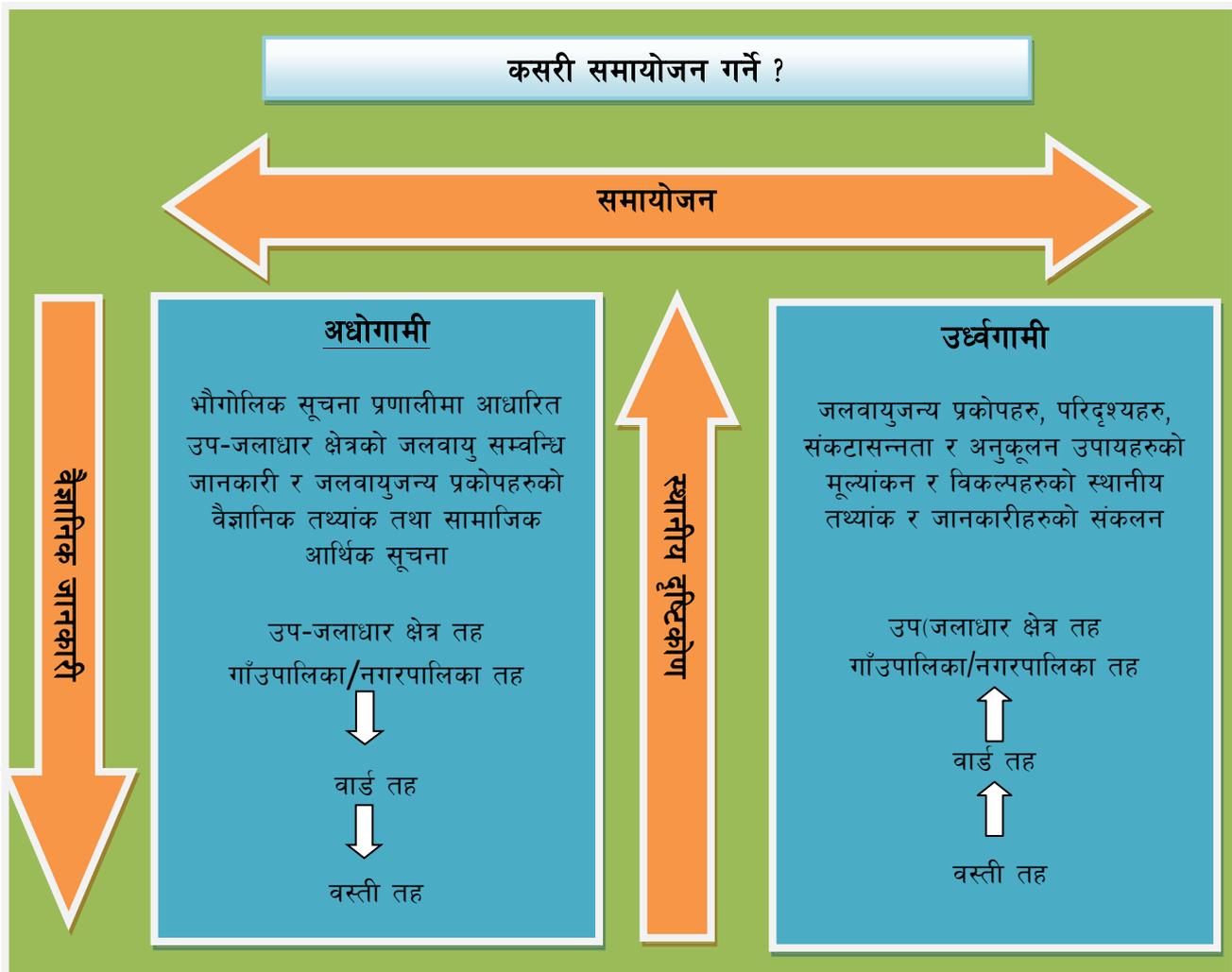
योजनाको प्रगति मूल्यांकनमा निम्न खाका अनुसार माथिका दुवै पद्धतिहरूलाई विशेष गरी पहिलो तीन चरणहरूमा समायोजन गरिन्छ। चौथो चरणमा स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको दस्तावेज तयार हुन्छ।

कहाँ समायोजन गर्ने ?

चित्र २. स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको राष्ट्रिय संरचना सुदृढ LAPA पद्धतीको समायोजन

सुदृढ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारी प्रकृत्यामा निम्नानुसार अधोगामी (Top down) तथा उर्ध्वगामी (Bottom up) पद्धती अवलम्बन गरिन्छ । भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित उप-जलाधार क्षेत्रको जलवायु सम्बन्धि जानकारी र जलवायुजन्य प्रकोपहरूको वैज्ञानिक तथ्यांक तथा सामाजिक आर्थिक सूचना गाउँपालिका वा गाउँपालिका हुँदै वडा र वस्ती तहमा पुग्दछ भने जलवायुजन्य प्रकोपहरू, परिदृश्यहरू, संकटासन्नता र अनुकूलन उपायहरूको मूल्यांकन र विकल्पहरूको स्थानीय तथ्यांक र जानकारीहरूको संकलन वस्ती तह हुँदै वडा र गाउँपालिका गाउँपालिका तह सम्म छलफल र विश्लेषण गरिन्छ ।

चित्र ३. वैज्ञानिक जानकारी र स्थानीय दृष्टिकोणको समायोजन खाका

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवधारणाको समायोजन

पहाडी साना किसानको लागि अनुकूलन आयोजनाले जलवायु परिवर्तन अनुकूलनको क्षेत्रमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको सुनिश्चितता गर्दै योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन गर्न र अनुगमन कार्यमा जोड दिएको छ । लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई प्रभावकारी रूपमा मूलप्रवाहीकरण गर्न यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तर्जुमा प्रकृत्यामा उक्त आयोजनाले तयार पारेको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) समायोजनको खाकालाई अवलम्बन गरिएको छ । स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारी प्रकृत्याका चरणहरूमा जलवायु परिवर्तनको सवालको साथसाथै अन्य सामाजिक, राजनीतिक र आर्थिक सवालहरूले कसरी समुदाय भित्रको लक्षित वर्ग अर्थात् सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा पछाडी परेका घरपरिवारहरूलाई परेको असर, संकटासन्न को हुन्, उनीहरू कसरी प्रभावित भए, उनीहरूका आवश्यकता र बाधाहरू के के हुन्, उनीहरूको हालको समानुकूलन क्षमताको स्तर, हाल

भइरहेका संस्थागत संरचनाहरु, पद्धती, नीति नियम र सुशासनको स्थिति, महिला र पुरुषहरुमा भएका अनुकूलन सम्बन्धि छुट्टाछुट्टै परम्परागत र आधुनिक ज्ञान सिपहरु र लैससास मैत्री अनुकूलनका उपायहरुका पहिचान तथा प्राथमिकीकरण गरी योजना तर्जुमा गर्ने विषयमा छलफल तथा लैससास निर्दिष्ट सहभागितामूलक विधिहरुबाट विश्लेषण गरिएको छ ।

३.१ जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धि

स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको संरचना अनुसार पहिलो चरणमा स्थानीय तहमा जलवायु परिवर्तन सचेतना अभिवृद्धि गर्नु रहेको छ । यसका लागि जन प्रतिनिधीहरु, वडा सचिव, सा.व.उ.स., महिला समूह, कृषि समूहका पदाधिकारीहरु, विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाका कर्मचारीहरु र विभिन्न सरोकारवालाहरुको उपस्थितिमा वडा तहमा शुरुवाती बैठक सम्पन्न गरिएको थियो । त्यसपछि सम्पूर्ण वस्तिहरु/क्लसटहरु (साविकका वडाहरुमा) जलवायु परिवर्तनका कारण, प्रभाव र तिनलाई सम्बोधन गर्ने उपायहरु बारे सचेतनामूलक कार्यक्रमहरु सहित १ दिने वस्ती स्तरीय गोष्ठी सम्पन्न गरिएको थियो भने अर्को चरणमा वडा स्तरमा २ दिने लापा तयारी गोष्ठी सम्पन्न गरिएको थियो । प्रभावकारी स्थानीय जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्ययोजना तयार गर्ने उद्देश्यका साथ हरेक गोष्ठीमा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धिबाट गरिएको थियो जसका लागि जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी प्रस्तुति, छलफल, पोष्टर प्रदर्शन र प्रश्नोत्तर विधिको प्रयोग गरिएको थियो ।

३.२ जलवायु परिवर्तन संकटासन्नता तथा अनुकूलन क्षमता मूल्यांकन

सम्बन्धित नगरपालिकाको क्षेत्र तथा स्थानीय समुदायको जलवायु परिवर्तन संकटासन्नता तथा अनुकूलन क्षमताको विश्लेषण विभिन्न सहभागितामूलक ग्रामिण लेखाजोखाका विधिहरुको प्रयोग गरि गरिएको भियो ।

३.२.१ जलवायु परिवर्तन संकटासन्न घरधुरी

यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारीको क्रममा यस वडाका प्रत्येक वस्तिहरुमा सहभागितामूलक तरिकाले घरधुरीहरुको जलवायु परिवर्तन संकटासन्नताको स्तरीकरण गरिएको थियो । उक्त स्तरीकरण समुदाय आफैले तयार गरेको जलवायु परिवर्तन सम्मुखता, सम्बेदनशिलता र अनुकूलन क्षमता आधारहरुमा आधारित भई गरिएको थियो । उक्त स्तरीकरण गर्दा जिविकोपार्जनका मुख्य पाँचवटा सम्पत्तिहरु (प्राकृतिक, भौतिक, मानवीय, सामाजिक र आर्थिक सम्पत्ति)का साथै जलवायु परिवर्तनजन्य प्रकोपहरुले घरधुरीमा पारेको प्रभावलाई समेत आधार बनाईएको थियो । घरको उत्पादनले १२ महिना खाना पुग्ने, सरकारी सेवामा स्थायी रोजगारी भएका, र जलवायुजन्य प्रकोपबाट प्रत्यक्ष प्रभावित नभएका सम्पन्न घरधुरीलाई न्यून संकटासन्न घरधुरी (V1) मा राखिएको थियो भने घरको उत्पादनले ९ महिना मात्र खाना पुग्ने वा घरको उत्पादनले १२ महिना खाना पुग्ने र सरकारी सेवामा स्थायी रोजगारी भएतापनि जलवायुजन्य प्रकोपबाट प्रत्यक्ष प्रभावित घरधुरीलाई मध्यम संकटासन्न घरधुरी (V2) मा राखिएको थियो । त्यसै गरी घरको उत्पादनले घरको उत्पादनले ६ महिना भन्दा बढी खाना पुगे तापनि जलवायुजन्य प्रकोपबाट प्रत्यक्ष प्रभावित घरधुरीलाई उच्च संकटासन्न घरधुरी (V3) मा राखिएको थियो भने घरको उत्पादनले ३ महिना मात्र खाना पुग्ने र जलवायुजन्य प्रकोपबाट प्रत्यक्ष प्रभावित अति विपन्न घरधुरीलाई अति उच्च संकटासन्न घरधुरी (V4) मा राखिएको थियो । यस क्रममा वडाका जम्मा ४८४ घरधुरी मध्ये ६ प्रतिशत घरधुरीहरु अति उच्च (V4) मा, ३६ प्रतिशत घरधुरीहरु उच्च (V3) मा, ५८ प्रतिशत घरधुरीहरु मध्यम (V2) मा संकटासन्न रहेको पाईएको थियो ।

तालिका २. छेडागाड न. पा. वडा नं. ६ को जलवायु परिवर्तन सम्बेदनशिल सम्पन्नता स्तरीकरण

साविकका वडा नं.	घरधुरीगत जलवायु परिवर्तन संवेदनशिल सम्पन्नता स्तर				जम्मा
	न्यून (V1)	मध्यम(V2)	उच्च (V3)	अतिउच्च(V4)	
१	०	४७	२२	६	७५
२	०	४३	२७	५	७५
३	०	१६	१९	२	३७

साविकका वडा नं.	घरघुरीगत जलवायु परिवर्तन संवेदनशिल सम्पन्नता स्तर				जम्मा
	न्यून (V1)	मध्यम(V2)	उच्च (V3)	अतिउच्च(V4)	
४	०	३६	१०	०	४६
५	०	१५	२३	५	४३
६	०	२७	०	०	२७
८	०	२८	१३	१	४२
८	०	४०	५२	६	९८
९	१	३०	८	२	४१
जम्मा	१	२८२	१७४	२७	४८४
प्रतिशत	० %	५८ %	३६ %	६ %	१००%

आधार: जलवायु परिवर्तन संवेदनशिल सहभागितामूलक सम्पन्नता स्तरीकरण, २०७६

वस्ति स्तरीय गोष्ठीहरू पश्चात छेडागाड न. पा. वडा नं. ६ का वडा अध्यक्षको नेतृत्वमा १ दिने वडा स्तरीय स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारी गोष्ठी सम्पन्न गरिएको थियो जहाँ हरेक वस्तिबाट आएका तथ्यांक र विश्लेषणहरू माथि छलफल गरी वडा स्तरीय विश्लेषण गरिएको थियो । उक्त वडा स्तरीय स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयारी गोष्ठीमा जन प्रतिनिधिहरू, सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका प्रतिनिधि, सेवा प्रदायक कार्यालयका प्रतिनिधि लगायत स्थानीय भद्र भलादमीहरूको सहभागिता थियो । यस अनुकूलन कार्ययोजना निर्माणको क्रममा तपसिलका संकटासन्नता विश्लेषणका विभिन्न विधिहरूको उपयोग गरिएका थिए ।

३.२.२ जलवायु परिवर्तनको अवस्था - मौसमी पात्रो

विगत ३० वर्षको अन्तरालमा स्थानीय स्तरमा जलवायुमा आएका परिवर्तनहरूको जानकारी प्राप्त गर्न यो विधिको प्रयोग गरिएको थियो । यस विधिको छलफलमा समुदायका ज्येष्ठ नागरिक, बुद्धिजीवी तथा जानिफकारहरूको सहभागिता रहेको थियो । यसै विधिको प्रयोग गरी समुदायस्तरमा जलवायु परिवर्तनको कारणले वालीचक्र, वनस्पति प्रजातिहरूको जीवनचक्र/व्यवहार, प्रकोपको स्वरूप लगायत अन्य विभिन्न क्षेत्रहरूमा आएका/देखिएका परिवर्तनहरूको जानकारी समेत प्राप्त गरिएको थियो ।

मौसमी पात्रोको विश्लेषण गर्दा स्थानीय स्तरमा जाडोको समयावधि घट्दै गएको, गर्मीका दिनहरू लम्बिएको र तुलनात्मक रूपमा तातोपना बढेको पाइएको छ । मनसुनी तथा हिउँदे वर्षाको समयावधि, मात्रा र तौर तरिकामा फेरबदल आएको देखिन्छ । पहिलेको तुलनामा वर्षात्को अवधि कम भएको तर वर्षा हुँदा एक्कासि हुने र एकै पटक ठूलो मात्रामा वर्षा हुने गरेको देखिन्छ । यहाँका बासिन्दाको अनुसार तुसारो लाग्ने समयावधि पहिलेको तुलनामा घटेको देखिएको छ । त्यसैगरी गर्मीका दिनहरू बढेको र पानी पर्ने समयमा फेरबदल भएको कारणले गर्दा खेतिपाती गर्ने समयमा पनि हेरफेर भएको देखिन्छ । यहाँका प्रमुख वालीहरू धान र गहुँ लगाउने समयावधिमा पहिलेको तुलनामा परिवर्तन आएको छ । गुँरास तुलनात्मक रूपमा छिटो फुल्न थालेको पाइयो भने काफल पाक्ने समय पनि अगाडि सरेको पाइयो । त्यसैगरी वर्षायाममा पानीका मुल फुट्ने क्रम पनि निकै कम भएको पाइएको छ । यसरी जलवायुमा आएको परिवर्तनको प्रत्यक्ष असर कृषिमा मात्र नभई मानव स्वास्थ्य लगायत पानीका मुहानहरू, वन तथा जैविक विविधतामा समेत परेको देखिन्छ । यस प्रकारका परिवर्तनहरूले स्थानिय बासिन्दाहरूको जीविकोपार्जनमा प्रत्यक्ष असर पार्नुका साथै उनीहरूको दैनिकीलाई थप चुनौतीपूर्ण बनाएको देखिन्छ ।

तालिका ३. परिवर्तित मौसमी पात्रो

सम्मुखताको क्षेत्र	सूचकहरु	समय	वैशाख	ज्येष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	आश्विन	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुण	चैत्र	समयमा देखिएको परिवर्तन (घटबढ)		
तापक्रम	गर्मिको दिन	पहिले	■	■	■	■								■	■	गर्मिका दिन २ महिनाले बढेको र गर्मिको मात्रा पनि बढेको	
		अहिले	■	■	■	■	■	■						■	■	■	
	जाडोको दिन	पहिले								■	■	■	■	■	■	जाडोका दिन करिब २ महिनाले घटेको	
		अहिले								■	■	■	■				
वर्षा तथा यसको स्वरूप	मनसुनी वर्षा	पहिले		■	■	■	■	■								मनसुनी वर्षाका दिन १.५ महिनाले घटेका	
		अहिले			■	■	■	■									
	हिउँदे वर्षा	पहिले								■	■	■	■	■		हिउँदे वर्षा छिटफुट मात्र हुने गरेको	
		अहिले										■	■				
	तुसारो	पहिले									■	■	■	■		तुसारो पर्ने दिनहरु २ महिनाले घटेको	
		अहिले										■	■	■			
वनस्पति प्रजातिहरुको जीवनचक्र/व्यवहार	फूल फुल्ने (लालिगुरास)	पहिले											■	■	■	फूल फुल्ने समय १ महिनाले अगाडि सरेका	
		अहिले											■	■	■	■	
	फल फुल्ने (काफल)	पहिले	■	■	■											फल पाक्ने समय १ महिनाले अगाडि सरेको	
		अहिले	■	■												■	■
प्रकोपको स्वरूप	बाढीको घटना	पहिले			■	■	■	■								वर्षामा भएको फेरबदलले बाढी तथा पहिरोको समयमा पनि परिवर्तन भएको	
		अहिले				■	■	■									
	पहिरोको	पहिले			■	■	■	■									

सम्मुखताको क्षेत्र	सूचकहरु	समय	वैशाख	ज्येष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	आश्विन	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुण	चैत्र	समयमा देखिएको परिवर्तन (घटबढ)
	घटना	अहिले													छ तर मात्रा र बारम्बारता भने बढेको छ
जीविकोपार्जनका क्रियाकलापहरु	स्थानिय धान लगाउने	पहिले													धान लगाउने समय १ महिनाले पछि सरेको
		अहिले													
	स्थानिय धान भित्राउने	पहिले													धान काट्ने समय ०.५ महिनाले अघि सरेको
		अहिले													
जीविकोपार्जनका क्रियाकलापहरु	स्थानिय गहु लगाउने	पहिले													गहु लगाउन समय १ महिनाले अगाडि सरेको
		अहिले													
	स्थानिय गहु काट्ने	पहिले													गहु काट्ने समय ०.५ महिनाले अगाडि सरेको
		अहिले													
भौतिक जानकारी	पानीको मूल फुट्ने	पहिले													पानीका मुल साह्रै नै कम फट्ने गरेको
		अहिले													

नोट : पहिले भन्नाले ३० वर्ष भन्दा माथि र अहिले भन्नाले विगत ५ देखि यताको समय सम्भन्नु पर्छ ।

३.२.३ प्रकोपको ऐतिहासिक समयरेखा

विगत ३० वर्षको अन्तरालमा यस वडामा घटेका विभिन्न प्रकोपहरूको विश्लेषण ऐतिहासिक समय रेखाको माध्यमबाट नगरका जेष्ठ नागरिक, बुद्धिजीवी तथा जानिफकारहरूसँग छलफल गरी तयार गरिएको थियो । यस विधिमा जलवायुजन्य घटना बारे छलफल गर्नुका साथै त्यस घटनाको असर र समुदायले त्यस घटनासँग जुध्नका लागि गरेको प्रयास र उक्त परिस्थितिमा विभिन्न संघ संस्था र सरकारी निकायहरूबाट पाएको सहयोगको बारेमा छलफल गरिएको थियो । यसबाट जलवायु परिवर्तनको सम्बन्धमा स्थानीय बासिन्दाहरूको अनुभव र प्रकोपसँग जुध्न सक्ने क्षमताको बारेमा जानकारी हासिल गरिएको थियो ।

तालिका ४.प्रकोपको ऐतिहासिक समयरेखा

प्रकोप	वर्ष	प्रकोपले ल्याएको हालको असर तथा प्रभाव	भविष्यको अवस्था, परिदृश्य तथा गुणस्तर	असरसंग जुध्न समुदायले गरेका प्रयासहरू
वाढी	२०६४	साविक वडा नं. १ देखि ९ सम्म वाल्तरी वाट धनाखोला सम्म १२ वटा पानी घट्ट वगाएको, १५० घरधुरीको खेतियोग्य जमिन कटान गरेको	पानी पर्ने तरिकामा फेरवदल आउनुका साथै अवैज्ञानिक तरिकाले वाटो घाटो निर्माण, भिरालो क्षेत्रमा भइरहेको खनजोत जस्ता कृयाकलापहरूले गर्दा भविष्यमा वाढीका घटनाहरू बढ्ने देखिन्छ ।	क्षति भएका खेतीयोग्य जमिन व्यक्तिगत प्रयासबाट पुननिर्माण गर्ने गरेको दुंगाका गाराहरू लगाउने गरेको, केहीले आफ्नै प्रयासबाट कटान क्षेत्रमा तारजालि लगाउने गरेको ।
	२०६४	साविक वडा नं. ९ को सिर्पा खोला र काले खोलाले वुजाडि खोला सम्म खेतियोग्य जमिन कटान गरेको, २ वटा घर जोखिममा रहेको, ६० घरधुरीको खेतियोग्य जमिनमा क्षति गरेको		
	२०६५	साविक वडा नं. १ मा थालीखोलाले १६० घरधुरीको खेतियोग्य जमिन कटान तथा क्षति गरेको, पानी घट्टका कुलाहरूमा क्षति गरेको, वर्षेणी कटान गर्ने गरेको ।		
	२०७१	साविक वडा नं. ७ र ८ को वडाधारा खोलाले खोला वरिपरिको खेतियोग्य जमिन कटान गरेको, ६ घरधुरी वाढीको उच्च जोखिममा रहेको, सडकवाटोमा क्षति गरेको		
पहिरो तथा भू-क्षय	२०४९ देखि	साविक वडा नं. ५ कपुरनाउली पाल्ट पहिरोले खानेपानीको मुहान पुर्ने गरेको, गोरेटो वाटो वार्न मथेनी दशेरा जाने वाटोमा क्षति गर्ने गरेको	हाल पानी पर्ने तरिकामा फेरवदल आएको देखिन्छ साथसाथै यस क्षेत्रमा अवैज्ञानिक तरिकाले वाटो हाल भइरहेका छन जसले गर्दा भविष्यमा पहिरोका घटनाहरू बढ्ने देखिन्छ ।	भत्किएका घर गोठहरू छिमेकीको सहयोगमा निर्माण गर्ने गरेको, खानेपानीका मुहानहरूमा पुर्ननिर्माण गरेको वृक्षारोपण गरेको ।
	२०५० देखि	साविक वडा नं. ८ जरिभाना धनाखोला पहिरोले साविकका वडा नं. ७, ८ र ९ नं. वडाका सम्पूर्ण ४०० घरधुरीको खेतियोग्य जमिनमा क्षति गरेको साथै यो क्रम प्रत्येक वर्ष हुने गरेको		
	२०५५	साविक वडा नं. २ को सिमागैरा पहिरोले ४५ घरधुरीको खेतियोग्य जमिनमा क्षति गरेको साथै त्यहा लगाईएको मकै, कोदो, धान लगायतका वालीहरू पनि क्षति गरेको		
	२०६० देखि	साविक वडा नं. ३ मेलने पहिरोले २३ घरधुरीले खाने पारीखोला खानेपानीको मुहानमा क्षति गर्ने गरेको, ठाटी सागिनी गैरी, पारीपाखा टोलको खानेपानीमा क्षति, खेतियोग्य जमिनमा क्षति। वर्षेणी यस क्षेत्रमा भू-क्षय हुने गरेको		
	२०६०	साविक वडा नं. ६ ओखेना पहिरोले ३० घरधुरीको खेतियोग्य जमिनमा क्षति गरेको, हाल आएर वाली लगाउन कठिनाई भएर उत्तिस घारी भएको		
	२०६६	साविक वडा नं. ४ चुलेसीडाडाको पहिरोले ४० घरधुरीको खेतियोग्य जमिनमा क्षति गरेको साथै वनमा भएका वोटविरुवाहरूमा पनि क्षति गरेको साथै ५० रोपनी खेतमा क्षति		
	२०७२	साविक वडा नं. २ भैसागोठा पहिरोले ८ रोपनी खेतियोग्य जमिन पुर्ण रुपले नष्ट गरेको		
	२०७२	साविक वडा नं. ३ जाहिरी घट्टीली पहिरोले ४० घरधुरीको ३० रोपनी खेतियोग्य जमिनमा क्षति गरेको, ३ घरधुरी पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको		
	२०७२	साविक वडा नं. १ मेडुका ओखटी पहिरोले ५ जनाको खेतियोग्य पाखो जमिनमा क्षति गरेको, १ वटा घर पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको		
	२०७३	साविक वडा नं. १ मेडुका ओखटी पहिरोले मकै, कोदो, धान लगायतका वालीहरूमा क्षति, सुवानाउली आउने गोरेटो वाटो पुर्नेको, ४ घरधुरीको जग्गामा क्षति गरेको		

प्रकोप	वर्ष	प्रकोपले ल्याएको हालको असर तथा प्रभाव	भविष्यको अवस्था, परिदृश्य तथा गुणस्तर	असरसंग जुध्न समुदायले गरेका प्रयासहरू
	२०७४	साविक वडा नं. ९ को भैकम्द पहिरो ४५ घरधुरीको ६० रोपनी खेतियोग्य जमिनमा क्षति गरेको, वनमा भएका वोटविरुवाहरू तथा रुखहरूमा क्षति गरेको, वस्ति पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको		
	२०७५	साविक वडा नं. ४ चुलेसीडाडाको पहिरोले ४० घरधुरीको खेतियोग्य जमिनमा क्षति गरेको साथै वनमा भएका वोटविरुवाहरूमा पनि क्षति गरेको साथै ५० रोपनी खेतमा क्षति		
	२०७५	साविक वडा नं. १ पाखेपानी पुल्ला पहिरोले ४० घरधुरीको खेतियोग्य जमिनमा क्षति गरेको		
	२०७५	साविक वडा नं. २ को सिमागैरा पहिरोले ४० घरधुरीको खेतियोग्य जमिनमा क्षति गरेको साथै ८ वटा घर पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको		
	२०७५	साविक वडा नं. ७ मा मथेली खानेपानी टर्कि पहिरोले पुरेको, ९ घरधुरीको खेतियोग्य जमिन पुरेको		
खडेरी	२०७३ देखि	साविक वडा नं. १ देखि ९ सम्म समयमा पानी नपर्नाले गहुवाली लगाउन नपाएको, पुरानापानी, गौतेपानी, कुवापानी, ओखेनापानीका पानीका मुहानहरू सुकेको	भविष्यमा खडेरीका घटनाहरू अझै बढ्ने देखिन्छ ।	खाद्यवस्तु किनेर खाएको, मजदुरीका लागि भारत गएको, पानी टाढावाट ल्याएर खाने गरेको
	२०५६	साविक वडा नं. १ देखि ९ सम्म समयमा पानी नपरेर हिउदे वाली लगाउन नपाएको, गाई वस्तुको वास जंगलमा भएको, मथेली, देउताथान, काजिधाराका खानेपानीका मुहानहरू सुकेका		
वन ढलेो	२०७५	साविक वडा नं. २ वाहनगाउ सा.व. मा आगालागि भई वनमा भएका वोटविरुवाहरूमा क्षति तथा असर, जडिवुटिहरू जलेको सार्थ वन्यजन्तुमा पनि असर परेको	हाल खडेरीको प्रकोप बढ्दै गएकोले गर्दा आगलागीको घटना पनि बढ्ने देखिन्छ ।	उपभोक्ताद्वारा आगो निभाउने कार्य भएको
	२०७६	साविक वडा नं. ७ देउराली सा.व. मा आगालागि भई वनमा भएका वोटविरुवाहरूमा क्षति तथा असर, जडिवुटिहरू जलेको सार्थ वन्यजन्तुमा पनि असर परेको, साविक वडा नं. ४ र ६ को धौलावन र खोपेओराल सा.व.मा आगालागि भई वनमा भएका वोटविरुवाहरूमा क्षति तथा असर, जडिवुटिहरू जलेको सार्थ वन्यजन्तुमा पनि असर परेको		
	२०७९	साविक वडा नं. ९ को खारोकाटे हरियाली सा.व. मा आगालागि भई वनमा भएका वोटविरुवाहरूमा क्षति तथा असर, जडिवुटिहरू जलेको सार्थ वन्यजन्तुमा पनि असर परेको		
हावाहुरी	२०७४	साविक वडा नं. ६ मा मकैवालीमा क्षति, ३२ घरधुरीको प्रति घरधुरी १० मुरीका दरले मकै वाली क्षति गरेको	अझै बढ्ने देखिन्छ ।	छरछिमेकीको सहयोगमा क्षति भएका छाना निर्माण गरेको । मकैको विउ परिवर्तन गरेको ।
	२०७६	साविक वडा नं. ६ मा ५ वटा हुंगे घरका छाना उडाएको		
	२०७४	साविक वडा नं. ९ रागाडाडामा ४० घरधुरीको चैत्र देखि जेष्ठ सम्म सामान्य क्षति गर्ने गरेको साथै प्रत्येक वर्ष महादेव प्रा.वि. को छाना फाल्ने गरेको		
	२०७६	साविक वडा नं. १ को मेडुका नि.मा.वि. को टिनका छाना उडाएको, साविक वडा नं. ८ जनविकास मा.वि. को हुंगाको छाना फालेको, २ वटा ८० वाटका सोलार प्यानलमा क्षति पुर्याएको, साविक वडा नं. ८ मोरुघुमाउने पिपलको रुखमा क्षति गरेको, साविक वडा नं. ५ को जनसरोकार प्रा.वि.को छाना फालेको, साविक वडा नं. २ को जनशक्ति आ.भु. विद्यालयको छाना फालेको, वावर्ने प्रा.वि. पुल्लाको छाना फालेको, भवन जोखिममा रहेको		

प्रकोप	वर्ष	प्रकोपले ल्याएको हालको असर तथा प्रभाव	भविष्यको अवस्था, परिदृश्य तथा गुणस्तर	असरसंग जुध्न समुदायले गरेका प्रयासहरू
असिनापानी	२०६१	साविक वडा नं. १ देखि ९ सम्म १५०० मुरी धानवाली असिनापानीले चुटेर नष्ट गरेको साथै तरकारी वाली तथा फलफुलमा क्षति तथा असर		
	२०७६	साविक वडा नं. १ देखि ९ सम्म २५०० मुरी गहुवाली असिनापानीले चुटेर नष्ट गरेको साथै तरकारी वाली तथा फलफुलमा क्षति तथा असर		
कृषि तथा पशुपक्षिमा रोग	२०६५ देखि	वाखामा पखाला लाग्ने, खुट्टा कुजिने, ख्यारख्यार गर्ने, टाउको वटार्ने, सिंगान छार्ने, खोकि लाग्ने, ढाडिने जस्ता रोगले वर्षेनी ५०० वढी वाखा, वोकाहरू मर्ने गरेको	भविष्यमा कृषि तथा पशुमा विभिन्न रोगहरू बढ्दै जाने देखिन्छ ।	रोग लागेका मकैका विरुवाहरू उखेलेर फाल्ने गरेको केही व्यक्तिहरूले एगोभेट वाट विषादी ल्याएर अदुवामा छरेको पशु चौपाया विरामी हुदा स्थानिय जडिवुटीको प्रयोग गरेको।
	२०६५ देखि	कुखुरामा आखा पाक्ने, सिरा कालो हुने, सेता दिशा गर्ने, भुङ्ने जस्ता रोगमा वृद्धि भएर वर्षेनी ५००० वढी कुखुराहरू मर्ने गरेको		
	२०७५	खोरेत रोगले ३५० जाति गाई गोरु, ९० वटा भैस मरेका		
	२०७० देखि	सुन्तला पात पहेलो हुने, डाठमा प्वाल पर्ने, डाठ सुक्ने, सुन्तला परिपक्व नहुदै भर्ने समस्याले सुन्तला उत्पादनमा कमी आएको		
	२०६८ देखि	आलुमा रातो कमिला लाग्ने, गाना कोट्टो पर्ने, पिंडालुमा वंशेलु किरा तथा अदुवामा पात पहेलो हुने, गानो कुहिने रोग लागेर उत्पादनमा कमी आएको		
	२०६५ देखि	मकैमा बंशेलु, खुम्रेकिरा, घोगा कालो हुने रोगले उत्पादनमा कमी आएको		
	२०६५ देखि	गहुमा सिंदुरे रोग, कालो किरा लाग्ने, जरा काटने कारणले उत्पादनमा कमी भएको		
	२०६८ देखि	धानमा कालो किराले जरा काट्ने, पातमा काला थोप्ला लाग्ने, डाँठ कुहने रोगले उत्पादनमा कमी आएको		
	२०७६	टमाटरमा डहुवा लागेर पात सुक्ने तथा वोट सुक्ने जसका कारण टमाटर भने जति उत्पादन लिन नसकेको		
मिचाहा प्रजाति	२०५२ देखि	साविक वडा नं. १ देखि ९ सम्म वनमारा (कालिभार, विषमारा) वनमा फैलिएर वनमा भएका वोटविरुवाहरूको वृद्धि विकासमा असर पारेको, वनमा भएका स्थानिय घासहरू लोप भएको जसका कारण चरिचरणमा समस्या आएको, वारी तथा काल्नाहरूमा पनि यो भार फैलिएर खर तथा घास उत्पादनमा कमी आएको	भविष्यमा मिचाहा प्रजातीको प्रकोप भन्ने बढ्दै जाने देखिन्छ ।	उखेलेर फाल्ने गरेको
मानव स्वास्थ्य	२०६०	भाडापखालाले महामारीको रूप लिएर गाउ भरि फैलिएको जसका कारण ११ जनाका मृत्यु भएको	बढ्दो गर्मि तथा पानीका मुहानहरू सुक्ने कारणले गर्दा स्वस्च्छ पिउनेपानीको अभाव भई अझै नया नया खालका रोगहरू देखा पर्ने सम्भावना देखिन्छ ।	स्वास्थ्य शिविर वसेको तथा हेलिकप्टरवाट औषधी उपचार गराएको
	२०७२	लहरेखोकीले गाउ भरि असर गरेको, लहरेखोकीका विरामीको संख्यामा वृद्धि भएको		
	२०६० यता	भाईरल ज्वरो, जण्डिस, टाइफाइड, एलर्जि, मृगौला सम्बन्धी रोग, उच्च रक्तचाप, छाला तथा आखा सम्बन्धीका विरामीहरूको संख्यामा वृद्धि हुदै गएको देखिन्छ ।		

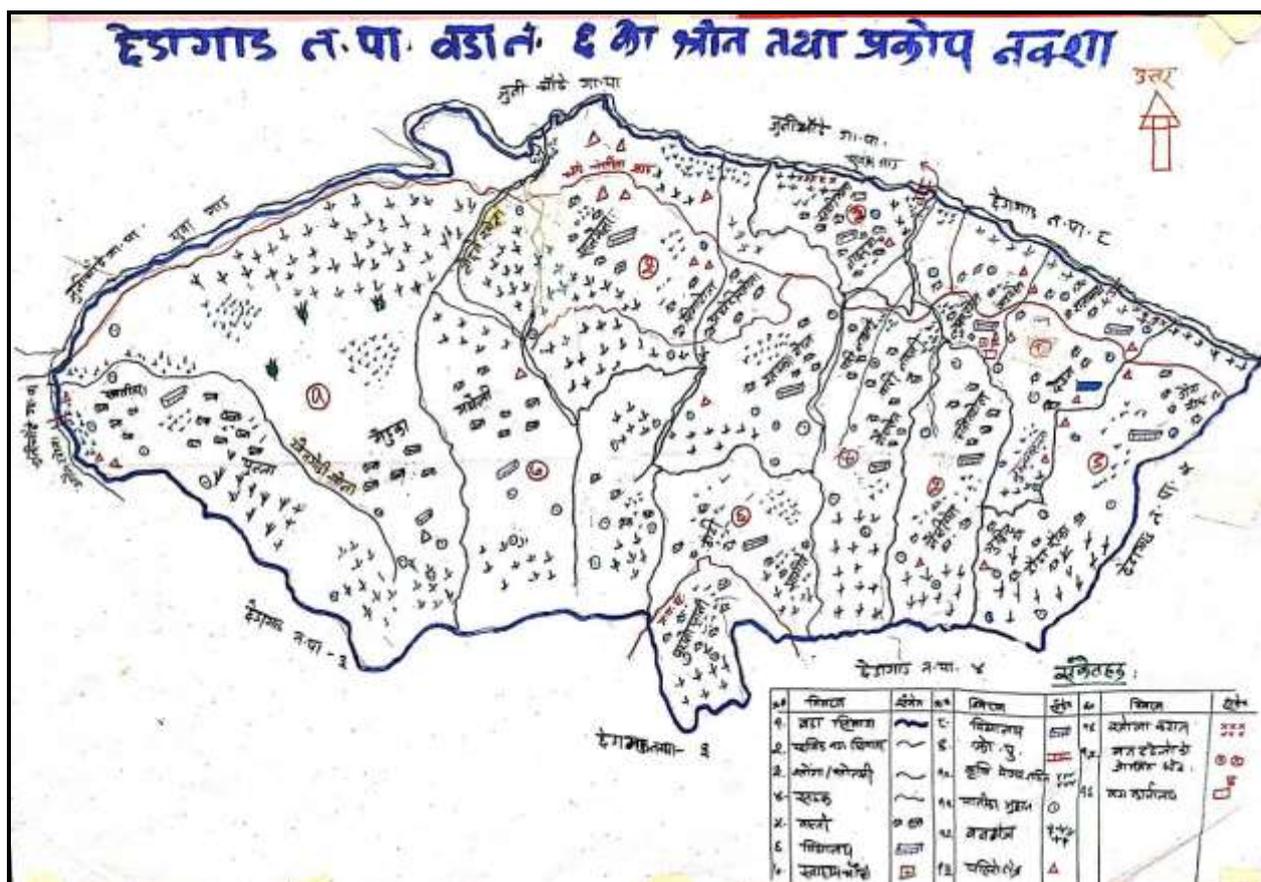
यस ऐतिहासिक समयरेखाको विश्लेषणबाट यहाँका वासिन्दा सबै भन्दा खडेरी, पहिरो, वाढी, वाट प्रभावित भएको देखिन्छ। यी प्रकोपहरू लगायत कृषि तथा पशुपक्षिमा रोग, मानव रोग, मिचाहा प्रजाति, मानव रोग, आगलागी, हावाहुरी र असिनापानी जस्ता प्रकोपहरू पटक पटक दोहोरिरहेको र यी प्रकोपहरूले सबै वडाहरूमा क्षति पुऱ्याएको देखिन्छ, यी

प्रकोपहरु र यिनका असर तथा प्रभावहरूसंग जुध्न स्थानीय समुदायले स्थानीय संघ संस्थाहरुको सहयोगमा केही प्रयासहरु गर्ने गरेको देखिए पनि ती प्रयासहरु अपर्याप्त रहेको देखिन्छ ।

३.२.४ श्रोत तथा प्रकोप नक्शांकन

स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तर्जुमा गोष्ठिमा प्रत्येक वस्तिमा भएका श्रोत तथा प्रकोपहरुको पहिचान गरी सहभागीतामूलक तरिकाबाट श्रोत तथा प्रकोप नक्शा तयार गरिएको थियो । उक्त श्रोत तथा प्रकोप नक्शा तयार गर्दा तल्लो तटिय क्षेत्र र माथिल्लो तटिय क्षेत्रबिचको अन्तर सम्बन्धको बारेमा पनि छलफल गरिएको थियो ।

तल प्रस्तुत श्रोत तथा प्रकोप नक्सामा यस वडामा खेतीयोग्य जमिनको तुलनामा वन क्षेत्रनै बढी रहेको देखिन्छ । खोला किनारमा रहेको पहाडी वडा भएकोले बाढी, पहिरो तथा भुक्षयको जखिममा रहेको देखिन्छ । वडाका प्रत्येक वस्तिहरुमा एथेष्ट मात्रामा पानीका मुहानहरु रहेतापनि ती मुहानहरुमा क्रमिक रुपमा पानीको मात्रामा कमी हुँदै गएको पाईयो।

चित्र ४. छेडागाड न.पा. वडा नं. ६ को सहभागितामूलक श्रोत तथा प्रकोप नक्शा

३.२.५ जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित समूह, लिंग तथा समुदाय पहिचान

जलवायु परिवर्तनले निम्त्याउने प्रकोपले पार्ने असर व्यक्ति, परिवार र समुदायको अनुकूलन क्षमतामा निर्भर हुने हुदाँ फरक फरक प्रकोपहरूले उमेर समूह, लिङ्ग, जातजाति, आर्थिक र सामाजिक अवस्था अनुसार फरक फरक प्रभाव पारेको हुन्छ। यस विधिको प्रयोग गरी यस वडामा भएका जलवायुजन्य प्रकोपहरूबाट वडामा कुन उमेर समूह, लिङ्ग, जातजाति, आर्थिक र सामाजिक अवस्थाका समुदायमा कस्तो प्रभाव परेको छ भन्ने कुराको विश्लेषण गरिएको थियो। यस विधिको प्रयोगले वडामा रहेको लैङ्गिक तथा जातीय समावेशीकरणको स्थितिको समेत उजागर गर्न मद्दत गरेको छ।

तालिका ५. जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित समूह, लिंग तथा समुदाय पहिचान

प्रकोप	प्रकोपका असरहरू	प्रकोप संकटासन्नता वर्ग														
		उमेर समूह				लिंग		आर्थिक स्तर				सामाजिक स्तर		जातजाति		
		बालबालिका	युवा	वयस्क	वृद्धवृद्धा	महिला	पुरुष	अति विपन्न	विपन्न	मध्यम वर्ग	सम्पन्न वर्ग	अपंगता भएका व्यक्ति	एकल महिला	दलित	जनजाति	ब्राह्मण क्षेत्री
पहिरो तथा भू-क्षय	खेती योग्य जमिनमा क्षति, घरगोठ तथा चौपायामा क्षति, मानविय क्षति, वालीनाली नष्ट, सिंचाई कुलोमा क्षति, पानीको मुहानमा क्षति, बाटोघाटोमा क्षति, वस्ती जोखिममा।	***	**	**	***	***	**	***	**	**	*	***	**	***	**	**
वाढी	खेती योग्य जमिन कटान, वाली नाली नष्ट, सिंचाई कुलोमा क्षति, पानी घट्टमा क्षति, पानीका मुहानमा क्षति, पशुचौपायाको क्षति, मानविय क्षति, काठेपुलमा क्षति।	***	**	**	***	***	**	***	**	**	*	***	**	***	**	**
वन डढेलो	वोटविरुवाहरू नष्ट, जनावरहरूको क्षति, घर गोठमा क्षति,	*	***	***	*	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
खडेरी	पानीका मुहान सुकेको तथा पानीको मात्रा घटेको, कृषि उत्पादनमा कमी, वन तथा जैविक विविधतामा क्षति तथा असर, मानव रोगमा वृद्धि।	***	**	**	***	***	**	***	**	*	*	***	***	**	**	**
हावाहुरी	विद्यालय तथा घरका छानाहरू उडाएको, जंगलमा वोटविरुवाहरू ढलेको, मकै वालीमा क्षति	***	**	**	**	***	***	***	**	*	*	***	**	***	**	*

प्रकोप	प्रकोपका असरहरु	प्रकोप संकटासन्नता वर्ग														
		उमेर समूह				लिंग		आर्थिक स्तर				सामाजिक स्तर		जातजाति		
		बालबालिका	युवा	वयस्क	वृद्धवृद्धा	महिला	पुरुष	अति विपन्न	विपन्न	मध्यम वर्ग	सम्पन्न वर्ग	अपंगता भएका व्यक्ति	एकल महिला	दलित	जनजाति	ब्राह्मण क्षेत्री
असिनापानी	धानबाली, गहुवाली तथा फलफुल खेतीमा क्षति	***	**	**	**	***	***	***	**	*	*	***	***	***	**	*
मिचाहा प्रजाति	रैथाने घासहरु हराएको, वारीका काल्ना तथा वारीमा भएका कारण उत्पादनमा कमी, चरण क्षेत्रको अभाव	*	***	***	*	***	***	**	**	**	**	**	**	**	**	**
कृषि तथा पशुमा रोग	मकै, गहुँ, धान जस्ता अन्नबाली तथा तरकारीबालीमा विभिन्न रोग लागेर कृषि उत्पादनमा कमी पशुमा विभिन्न किसिमका रोगमा वृद्धि, पशु चौपायाको मृत्यु	***	**	**	***	***	**	***	**	*	*	***	**	***	**	*
मानवरोग	भाडा पखाला, औलो, टाईफाईड, भाईरल ज्वरो, जन्डिस जस्ता रोगहरुमा वृद्धि	***	**	**	***	***	**	***	**	*	*	***	**	***	**	*

नोट : * न्यून, ** मध्यम र *** अति उच्च जोखिम

यसरी जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित समूह, लिंग तथा समुदायको विश्लेषण गर्दा जलवायु परिवर्तन र जलवायुजन्य प्रकोपहरु (खडेरी, कृषिमा रोग, बाढी, पहिरो, हावाहुरी, पशुमा रोग, मिचाहा प्रजातिको प्रकोप, आदि) बाट सबैभन्दा बढी बाल बालिका, महिला, अति विपन्न वर्ग तथा जातजातिको आधारमा दलितहरु र सामाजिक स्तरको हिसाबले एकल महिला र फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरु उच्च संकटासन्न रहेको देखिएको छ। यी प्रकोप तथा जोखिमहरुबाट अन्य वर्ग समुदाय प्रभावित भएतापनि उनीहरूसँग ती प्रकोपहरुको सामना गर्न सक्ने क्षमता तुलनात्मक रूपमा उच्च रहेको देखिन्छ।

३.२.६ प्रकोपहरूको जोडागत स्तरीकरण

यस विधिको प्रयोगबाट ऐतिहासिक घटनाक्रम तथा प्रकोप नंक्शाकनबाट पहिचान गरिएका यस वडामा रहेका विभिन्न जलवायुजन्य प्रकोपहरू मध्ये सबैभन्दा बढी असर तथा प्रभाव पारेको प्रकोप कुन हो भनी जोडागत स्तरीकरण गर्दै विश्लेषण गरिएको थियो ।

तालिका ६. प्रकोपहरूको जोडा स्तरीकरण

प्रकोप	वाढी	पहिरो	खडेरी	वन डढेलो	हावाहुरी	असिनापानी	मिचाहा प्रजाति	कृषि तथा पशुपक्षिमा रोग	मानवमा रोग	स्तर
वाढी		पहिरो	खडेरी	वाढी	वाढी	वाढी	मिचाहा प्रजाति	कृषि तथा पशुपक्षिमा रोग	मानवमा रोग	छैठौ
पहिरो			खडेरी	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	दोश्रो
खडेरी				खडेरी	खडेरी	खडेरी	खडेरी	खडेरी	खडेरी	पहिलो
वन डढेलो					वन डढेलो	वन डढेलो	मिचाहा प्रजाति	कृषि तथा पशुपक्षिमा रोग	मानवमा रोग	सातौ
हावाहुरी						हावाहुरी	मिचाहा प्रजाति	कृषि तथा पशुपक्षिमा रोग	मानवमा रोग	आठौ
असिनापानी							मिचाहा प्रजाति	कृषि तथा पशुपक्षिमा रोग	मानवमा रोग	नवौ
मिचाहा प्रजाति								कृषि तथा पशुपक्षिमा रोग	मिचाहा प्रजाति	चौथो
कृषि तथा पशुपक्षिमा रोग									कृषि तथा पशुपक्षिमा रोग	तेश्रो
मानवमा रोग										पाचौ
जम्मा	५	८	९	३	२	१	४	७	६	

यस प्रकोप जोडा स्तरीकरणबाट यस वडाले सामना गरिरहेको प्रमुख प्रकोपको रूपमा खडेरी देखिएको छ भने त्यसपछिका प्रकोपहरूमा क्रमशः पहिरो, कृषि तथा पशुपक्षिमा रोग, मिचाहा प्रजाति, मानवमा रोग, वाढी, वन डढेलो, हावाहुरी र असिनापानी देखिएका छन् ।

३.२.७ प्रकोपको अवस्था तथा अनुकूलनका प्रयासहरूको विश्लेषण

यस विधिको प्रयोगबाट प्रकोपको प्रभाव, प्रभावको मुख्य क्षेत्र विश्लेषण गर्नुका साथै प्रकोपसँग जुध्नका लागि गरिने अनुकूलनका प्रयासहरूको विश्लेषण गरिएको थियो । यो विधि प्रयोग गर्दा प्रभावको स्तर र अनुकूलनका प्रयासहरूको स्तर दुवैलाई ०.५ देखि ३ अंक भार दिई विश्लेषण गरिएको थियो जसमा ०.५ भन्नाले न्यून प्रभाव तथा प्रयास र ३ भन्नाले सबैभन्दा उच्च प्रभाव तथा प्रयास भन्ने बुझिन्छ ।

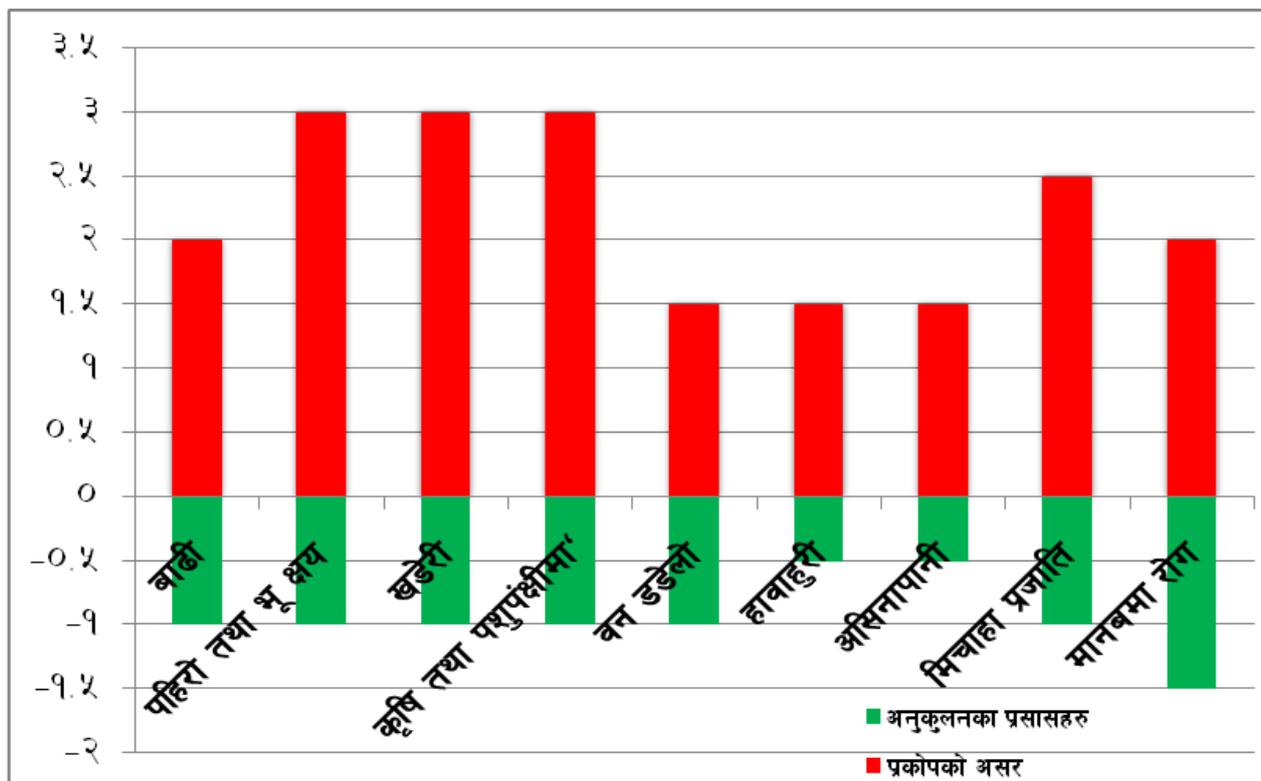
तालिका ७. प्रकोपको अवस्था तथा अनुकूलनका प्रयासहरूको विश्लेषण

क्र.सं.	प्रकोप	प्रकोपले प्रभाव पारेको मुख्य क्षेत्र	असर तथा प्रभावहरू	स्तर	अनुकूलनका उपायहरू	स्तर
१	वाढी	कृषि तथा खाद्यसुरक्षा, भौतिक पूर्वाधार, जलश्रोत र उर्जा, वन तथा जैविक विविधता	✓ खेतियोग्य जमिन कटान तथा क्षति गरेर वगरमा परिणत गरेको ✓ काठका लाप्काहरू बगाएको ✓ वनका वोटविरुवाहरू बगाएर क्षति गरेको ✓ सिंचाई कुलोहरूमा क्षति गरेको	२	✓ स्थानिय स्तरमा ढुंगाका गाराहरू लगाउने कार्य गरेको ✓ चेट हान्ने कार्य गरेको ✓ वगरमा भटमास लगाएको	१
२	पहिरो	कृषि तथा खाद्यसुरक्षा, वन तथा जैविक विविधता, जलश्रोत र उर्जा, भौतिक पूर्वाधार	✓ खेतियोग्य जमिन पुरेको तथा क्षति गरेको ✓ घरहरूमा क्षति गरेको ✓ सामुदायिक वनका वोटविरुवाहरूमा क्षति गरेको ✓ खानेपानीको मुहानमा क्षति, टाँकि पुरेको तथा क्षति गरेको ✓ कृषि योग्य जमिनमा लगाएको वालीमा क्षति गरेको ✓ गोरेटो वाटोमा क्षति गरेको ✓ सिंचाई कुलोहरूमा क्षति गरेको	३	✓ सामान्य रुपमा ढुंगाका गाराहरू लगाउने कार्य गरेको ✓ घरको माथितिर वाट कुलो काटने कार्य गरेको ✓ पहिरो क्षेत्रमा सामान्य वृक्षारोपण कार्य गरेको	१
३	खडेरी	कृषि तथा खाद्यसुरक्षा, वन तथा जैविक विविधता, मानव स्वास्थ्य, जलश्रोत र उर्जा	✓ पानीका मुहानहरू सुकेको र अन्य पानीका मुहानहरूमा पनि पानीको मात्रामा कमी आएको ✓ वनमा भएका वोटविरुवाहरू सुकेको ✓ जमिन बाभो छाड्ने अवस्था श्रृजना भएको ✓ हिउदे वाली लगाउन समस्या भएको ✓ वाली लगाउने समयमा परिवर्तन भएको	३	✓ टाढाबाट पानी ल्याएर चलाएको ✓ वनको शंरक्षण गर्ने कार्य गरेको ✓ बाह्य उत्पादन भएका खाद्य पदार्थ किनेर खाने गरेको ✓ पानीको मुहान संरक्षणका क्रियाकलापहरू गरेको	१

क्र.सं.	प्रकोप	प्रकोपले प्रभाव पारेको मुख्य क्षेत्र	असर तथा प्रभावहरु	स्तर	अनुकूलनका उपायहरु	स्तर
४	कृषि तथा पशुपक्षीमा रोग	कृषि तथा खाद्यशुक्रा	✓ मकैमा पात पहेलो हुने, सुक्ने, वंशेलु किराले जरा काटने कारणले मकैवाली उत्पादनमा कमी भएको ✓ गहुमा सिन्दुरे, कालोपोके, मरुवा जस्ता रोग देखिएको ✓ सुन्तलामा पात पहेलो हुने, हागा सुक्ने, फल भर्ने समस्या देखा परेको ✓ कुखुरामा आखा पाक्ने, सिरो कालो हुने, कलेजो सुन्निने जस्ता रोगहरु प्रकोपको रुपमा देखा परेको ✓ वाखाहरुमा ढाडिने, पखाला लाग्ने, तुहिने, आन्तरिक तथा वाहय परजिवीहरुको समस्या देखिएको ✓ आलुमा पुत्ला, रातो कमिला र चुर्णले गर्दा आलु उत्पादनमा तथा भण्डारणमा समस्या आएको	३	✓ एगोभेट वाट औषधी ल्याएर खुवाउने गरेको ✓ स्थानिय जडिवुटिहरुको प्रयोग गर्ने गरेको	१
५	वन डढेलो	वन तथा जैविक विविधता, भौतिक पुर्वाधार	✓ सामुदायिक वनमा आगलागि भई वोटविरुवा, जडिवुटिहरु तथा घासपातहरु जलेर नष्ट भएको ✓ वन्यजन्तुहरुमा पनि क्षति तथा असर	१.५	✓ उपभोक्ताद्वारा आगो निभाउने कार्य गरेको	१
६	हावाहुरी	वन तथा जैविक विविधता, कृषि तथा खाद्यशुक्रा, भौतिक पुर्वाधार	✓ विद्यालय तथा घरका छानाहरु उडाएको तथा क्षति गरेको ✓ वोटविरुवाका हागाहरु, मुनाहरु ढालेर नोक्सान गरेको ✓ मकैवाली ढालेर पुर्ण रुपमा क्षति गरेको ✓ फलफुलहरु झारेर क्षति गरेको	१.५	✓ विद्यालयका छानाहरु जनश्रमवाट बनाईएको ✓ केही उपाय नअपनाईएको	०.५
७	असिनापानी	कृषि तथा खाद्यसुरक्षा	✓ गहुवाली तथा जौवालीहरु चुटेर नष्ट गरेको ✓ फलफुल तथा तरकारी वालीमा क्षति गरेको ✓ रुखका हागा तथा फलफुलका हागाहरु भाचेको	१.५	✓ केही उपाय नअपनाईएको	०.५

क्र.सं.	प्रकोप	प्रकोपले प्रभाव पारेको मुख्य क्षेत्र	असर तथा प्रभावहरू	स्तर	अनुकूलनका उपायहरू	स्तर
८	मिचाहा प्रजाति	वन तथा जैविक विविधता, कृषि तथा खाद्यशु्रक्षा	✓ वनमारा कालिभार वन क्षेत्रमा फैलिदा वनमा भएका वोटविरुवाहरूको वृद्धि विकासमा असर गरेको, घासहरू लोप भएको, चरिचरणको समस्या भएको ✓ वारी चर्मिली, राउन्ने जस्ता भारहरू फैलिदा उत्पादनमा कमी भएको	२.५	✓ खेत तथा वारीमा उखेलेर फाल्ने गरको	१
९	मानवमारोग	मानव स्वास्थ्य	✓ प्रेशर, सुगर, जण्डिस, ग्यास्ट्रिक, जोर्नि दुख्ने, वाथ, पायल्स, आखा तथा छाला सम्बन्धिका विभिन्न रोगहरूमा वृद्धि भएको ✓ भाडापखालाले मानविय क्षति भएको	२	✓ स्थानिय मेडिकलहरू तथा स्वास्थ्य चौकिमा औषधी उपचार गर्ने गरेको ✓ स्थानिय जडिवुटिहरको प्रयोग गर्ने गरेको ✓ स्वास्थ्य शिविर साथै हेलिकप्टरको प्रयोग गरेको	१.५

उक्त प्रकोपहरूको प्रभाव तथा असरहरू र तिनीहरूसंग सामना गर्न अपनाइएका प्रयासहरूको सहभागितात्मक मानहरूलाई तलको ग्राफमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

चित्र ५. प्रकोपको अवस्था तथा अनुकूलनका प्रयासहरूको विश्लेषण

माथि उल्लेखित जोखिमको अवस्था तथा अनुकूलनका प्रयासहरूको विश्लेषण विधिबाट पहिचान गरिएका प्रकोपहरूको मूल्यांकन तथा अनुकूलनको क्षमताको लेखाजोखालाई चित्रमा प्रस्तुत गरिएको छ । उक्त चित्रको विश्लेषण गर्दा यस

वडामा सबैभन्दा बढी खडेरी, पहिरो तथा भू-क्षय र कृषि तथा पशुपंक्षिमा रोग जस्ता प्रकोपहरूले बढी असर पारेको देखिन्छ र यी प्रकोपहरू बारम्बार दोहोरिएको पनि पाईएको छ । यस्ता प्रकोपहरूको प्रभावहरूसँग जुध्न सक्ने क्षमता अत्यन्त न्यून रहेको देखिन्छ । यस विश्लेषणले प्रकोपहरूसँग जुध्न सक्ने क्षमता विकास हुन अझै समय लाग्ने र त्यतिबेलासम्म धेरै नै क्षती हुने देखिन्छ । तसर्थ यस अनुकूलन योजनामा ती प्रकोपहरूसँग जुध्न तुरुन्तै अवलम्बन गर्न सकिने अल्पकालिन तथा दिर्घकालिन अनुकूलनका उपायहरू समावेश गरिएका छन् ।

३.२.८ जीविकोपार्जनका सम्पत्तिहरूको विश्लेषण

यस विधिको प्रयोगबाट वडामा जीविकोपार्जनका मुख्य पाँचवटा सम्पत्तिहरू (प्राकृतिक, भौतिक, मानवीय, सामाजिक र आर्थिक सम्पत्ति) अन्तर्गत कुन कुन सम्पत्तिहरू उपलब्ध छन् तिनीहरूको विद्यमान अवस्था के छ र ती सम्पत्तिहरूमा जलवायु परिवर्तनको प्रत्यक्ष असर के कस्ता रूपमा देखिएका छन् साथै ती असरहरूसँग अनुकूलित हुनको लागि अवलम्बन गर्न सकिने उपायहरूको के के हुन सक्छन् भनी विश्लेषण गरिएको थियो । जसको परिणाम तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८. जीविकोपार्जनका सम्पत्ति तथा श्रोतहरूको विश्लेषण

जिविकोपार्जनका सम्पत्ति	विवरण	हालको अवस्था र गुणस्तर									जम्मा	भविष्यको अवस्था (परिदृश्य र गुणस्तर)	गुणस्तरको अवस्था (+ वा -)	लक्षित वर्गको पहुँच (+ वा -)	लक्षित वर्गको नियन्त्रण (+ वा -)
		सुवानाउली १	सुवानाउली २	सुवानाउली ३	सुवानाउली ४	सुवानाउली ५	सुवानाउली ६	सुवानाउली ७	सुवानाउली ८	सुवानाउली ९					
प्राकृतिक सम्पत्ति	सामुदायिक वन	ढलमेला सा.व., घासेतडा लामाडाडा सा.व., सालघारी सालटाकुरा सा.व.	वाहुनगाउ सा.व., मौरीडाडा साकटा सा.व.		खोपेओडार सा.व.	धामिलडा सा.व.	डाडाडोफ्के सा.व.	वान्न मथल्ला देउराली सा.व.	राताचौर कोट सा.व.	हरियाली सा.व.	११	सामुदायिक वनका कारणले गर्दा केही हदसम्म वन क्षेत्रको संरक्षण भएता पनि खडेरी र मिचाहा प्रजातिको वढदो प्रकोपले गर्दा वनका जडिवुटि हरु तथा स्थानिय रैथाने घास प्रजातिहरु लोप हुदै जाने देखिन्छ साथै उचित वासस्थानको अभावमा वन्यजन्तुहरु पनि क्रमिक रुपमा लोप हुदै जाने देखिन्छ।	-	+	+
	रुख तथा वृट्ट्यानहरु	लालिगुरास, उतिस, बाभ्र, रयाज, सल्ला, काफल, साल, ऐसेलु, चुत्रा, मेल													
	जडिवुटिहरु	सिल्याउरी, कटुकी, समायो, महजरी, अमला, गैरी, टिमुर													
	वन्यजन्तुहरु	स्याल, दुम्सी, राते, वादर, गुना, वन विरालो, मृग, घोरल, ओत													
	पक्षिहरु	कालिज, तिर्था, जुरेली, लाटोकोशेरो, जुरेली, फिस्टेचरी, डाफे, काग, सारी, परेवा, मैना, घुगुती, ढुकुर													
	पानीका मुहानहरु	ओखतीनेटा, तल्नोपानी, गंगापानी, गैरी	हानिछहरी, तल्नाहाजामेला, साकटाखोला, रौखोली, जुकेमुल, अघेरीखोला, खानेपानी, ओखेना	मनकला, तल्नाबोट	सिमलाधारा, चिसिधारी, किमिरेनाउली, धौलाखोला, कुवापाताल, जुकेखोला, पाछेपाताल	जुकेमुल, मुसरपानी, ढिम्रेनीपाल्त, कपननाउली	पानीखोला, तिमिलेपानी, राउटेरहे, पुरानापानी, तल्नोपानी, गौतेपानी	तिखुवा, कालेखोला, गाएटाकुरा वल्लेवाट, पसेला, गोठपधेरा, घोडेपाल्त, पहाडिखोला, भुजुंगेऔत, कालेखोला, मथिल्लेटोल	जुम्लेसल्ला, सिलंगेमुल, वडाधारा साम्नी, तुलधारापाल्त, भोतमा, माथिमुल, गोठावन, भुसमुसे, डाडामुहान, उदिखोला	पुरानापानी, भैकम्द, कालिधारा, सिर्पाखोला, खोलापारी, पानिनाउला, मुलाधारा, देउताथान, नाउला, गैरीओखरारुख, भुसमुसेपोखर		वढदो खडेरीका कारणले गर्दा खोला खोल्सी तथा पानीका मुहानहरुमा पानीको मात्रा घटदै जाने देखिन्छ जसले गर्दा सिंचाईको लागि पानीको अभाव भई कृषि उत्पादनमा कमी आउनुका साथै स्वच्छ पिउनेपानीको पनि अभाव हुने देखिन्छ।			
सुकेका पानीका मुहानहरु	गैरीमिनेपाल्त, चिसिधारी, पाखेपानी, मैठाडारी	लोन्डिचौर, डवर		जुकेमुल, किमिरेनाउली	धौलाचौर, कपननाउली	साउनेमुल, चैरिल्ली	मथेलीसिरु								

जिविकोपार्जनका सम्पत्ती	विवरण	हालको अवस्था र गुणस्तर									जम्मा	भविष्यको अवस्था (परिदृश्य र गुणस्तर)	गुणस्तरको अवस्था (+ वा -)	लक्षित वर्गको पहुँच (+ वा -)	लक्षित वर्गको नियन्त्रण (+ वा -)	
		सुवानाउली १	सुवानाउली २	सुवानाउली ३	सुवानाउली ४	सुवानाउली ५	सुवानाउली ६	सुवानाउली ७	सुवानाउली ८	सुवानाउली ९						
	खोला तथा खोल्सीहरु	खालिखोला, मिर्काखोला, ओखतीखोला, घटेखोला, तल्नाखोला	अधेरीखोला, टोल्नेखोला, पानीखानेखोला, कल्लेखोला, फुदेनाखोला	पधेरीखोला	माछेपाताल, धौलाखोला	मुसरपानी, डिब्रेनीखोला	पारिखोला, राउटेरहे, दहखोला, पुरानापानी खोला	पहडीखोला, धनाखोला, पहिराखोला	पहिराखोला, वडाधारा, वसिलखोला	कालिधारा, दाउराकाटने, गोविन्दखोला, सिल्याखोला						
	खानीहरु	ढुंगाखानी						ढुंगाखानी								
भौतिक सम्पत्ती	मोटरवाटो		छेडा जुनिचादे कृषि सडक	छेडा जुनिचादे कृषि सडक	छेडा जुनिचादे कृषि सडक	छेडा जुनिचादे कृषि सडक	छेडा जुनिचादे कृषि सडक	छेडा जुनिचादे कृषि सडक	छेडा जुनिचादे कृषि सडक	छेडा जुनिचादे कृषि सडक			भविष्यमा जलवायुजन्य प्रकोपका असरका बावजुद विकास प्रक्रियाले गर्दा मोटरवाटोको स्तरउन्नती भई यातायातको राम्रो सुविधा हुनेछ। विजुली वतिको विस्तार हुनेछ। सामुदायिक भवनहरुको स्तरउन्नती हुनेछ। परम्परागत घट्टहरु समय अनुसार सुधारिएको हुनेछन। स्वच्छ पिउनेपानी उपलब्ध गराउनका लागि खानेपानीका टाँक तथा धाराहरुको मर्मत तथा स्तरउन्नती गरिनेछ। सिचाई कुलाहरु साथै पाईप सिंचाईको	+	+	-
	विजुलिवत्ति	विजुली वत्तिले कुनै पनि वडामा नछोएको र प्रायजसो सबै घरमा सोलार प्यानल प्रयोग गरि उर्जाको रुपमा काम गरेको														
	सोलार नभएका घरधुरी	८	१०	५	१२	७	८	१०	३०	१३	१०३					
	पानी घट्ट	६	७	२	४	३	०	०	४	०	२६					
	मिल	०	०	०	०	०	१	०	०	१	२					
	सामुदायिक भवन	खोपकेन्द्रको भवन			महिला भवन			महिला भवन	वडा कार्यालय, स्वास्थ्यको भवन, महिला समुहको भवन	महिला समुहको भवन						
विद्यालय भवन	जनज्योति आ.भु., पाथिहालना प्रा.वि.	जनशक्ति प्रा.वि.	पशुपती प्रा.वि.	जनचेतना प्रा.वि.	जनसरोकार प्रा.वि.	जनभावना प्रा.वि.	मालिका प्रा.वि., भैरव स्थल प्रा.वि., वालविकास	जनविकास मा.वि.	महादेव आ.भु.							
खानेपानीको	टाँक ३, धारा १५	टाँक ५,	टाँक १,	टाँक २,	टाँक २,	टाँक ५,	टाँक ३,	टाँक २,	टाँक ३, धारा							

जिविकोपार्जनका सम्पत्ती	विवरण	हालको अवस्था र गुणस्तर									जम्मा	भविष्यको अवस्था (परिदृश्य र गुणस्तर)	गुणस्तरको अवस्था (+ वा -)	लक्षित वर्गको पहुँच (+ वा -)	लक्षित वर्गको नियन्त्रण (+ वा -)
		सुवानाउली १	सुवानाउली २	सुवानाउली ३	सुवानाउली ४	सुवानाउली ५	सुवानाउली ६	सुवानाउली ७	सुवानाउली ८	सुवानाउली ९					
	उपलब्धता		धारा २०	धारा ३	धारा ५	धारा ८	धारा १०	धारा १२	धारा ५	७		उपलब्धता हुनेछ।			
	सिचाई कूलो	१	०	१	२						४	सुचना तथा संचारको पहुँच बढ्नेछ।			
	भोलुंगे पुल								१		१				
	सुचना तथा संचार	स्काई, नमस्ते तथा एन सेलले काम गर्ने गरेको साथै रेडियोको हकमा सानीभेरी, पंचकोशी, पाईला, भेरी एफ.एम. हरूले काम गर्ने गरेको													
मानबिय सम्पती	शिक्षा सेवामा संलग्न	४	२	३	७	१	५	१	४	४	३१	भविष्यमा यस वडामा पनि शैक्षिक अवस्थामा सुधार आउनुका साथै शिक्षा सेवा, सेना प्रहरी तथा निजामति सेवा लगायत विभिन्न संघ संस्थाहरुमा यस वडाका व्यक्तिहरुको संलग्नता बढ्नेछ।	+	+	+
	निजामती सेवामा संलग्न	०	२	१	२	१	०	१	१	२	१०				
	सैनिक प्रहरी पेशामा संलग्न	०	१	४	५	१	०	७	२	३	२३				
	वैदेशिक रोजगारी	६०	२०	२	०	५	०	७	२०	७	१२१				
	कृषि जे.टि.ए.	०	१	०	१	०	२	०	४	१	९				
	भेटनरी जे.टि.ए.	०	०	०	०	०	०	०	१	१	२				
	अ.न.मी.	०	२	०	०	०	०	०	१	१	४				
	अ.हे.व., सि.एम.ए.	०	०	०	०	१	०	२	१	१	५				
	ओभरसियर	०	०	१	०	०	०	०	८	०	९				
	सब ओभरसियर	०	०	०	१	०	०	०	१	१	३				
	महिला स्वयमसेविका	१	१	१	१	१	१	१	१	१	९				
	सिकर्मि डकर्मि	४०	१५	२०	१०	७	९	१०	३०	५	१४६				
	सिलाई कटाई तालिम प्राप्त	१	५	१	०	०	२	२	४	३	१८				
अगुवा कृषक	२	४	२	७	१	३	२	२	३	२६					

जिविकोपार्जनका सम्पत्ती	विवरण	हालको अवस्था र गुणस्तर									जम्मा	भविष्यको अवस्था (परिदृश्य र गुणस्तर)	गुणस्तरको अवस्था (+ वा -)	लक्षित वर्गको पहुँच (+ वा -)	लक्षित वर्गको नियन्त्रण (+ वा -)
		सुवानाउली १	सुवानाउली २	सुवानाउली ३	सुवानाउली ४	सुवानाउली ५	सुवानाउली ६	सुवानाउली ७	सुवानाउली ८	सुवानाउली ९					
	नर्सरी नाईके	०	०	०	०	०	०	१	०	०	१				
	ग्यावियन तारजाली बुन्ने	४	५	४	५	५	५	८	१०	५	५१				
	डाईभर	४	०	०	३	०	१	०	१	२	११				
	एस.ई.ई. उत्तिर्ण	४०	२०	१५	७०	३०	३०	१५	५०	३०	३००				
	प्रविणता प्रमाण पत्र तह उत्तिर्ण	२२	२०	१५	५०	२५	१६	१५	२५	१०	१९८				
	स्नातक उत्तिर्ण	६	३	४	२०	३	८	२	१	१	४८				
	स्नातकोत्तर उत्तिर्ण	०	०	०	७	०	२	०	१	०	१०				
सामाजिक सम्पत्ती	सा.व.उ.स.	३	२	१	१	१	१	१	१	१	१२	भविष्यमा यस वडामा विभिन्न सामुदायिक संघ संस्थाहरुको सक्रियता बढने छ।	+	+	+
	आमा समुह	१	१	१	१	१	१	१	१	१	९				
	कृषि समुह	०	०	०	०	०	१	०	०	१	२				
	बाल क्लव	०	०	०	०	०	१	०	०	१	२				
	युवा क्लव	०	०	०	१	०	०	०	०	०	१				
	वि.व्य.स.	२	१	१	१	१	१	२	१	१	११				
	परियोजना	Save the Children, HELVETAS, SUAHARA, ASHA, Pachtara													
आर्थिक सम्पत्ती	गाई गोरुको संख्या	१८५	१५९	६९	७४	७२	४३	९०	१६०	९७	९४९	भविष्यमा यहाका कृषकहरुले पनि व्यवसायिक रुपमा कृषि तथा पशुपालन गर्नेछन। व्यापारिक केन्द्रहरुको स्तरउन्नती हुनेछ।	+	+	+
	भैंस रागाको संख्या	८४	६८	४१	४७	३१	२१	५२	८६	४४	४७४				
	भेडा बाख्राको संख्या	४८५	४३१	१०४	१७०	१०८	९२	१६४	३१५	१०४	१९७३				
	व्यापार व्यवसायमा	२०	५	३	६	३	१०	१	१०	७	६५				

जिविकोपार्जनका सम्पत्ती	विवरण	हालको अवस्था र गुणस्तर									जम्मा	भविष्यको अवस्था (परिदृश्य र गुणस्तर)	गुणस्तरको अवस्था (+ वा -)	लक्षित वर्गको पहुँच (+ वा -)	लक्षित वर्गको नियन्त्रण (+ वा -)
		सुवानाउली १	सुवानाउली २	सुवानाउली ३	सुवानाउली ४	सुवानाउली ५	सुवानाउली ६	सुवानाउली ७	सुवानाउली ८	सुवानाउली ९					
	संलग्न घरधुरी											सहकारी तथा वित्तीय संस्थाहरूले थप सेवा प्रवाह गर्नेछन् ।			
	सहकारी	श्रृजनशिल बहुउद्देशीय कृषि सहकारी संस्था, सुर्य वचत तथा ऋण सहकारी संस्था													
	वित्तीय संस्थाहरू	एन.आई.सि. एसिया, बौद्ध लघुवित्त													
	आयआर्जनको मुख्य श्रोत	कृषि तथा पशुपालन, वैदेशिक रोजगार तथा भारत जाने क्रम अत्यधिक बढ्दो													
	नजिकको व्यापारिक केन्द्र	थलह बजार, छेडा, सल्ली बजार													
	वाह्य व्यापारिक केन्द्र	सुर्खेत, कोहलपुर, नेपालगंज													

यस वडाको जीविकोपार्जनका मुख्य पाँचवटा सम्पत्तिहरूको विश्लेषण बाट यस वडामा रहेका प्राकृतिक सम्पत्तिहरूमा विभिन्न खालका मिचाहा प्रजातिको प्रकोपले गर्दा वन जंगलको हैसियत दिन प्रतिदिन खस्कदै गईरहेको देखिन्छ साथै खेतीयोग्य जग्गाहरूमा समेत खडेरी र मिचाहा प्रजातिहरूले असर पारेको देखिन्छ । यस वडामा ११ वटा सा.व.उ.स.हरू गठन भईसकेको भएतापनि दिगो वन व्यवस्थापनको अभावमा ती सा.व.उ.स.हरूले उपभोक्ताहरूलाई आशा अनुरूप लाभ पुऱ्याउन सकेका छैनन् । तर ती सा.व.उ.स.हरूमा सु-शासनको अवस्था भने क्रमिक रूपमा सुधार हुँदै गईरहेको देखिन्छ । सबै क्षेत्रमा प्रभावकारी संचार पुग्न सकेको अवस्था छैन । शैक्षिक संस्थाहरूको संख्या पनि तुलनात्मक रूपमा कम छ भने वस्ती स्तरमा आमा समूहहरू, सामाजिक संस्थाहरू क्रियाशिल रहेका छन् । रोजगारीको लागि विदेशिने क्रम बढी भएकोले कृषि उत्पादनमा सिधै असर पुगेको देखिन्छ

३.२.९ वस्ति (साविकका वडाहरु) को संकटासन्नताको अवस्था स्तरीकरण

यस विधि अर्न्तगत विभिन्न बस्तिहरु (साविकका वडाहरु) बीच प्रकोप तथा जोखिमको आधारमा तुलना गर्दै सबैभन्दा जोखिममा रहेको वडा निर्धारण गरिएको थियो । यस विधि अपनाउँदा जलवायु परिवर्तनका असरसँगको सम्मुखता, संवेदनशिलता र अनुकूलन क्षमताको आधारमा विभिन्न जोखिम र अनुकुलित हुने क्षमताको विश्लेषण गर्दै सहभागीहरु बीच छलफलको माध्यमबाट वस्ति स्तरीकरण गरिएको थियो ।

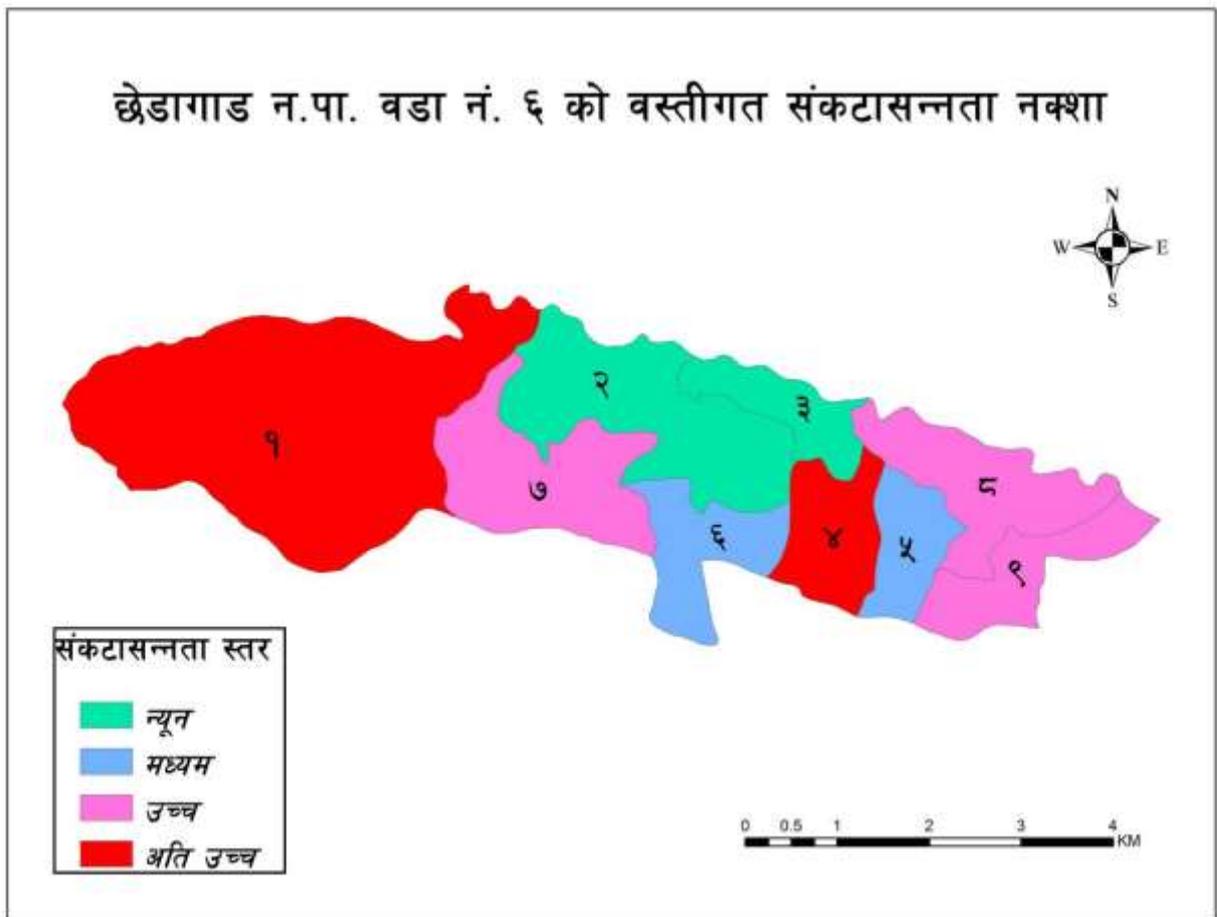
तालिका ९. प्रकोप तथा जोखिमको आधारमा वस्ती स्तरीकरण

साविकको वडा नं.	सुवानाउली १	सुवानाउली २	सुवानाउली ३	सुवानाउली ४	सुवानाउली ५	सुवानाउली ६	सुवानाउली ७	सुवानाउली ८	सुवानाउली ९	स्तर
सुवानाउली १		सुवानाउली १	पहिलो
सुवानाउली २			सुवानाउली २	सुवानाउली ४	सुवानाउली ५	सुवानाउली ६	सुवानाउली ७	सुवानाउली ८	सुवानाउली ९	आठौँ
सुवानाउली ३				सुवानाउली ४	सुवानाउली ५	सुवानाउली ६	सुवानाउली ७	सुवानाउली ८	सुवानाउली ९	नवौँ
सुवानाउली ४					सुवानाउली ४	दोश्रो
सुवानाउली ५						सुवानाउली ६	सुवानाउली ७	सुवानाउली ८	सुवानाउली ९	सातौँ
सुवानाउली ६							सुवानाउली ६	सुवानाउली ८	सुवानाउली ९	छैठौँ
सुवानाउली ७								सुवानाउली ८	सुवानाउली ९	पाचौँ
सुवानाउली ८									सुवानाउली ९	चौथो
सुवानाउली ९										तेश्रो
जम्मा	९	२	१	८	३	५	४	६	७	

तालिका १०. वस्ति स्तरीकरणको निष्कर्ष

साविकको वडा नं.	संकटासन्नताको स्तर
१ र ४	अति उच्च
९, ८ र ७	उच्च
५ र ६	मध्यम
२ र ३	न्यून

वडाहरूको स्तरीकरण गर्दा वडा नं. १ र ४ सबैभन्दा संकटासन्न (अति उच्च) र वडा नं. ९, ८ र ७ उच्च संकटासन्न स्तरमा रहेको, वडा नं. ६ र ५ मध्यम संकटासन्न स्तरमा रहेको देखिन्छ भने वडा नं. २ र ३ न्यून संकटासन्न अवस्थामा रहेको देखिन्छ। स्तरीकरण गर्दा संकटासन्नताको कारण तथा सूचकहरूलाई विशेष ध्यान दिइएको थियो

चित्र ६. छेडागाड न. पा. वडा नं. ६ को वस्तीगत संकटासन्नता नक्शा

३.२.१० उच्च अनुकूलन क्षमताको परिकल्पना

स्थानीय स्तरमा विद्यमान अवस्था र प्रणालीको चित्रण गरिसकेपछि वडा स्तरीय सरोकारवालाको दृष्टिमा उच्च अनुकूलन क्षमताका परिदृष्यहरूको परिकल्पना गरिएको थियो। तिनै परिकल्पनाहरूका आधारमा यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना तयार गरिएको हो। यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना गोष्ठीका सहभागीहरूले यस वडाको लागि गरेको परिकल्पनाहरू निम्न अनुसार छन्।

- स्थानीयवासीहरूको जलवायु परिवर्तनको बारेमा चेतना अभिवृद्धि भई यसको असरसँग अनुकूलित हुने क्षमता विकास भएको हुनेछ । जसले गर्दा जलवायुजन्य प्रकोपबाट हुने क्षति न्युन भएको हुनेछ ।
- खानेपानीको मुहानको संरक्षणबाट पानीको प्रचुरता बढेको हुनेछ ।
- सिचाई कुलोको मर्मत तथा स्तर उन्नती, सरल सिचाई प्रविधिको प्रयोगले सिचाईको उपलब्धतामा वृद्धि भई कृषि उत्पादनमा वृद्धि हुनुका साथै स्थानीय जनताको आयआर्जनमा टेवा पुगेको हुनेछ ।
- स्वस्थ पिउने पानी तथा सरसफाईको कारण स्थानीय समुदायको स्वास्थ्यमा सुधार आएको हुनेछ ।
- विभिन्न भौतिक पूर्वाधारको निर्माणबाट बडामा बाढी, पहिरो जस्ता जलवायुजन्य प्रकोपको असर कम भई विकास निर्माणमा अग्रसर भएको हुनेछ ।
- दिगो वन व्यवस्थापनका माध्यमबाट वनको हैसियत सुदृढ हुनुका साथै वन डढेलोको प्रकोप पनि कमी आएको हुनेछ र संगसंगै वन विनाश र वन अतिक्रमणमा पनि कमी आएको हुनेछ ।
- उपयुक्त उन्नत जातको कृषिवाली तथा आधुनिक प्रविधिको प्रयोगका कारण कृषि उत्पादनमा वृद्धि भई जीविकोपार्जन सहज भएको हुनेछ ।
- पशु तथा कृषिमा देखा पर्ने रोगको असर कमी भई कृषि उत्पादनमा वृद्धि हुनाले खाद्य सुरक्षा बढेछ ।
- घास काट्ने मेशिन, धान भार्ने मेशिन र मकै छोडाउने मेशिनको प्रयोगले महिलाको कार्यबोझमा कमीआएको हुनेछ ।
- भू-क्षमता अनुसारको उचित कृषि प्रविधीहरूको प्रयोग र भू-संरक्षणका उपायहरूको अवलम्बनसंगै भू-क्षयमा कमी आएको हुनेछ ।

स्थानीयवासीहरूमा जलवायु परिवर्तनको बारेमा चेतना अभिवृद्धि भईर यसका प्रभावहरूसँग अनुकूलित हुन तथा समग्र वातावरण तथा पर्यावरणीय प्रणालीको दिगो विकास गर्न प्रशासकिय सिमा भित्र मात्रै सिमित नभई समग्र उप जलाधार क्षेत्रका माथिल्लो तथा तल्लो तटीय क्षेत्रहरूबीच सहकार्यको शुरुवात भएको हुनेछ ।

३.२.११ अनुकूलन कार्यहरूको पहिचान तथा प्राथमिकीकरण

यस विधि अन्तर्गत अनुकूलनका कार्यहरूको प्राथमिकीकरण गर्नको लागि विभिन्न आधारहरू जस्तै: प्रभावकारिता, सम्भाव्यता, दिगोपना, खर्चको मितव्ययिता, संकटासन्नमुखी (लक्षितवर्गमुखी) तथा महिला प्रति संवेदनशिलता निर्धारण गरिएका थिए । प्राथमिकीकरणको लागि यसमा १ देखि ३ सम्मको अङ्कभारको प्रयोग गरिएको थियो । अङ्कभार १ ले उक्त आधारहरू राम्ररी पूरा गर्न नसक्ने भन्ने जनाउँछ भने अङ्कभार ३ ले आधार राम्ररी पूरा गर्न सक्ने जनाउँछ । खर्चको मितव्ययिताको सम्बन्धमा भने कम खर्चिलोलाई ३ अंक र धेरै खर्चिलोलाई १ अंक दिइएको थियो । त्यस पछि सबै विश्लेषणको नतिजालाई जोडेर कूल जम्मा निकालिएको थियो । उक्त कूल जम्मामा अंकको आधारमा नै अनुकूलनका क्रियाकलापहरूको प्राथमिकीकरण गरिएको थियो । जुन क्रियाकलापले बढी अंक प्राप्त गरेको थियो उक्त क्रियाकलापलाई योजनामा पहिलो प्राथमिकतामा राखिएको छ । यस विश्लेषणबाट प्राप्त नतिजालाई अनुकूलन कार्ययोजनामा प्राथमिकताका साथ राखिएको छ । तर यसो भन्दैमा कुनै क्रियाकलापले उत्कृष्ट अंक ल्याउँदैमा त्यो नै सबै स्थानको लागि उक्त क्रियाकलाप सर्वोत्कृष्ट भन्ने चाहिँ होइन, स्थान अनुसार क्रियाकलापको उत्कृष्टता फरक हुन सक्छ ।

तालिका ११. अनुकूलन उपायहरूको प्राथमिकीकरण

क्षेत्रगत संवेदनशील क्षेत्र	प्रकोप	क्षेत्रगत प्रभाव तथा असरहरू	क्षेत्रगत भावी परिकल्पना	अनुकूलनका उपायहरू	प्रभावकारिता (१-३)	सम्भाव्यता (१-३)	द्विरोपना (१-३)	खर्चको मितव्ययिता (१-३)	लक्षितवर्ग (V4, V3, V2) मूख (१-३)	महिलाको कार्यबोझमा कमी वा बढी (१-३)	जम्मा	स्तर	योजना अवधि			
					३	३	३	३	३	३						
कृषी तथा खाद्य सुरक्षा	वाढी तथा पहिरो	खेती योग्य जमिन कटान तथा पुरेको	अनुकूलनका प्रयासहरूले गर्दा कृषि क्षेत्रमा विभिन्न खाले अनुकूलनका उपायहरू अपनाइने हुनाले वाढी, पहिरो, खडेरी कृषि तथा तथा प्रभाव कम हुनाले उत्पादनमा वृद्धि हुनेछ र खाद्य सुरक्षा बढ्ने छ।	तटबन्ध निर्माण, ग्याविन पर्खाल	३	३	३	२	३	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन			
		सिंचाई कुलोमा क्षति		वायोइन्जीनियरिङ (भकारी बाध्ने)	२	३	२	३	३	२	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन		
		पशु चौपायामा क्षति		सिंचाई कुलो मर्मत तथा स्तरउन्नती	३	३	३	२	३	२	२	१६	पहिलो	मध्यकालिन		
		अन्नवालीमा डुवान तथा क्षति		नदि किनारमा वृक्षारोपण	२	३	३	२	३	२	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन		
		माटोको उर्वराशक्तिमा कमी, कृषि उत्पादनमा कमी		पशु विमा	२	२	३	३	३	२	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन		
				वाली विमा	२	१	३	२	३	२	२	१३	चौथो	अल्पकालिन		
	कृषि तथा पशुमा रोग	अन्नवालीमा रोग किराको संक्रमणमा वृद्धि		सुख्खा सहने तथा रोग किरा प्रतिरोधी प्रजातिहरूको प्रवर्द्धन	माटो परिक्षण शिविर	३	३	२	२	३	२	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन	
				भण्डारण गरेको बिउँमा किरा लाग्ने	माटोको उपचार	३	३	२	२	३	२	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन	
				पशु चौपायामा रोगको वृद्धि	सुख्खा सहने तथा रोग किरा प्रतिरोधी प्रजातिहरूको प्रवर्द्धन	३	३	२	२	३	२	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन	
					प्रांगारिक मल तथा जैविक विषादी तयारी तालिम	२	३	३	२	३	२	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन	
					सुपर ग्रेन ब्याग खरिद	२	३	३	२	३	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन	
					पशुपालन सम्बन्धि तालिम	२	३	२	२	३	२	२	१४	तेश्रो	अल्पकालिन	
					पशु स्वास्थ्य शिविर /पशु खोप कार्यक्रम	३	३	३	२	३	२	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन	
					मिनिरल ब्लक तयारी तालिम	२	३	२	३	३	२	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन	
					भकारो सुधार	२	३	३	२	३	२	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन	

क्षेत्रगत संवेदनशील क्षेत्र	प्रकोप	क्षेत्रगत प्रभाव तथा असरहरु	क्षेत्रगत भावी परिकल्पना	अनुकूलनका उपायहरु	प्रभावकारिता (१-३)	सम्भाव्यता (१-३)	दिगोपना (१-३)	खर्चको मितव्ययिता (१-३)	लक्षितवर्ग (V4, V3, V2) मूखि (१-३)	महिलाको कार्यबोझमा कमी वा बढी (१-३)	जम्मा	स्तर	योजना अवधि
खडेरी				डिपिड टंकी निर्माण	२	३	३	२	३	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन
				वाखाको खोर सुधार	३	३	३	२	३	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				नश्ल सुधारका लागि बोका खरिद	३	३	३	२	२	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन
				नश्ल सुधारका लागि कृतिम गर्भाधान (गाई र भैसी)	३	२	३	१	२	२	१३	चौथो	अल्पकालिन
	पानीको उपलब्धतामा कमी, कृषि उत्पादनमा कमी, पानीका मुलहरु सुक्ने क्रममा वृद्धि, हिउँदमा खोलाहरुको बहावमा कमी			सिंचाई कुलो मर्मत तथा स्तरउन्नती	३	३	३	१	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				थोपा सिंचाई	३	३	२	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				फिरफिरे सिंचाई	३	३	२	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				प्लास्टिक घरमा वेमौषमी तरकारी खेती	३	३	३	१	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				प्लास्टिक पोखरी	२	३	२	१	२	३	१३	चौथो	अल्पकालिन
				पक्की सिंचाई पोखरी/पाइप सिंचाई	३	३	३	१	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				कम पानी आवश्यक पर्ने नगदे वाली जस्तै अदुवा तथा बेसार खेती सम्बन्धि तालिम	२	३	२	२	३	२	१४	तेश्रो	अल्पकालिन
				घर बगैचा तालिम	२	३	३	२	३	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन
				तरकारी खेतीका लागि नर्सरी स्थापना	२	३	३	२	३	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन
				घास रोपण	३	३	२	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				कृषि उपज संकलन केन्द्रको स्थापना तथा सवलिकरण	२	३	३	१	३	३	१५	दोश्रो	मध्यकालिन
				सामुदायिक बिउ बैँकको स्थापना	२	३	२	१	३	२	१३	चौथो	दिर्घकालिन
				मिनी टिलर मेसिन खरिद	३	३	२	२	२	३	१५	दोश्रो	अल्पकालिन

क्षेत्रगत संवेदनशील क्षेत्र	प्रकोप	क्षेत्रगत प्रभाव तथा असरहरू	क्षेत्रगत भावी परिकल्पना	अनुकूलनका उपायहरू	प्रभावकारिता (१-३)	सम्भाव्यता (१-३)	दिगोपना (१-३)	खर्चको मितव्ययिता (१-३)	लक्षितवर्ग (V4, V3, V2) मूखि (१-३)	महिलाको कार्यबोझमा कमी वा बढी (१-३)	जम्मा	स्तर	योजना अवधि
				फलफुल खेती सम्बन्धि तालिम तथा विरुवा वितरण (आप, अनार, सुन्तला, कागति)	३	३	२	१	३	२	१४	तेश्रो	अल्पकालिन
				माहुरी पालन तालिम तथा घर वितरण	३	३	२	१	३	२	१४	तेश्रो	अल्पकालिन
	भु क्षय	खेतबारीको माटो तथा पोषक तत्वहरू बगाएको		गन्ना सुधार	२	३	३	२	३	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन
			कृषि वन प्रणाली प्रवर्द्धन	२	३	३	२	२	२	२	१४	तेश्रो	मध्यकालिन
वन तथा जैविक विविधता			वन व्यवस्थापन तथा वृक्षारोपण लगायतका विभिन्न किसिमका अनुकूलनका प्रयासहरूले गर्दा वनको हैसियतमा सुदृढ हुनुको साथै जैविक विविधता संरक्षणमा टेवा पुग्नेछ ।	वृक्षारोपण	२	३	३	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
		रुखहरू बगाउने		तटवन्ध निर्माण, ग्याविन पर्खाल निर्माण	३	३	३	२	२	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन
		वन जंगलको माटो बगाउने गरेको		वायो ईन्जिनियरिंग (वैस, बास रोपाण)	२	३	३	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				नर्सरी स्थापना	२	३	३	२	३	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन
				डाले घाँस प्रजातिहरू रोप्ने	२	३	३	२	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
		पानीको वन्य जन्तुहरू तथा वोटविरुवाहरू लोप हुदै जाने		संरक्षण पोखरी निर्माण	३	३	३	२	२	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन
		वोटविरुवाको वृद्धिमा असर		रिचार्ज पोखरी निर्माण	३	३	३	२	२	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन
	आगलागी	रुखविरुवा, चराचुरुंगी तथा अन्य वन्यजन्तुमा क्षति		परम्परागत सुख्खा पोखरी संरक्षण	३	३	३	३	२	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				अग्नी नियन्त्रण सम्बन्धि तालिम तथा सामान खरिद	२	३	३	२	२	२	१४	तेश्रो	अल्पकालिन
				अग्नी रेखा निर्माण	२	३	२	२	२	२	१३	चौथो	अल्पकालिन
				सुख्खा मौसम शुरु हुनु अगावै वनमा जम्मा भएका प्रज्वलनशील वस्तुहरू जस्तै पात पत्कर, भाडी, सुकेका घाँसपात हटाउने	२	३	२	२	२	२	१३	चौथो	अल्पकालिन
	मिचाहा प्रजाति	घास तथा जडिवुटिका प्रजातिहरू लोप हुदै गएको		भाडि सफाई	२	३	३	३	२	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन

क्षेत्रगत संवेदनशील क्षेत्र	प्रकोप	क्षेत्रगत प्रभाव तथा असरहरू	क्षेत्रगत भावी परिकल्पना	अनुकूलनका उपायहरू	प्रभावकारिता (१-३)	सम्भाव्यता (१-३)	दिगोपना (१-३)	खर्चको मितव्ययिता (१-३)	लक्षितवर्ग (V4, V3, V2) मूखि (१-३)	महिलाको कार्यबोझमा कमी वा बढी (१-३)	जम्मा	स्तर	योजना अवधि
		बोट विरुवाको वृद्धि विकासमा असर		मिचाहा प्रजातिहरू जस्तै वनमारा उखेलेर फाल्ने र त्यस्ता प्रजातिहरूको प्रयोग गरी वायोब्रिकेट तथा वायोचार उत्पादन	३	३	३	३	२	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन
		वन्य जन्तुहरू लोप हुँदै गएको		वन व्यवस्थापन (हाँगा काटछाट)	३	३	३	३	२	१	१५	दोश्रो	अल्पकालिन
जलश्रोत तथा उर्जा	वाढी तथा पहिरो	खानेपानीका मुहान बगाएको	खानेपानीको मुहानको संरक्षणबाट पानीको उपलब्धता बढ्नुका साथै स्वस्थ पिउने पानी तथा सरसफाईको कारणले स्थानीयको स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार आएको हुनेछ ।	खानेपानी मुहान संरक्षण (तारवार, वृक्षारोपण, टर्कि निर्माण) तथा खानेपानी योजना निर्माण	३	३	३	१	३	३	१६	दोश्रो	अल्पकालिन
	खडेरी	पानीको उपलब्धतामा कमी		जिरो उर्जा (वर्षा पम्प/हाइड्रियाम पम्प) प्रविधिबाट सिंचाई	३	२	२	१	३	३	१४	चौथो	अल्पकालिन
				सर्ल सिंचाई प्रविधि (थोपा सिंचाइ र फिरफिरे सिंचाइ)	३	३	२	२	३	३	१६	दोश्रो	अल्पकालिन
		पानीका मुहानहरू सुकेको		UPLIFT प्रविधिबाट खाने पानी तथा सिंचाइ	३	३	२	१	३	३	१५	तेश्रो	मध्यकालिन
		पानीको कमीका कारण घट्ट संचालनमा कठिनाई भएको		सुधारिएको घट्ट	३	३	३	२	३	३	१७	पहिलो	अल्पकालिन
				सुधारिएको चुलो	३	३	३	२	३	३	१७	पहिलो	अल्पकालिन
		दाउराको उपलब्धतामा कमी		गोवरग्यास प्लान्ट निर्माण	३	३	३	१	३	२	१५	तेश्रो	अल्पकालिन
				सोलार प्यानल खरिद तथा वितरण	३	३	३	१	३	३	१६	दोश्रो	अल्पकालिन
भौतिक पूर्वाधार तथा जलवायुजन्य प्रकोप	वाढी तथा पहिरो	धन जनको क्षती	विभिन्न भौतिक पूर्वाधारको निर्माणबाट बाढी, पहिरो जस्ता जल उत्पन्न प्रकोपको असर कम हुनेछ	खोज तथा उद्धार सम्बन्धि तालिम	२	२	३	२	२	२	१३	चौथो	अल्पकालिन
		धन जनको क्षती		पूर्व सूचना प्रणालीको स्थापना	२	२	३	२	२	२	१३	चौथो	अल्पकालिन
		सिंचाई कुलोमा क्षति		सिंचाई कुलोको मर्मत तथा स्तरउन्नती	३	३	३	१	३	३	१६	पहिलो	मध्यकालिन
		वाटोघाटोमा क्षति		तटवन्ध/टेवा पर्खाल/चेकडियाम तथा नाली मर्मत तथा निर्माण, गोरेटो बाटो सुधार	३	३	३	१	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				वायो ईन्जिनियरिंग (जैविक बाध र पर्खाल)	२	३	३	२	३	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन

क्षेत्रगत संवेदनशील क्षेत्र	प्रकोप	क्षेत्रगत प्रभाव तथा असरहरू	क्षेत्रगत भावी परिकल्पना	अनुकूलनका उपायहरू	प्रभावकारिता (१-३)	सम्भाव्यता (१-३)	दिगोपना (१-३)	खर्चको मितव्ययिता (१-३)	लक्षितवर्ग (V4, V3, V2) मूखि (१-३)	महिलाको कार्यबोझमा कमी वा बढी (१-३)	जम्मा	स्तर	योजना अवधि
					२	३	२	२	२	२			
		विद्यालय तथा वस्तीमा क्षति		कच्ची गारो लगाउने	२	३	२	२	२	२	१३	चौथो	अल्पकालिन
				आकस्मिक कोषको स्थापना	३	३	३	१	३	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन
	खानेपानी टंकी तथा पाइपलाइनमा क्षति	खानेपानी टंकी तथा पाइपलाइनमा मर्मत		३	३	३	१	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन	
जन स्वास्थ्य	सरुवा रोगहरूको संक्रमणमा वृद्धि	भाडापखाला, आखा पाक्ने रोग, औलो, टाईफाइड आदीको संक्रमणमा वृद्धि	सचेतनामूलक तथा पूर्व तयारीका क्रियाकलापहरूले जलवायुजन्य रोगहरूमा कमी आउने छ ।	जनचेतनामूलक कार्यक्रम	२	३	२	२	३	२	१४	तेश्रो	अल्पकालिन
				स्ट्रेचर खरिद	३	३	३	२	२	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन
				प्राथमिक उपचार सम्बन्धि तालिम तथा प्राथमिक उपचार सामग्री सहितको बाक्स खरिद	२	३	२	३	३	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन
				स्वास्थ्य ईकाई/गाउँघर क्लीनिकको सबलिकरण	२	३	२	३	३	२	१५	दोश्रो	अल्पकालिन
				पानीको शुद्धिकरण	२	३	२	३	३	३	१६	पहिलो	अल्पकालिन
				औषधीयुक्त भुल खरिद	२	२	२	१	३	३	१३	चौथो	अल्पकालिन
				आपतकालिन कोषको स्थापना	३	३	३	२	२	२	१५	दोश्रो	दिर्घकालिन
				पोषण सम्बन्धि तालिम	३	३	३	२	३	२	१६	पहिलो	अल्पकालिन

नोट: अल्पकालिन भन्नाले ५ वर्ष भन्दा कम, मध्यकालिन भन्नाले ५ देखि १० वर्ष सम्मका र दिर्घकालिन भन्नाले १०वर्षभन्दा माथिका योजनाहरूलाई जनाउँदछ ।

३.३. आवश्यक क्षमता विकासको लेखाजोखा तथा ज्ञान व्यवस्थापन

यस वडाका स्थानीय सुमदाय सबैले जलवायु, तापक्रम, पानी पर्ने समयमा आएका परिवर्तनहरूको महसुस गरेका भएता पनि जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी प्राविधिक ज्ञान, सूचना तथा जानकारीहरूको कमीले त्यस्ता परिवर्तनहरू किन भईरहेका छन् भन्ने बारेमा उनीहरू अनभिज्ञ थिए । यसर्थ प्रत्येक वस्तीहरूमा गरिएका सचेतनामूलक क्रियाकलापहरूले स्थानीय सुमदायमा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि ज्ञान वृद्धि गराउन निकै नै उपयोगी सावित भएका छन् । त्यसैले वडाका निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरू, स्थानीय सुमदायका साथसाथै वडामा कार्यरत सम्पूर्ण गैर सरकारी संस्थाहरू तथा नगरपालिका अन्तर्गत शाखा कार्यालयहरूलाई पनि जलवायु परिवर्तन अनुकूलन मैत्री योजना तथा कार्यक्रम तयार गर्न साथै सहकार्यको लागि उत्प्रेरित गर्न विभिन्न तालिम, गोष्ठी, अन्तरक्रिया र अवलोकन भ्रमण जस्ता कार्यक्रमहरूको आवश्यकता देखिन्छ ।

यस वडाको वडा कार्यालयमा अध्यक्ष सहित ५ जना निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरू, १ जना सचिव, १ जना कार्यालय सहायक रहेका छन् भने यस वडाले आफ्नै भवनवाट आफ्नो क्रियाकलापहरू प्रदान गर्दै आएको छ । लापा निर्माणका सम्पूर्ण चरणहरूमा वडा कार्यालयले मुख्य भूमिका खेल्दै आएको पनि छ । निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरू स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्न केही हदसम्म दक्ष देखिएतापनि कार्यक्रमको लक्ष्य पुरा गर्न उनीहरूलाई थप ज्ञान, सीप दिनु पर्ने आवश्यक देखिन्छ । यस वडाको सम्पूर्ण सूचनाको अध्यावधि राख्न कम्प्यूटर, जनशक्तिलाई तालिम साथै वडामा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी पुस्तकहरू राख्न तथा अध्ययन गर्न ज्ञान केन्द्रको स्थापना गर्नु पर्ने देखिन्छ । यसरी लापाका योजनालाई कार्यान्वयन गर्न यस्ता तालिम, गोष्ठीहरूको आवश्यक पर्ने भएको हुँदा त्यस्ता तालिम तथा गोष्ठीहरू संचालन तथा सम्पन्न गर्नको लागि सहयोगी निकायहरू जि.स.स., नगरपालिका, स्थानीय संघ संस्थाहरू साथै दातृ निकायहरूको साथ र सहयोगको आवश्यकता छ भने योजना कार्यान्वयन गर्नका लागि एक जना सामाजिक परिचालक, एक जना कृषि प्राविधिक र एक जना प्राविधिक (आभेरसियर) परिचालन गर्नु पर्ने पनि आवश्यकता देखिन्छ । यसरी नै लापा कार्यान्वयनका लागि निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरू तथा सरोकारवाला निकायहरूलाई स्व:अनुगमन, सार्वजनिक लेखा परिक्षण, योजना प्रक्रिया सम्बन्धी अभिमुखीकरण र योजना व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्न पनि आवश्यक देखिन्छ । यिनै आवश्यकताहरूलाई ध्यानमा राख्दै स्थानीय सरोकारवालाहरूसंगको छलफलको आधारमा तयार गरिएको क्षमता विकास योजना निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १२. क्षमता विकास योजना र ज्ञान व्यवस्थापन

विषयगत क्षेत्र	समुदाय स्तरबाट आएका क्षमता अभिवृद्धिका लागि प्रस्तावित मागहरू
कृषि तथा खाद्य सुरक्षा	● कृषि तथा पशु व्यवस्थापन तालिम ● विभिन्न भुईँ घाँस तथा डालेघाँस रोपण ● उन्नत जातका पशु पालन ● कृषिमा आधुनिक प्रविधि ● उन्नत जातको विउ विजन ● गहना सुधार तालिम ● साना सिंचाई प्रविधि सम्बन्धि तालिम ● भू-क्षमता अनुसारको भू-उपयोग सम्बन्धि प्राविधिक तालिम
वन तथा जैविक विविधता	● वन व्यवस्थापन तालिम तथा सोको लागि आवश्यक सामग्रीहरू ● बायो ब्रिकेट तथा बायोचार निर्माण
जलश्रोत र उर्जा	● माथिल्लो तथा तल्लो तटिय क्षेत्रहरूको अन्तर सम्बन्ध र सहकार्य सहितको जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धि प्राविधिक तालिम ● वैकल्पिक उर्जा सम्बन्धि तालिम

विषयगत क्षेत्र	समुदाय स्तरबाट आएका क्षमता अभिवृद्धिका लागि प्रस्तावित मागहरू
जन स्वास्थ्य	प्राथमिक उपचार तालिम तथा प्राथमिक उपचारका लागि आवश्यक सामग्रीहरू बस्ती स्तरमा स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना सरसफाई, पोषण सम्बन्धी तालिम
जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि सचेतना अभिवृद्धि, क्षमता विकास तथा लैंगिक समावेसीकरण	सिपमूलक तालिम (बाँसको मुढा बनाउने तथा होजेरी) आयमूलक तालिम (खाद्य सामग्री निर्माण : नगदे बाली, बेमौसमी तरकारी खेती) जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि तालिम लैंगिक तथा समाजिक समावेसीकरण तालिम
भौतिक पूर्वाधार	स्थानीय कृषि उपज संकलन तथा विक्री वितरण केन्द्र जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि अध्ययन गर्न श्रोत केन्द्र
जलवायुजन्य प्रकोप	जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी जनचेतनामूलक तालिम जलावायु परिवर्तन ज्ञान केन्द्रको स्थापना
अनुगमन तथा मूल्यांकन तथा संस्थागत विकास	अनुगमन तथा मूल्यांकन तालिम अवलोकन भ्रमण
कार्यक्रम कार्यान्वयन	कार्यक्रम कार्यान्वयन क्षमता विकास तालिम

३.४ लैंगिक विश्लेषण

जलवायु परिवर्तनजन्य प्रकोपहरूले पार्ने असर व्यक्ति, परिवार वा समुदायको अनुकूलन क्षमतामा निर्भर हुने हुदाँ कुनै पनि समुदायमा अनुकूलनका उपायहरूको पहिचान गर्दा सदियौ देखि त्यस समाजमा व्याप्त लैंगिक तथा सामाजिक सवालहरूलाई विश्लेषण गर्न अपरिहार्य हुन्छ। यसर्थ यस वडमा स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना परिमार्जनको क्रममा यहाँ विद्यमान लैंगिक तथा सामाजिक सवालहरूको बारेमा सहभागितामूलक तरिकाले छलफल गरिएको थियो। उक्त छलफलहरूबाट तयार गरिएको लैंगिक खाका तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। जस अनुसार अन्य क्षेत्रमा जस्तै यस वडामा पनि महिलाहरू घरभित्रको काममा र पुरुषहरू घरबाहिरको काममा संलग्न रहेको देखिन्छ। साथै श्रोत साधनहरूमा पुरुषहरूको पहुँच बढी रहेको देखिन्छ। यसर्थ यस कार्ययोजनामा महिलाहरूको सीप तथा क्षमता विकास गर्दै उत्पादनशिल क्षेत्रहरू तथा श्रोत साधनहरूमा उनीहरूको पहुँच बढाउने खालका योजनाहरूलाई समावेश गरिएका छन्।

तालिका १३. काममा आधारित लैंगिक खाका

काम	कसले गर्दछ ?	कहाँ गरिन्छ ?	कहिले गरिन्छ ?
	महिला, पुरुष, बालक, बालिका	घरबाहिर, घरभित्र, बजार, कार्यालयमा, बनजंगल आदि	वार्षिक, कहिलेकाँही, दैनिक, मासिक
उत्पादनशील			
जागिर	पुरुष	घरबाहिर, कार्यालय	वार्षिक
खेतीपाति	महिला	घरबाहिर	दैनिक
व्यापार	पुरुष	बजार	दैनिक
वैदेशिक रोजगार	पुरुष	विदेश	वार्षिक
पुर्नउत्पादनशील			
घासदाउरा	महिला	घरबाहिर	दैनिक

काम	कसले गर्दछ ?	कहाँ गरिन्छ ?	कहिले गरिन्छ ?
	महिला, पुरुष, बालक, बालिका	घरबाहिर, घरभित्र, बजार, कार्यालयमा, बनजंगल आदि	वार्षिक, कहिलेकाँही, दैनिक, मासिक
पानीपधेरा	महिला	घरवाहिर	दैनिक
भान्सा	महिला	घरभित्र	दैनिक
केटाकेटीको रेखदेख	महिला	घरभित्र	दैनिक
सामुदायिक तथा राजनैतिक काम			
क) सामुदायिक व्यवस्थापकीय			
वन समुह	पुरुष	घरवाहिर	मासिक
आमा समुह	महिला	घरवाहिर	मासिक
वडा नागरिक मञ्च	पुरुष	घरवाहिर	मासिक
नागरिक सचेतना केन्द्र	महिला	घरवाहिर	मासिक
सहकारी	पुरुष	घरवाहिर	मासिक
ख) सामुदायिक राजनीतिक	पुरुष	घरवाहिर	कहिले काँहि

तालिका १४. श्रोत साधनमा आधारित लैंगिक विश्लेषण खाका

श्रोत साधनहरु	श्रोत साधन माथि पंहुच		श्रोत साधन माथि नियन्त्रण	
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
घर जग्गा		√		√
गरगहना	√			√
आर्थिक कारोबार		√		√
खेतीपाति	√			√
पशुपंक्षी		√		√
व्यापार व्यवसाय	√			√
जागिर		√		√
वैकिड कारोबार		√		√

तालिका १५. लैंगिक विश्लेषणमा आधारित कार्ययोजनाको खाका

लैङ्गिक अन्तर/सवालहरु	समाधानका उपायहरु	मापन गर्ने सूचकहरु	कसरी गर्ने?
लैङ्गिक विभेद			
छोरीलाई गाउमा र छोरालाई शहरमा पढाउने	सचेतनामुलक कार्यक्रम	विद्यालयमा छोरा र छोरीको अनुपात	रेडियो कार्यक्रम
	महिलाहरुलाई आयमुलक कार्यक्रम	छात्राहरुको विद्यालयमा नियमितता	सडक नाटक, पोष्टर
			अभिभावक अन्तरक्रिया
			सिपमुलक, आयमुलक कार्यक्रम संचालन
ज्यालामा विभेद			
समान काममा पनि महिलालाई पुरुषको भन्दा कम ज्याला	पैरवी, सचेतना, विद्यमान कानुनको कार्यान्वयनमा जोड	समान ज्याला पाएका हुनेछन	सरोकारवाला निकाय र सर्वधारण (मजदुर) विच अन्तरक्रिया
कार्यबोझ	आयमुलक कार्यक्रम,	घराएसी कामकाजको	नमुना अध्ययन

लैङ्गिक अन्तर/सवालहरू	समाधानका उपायहरू	मापन गर्ने सूचकहरू	कसरी गर्ने?
पुरुष विदेशमा जाने हुदा महिलाहरूले वच्चाहरूको पालनपोषण देखि सवै जिम्मेवारी वहन गर्नुपर्ने	वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन, खानेपानीको उचित व्यवस्था, पुरुषलाई स्वदेशमै रोजगारीको व्यवस्था	वाडफाड भएको हुनेछ, स्वदेशमै स्वरोजगारको अवसर श्रृजना भएको हुनेछ ।	
जलवायु परिवर्तनका कारणले पानीको उपलब्धता कमी भएकोले महिलालाई कार्यबोझ बढेको	पानीका श्रोतहरूको संरक्षण तथा उचित व्यवस्थापन	पानीका मुहानहरू संरक्षण भई उचित व्यवस्थापन भएको हुनेछ ।	अध्ययन, अवलोकन

३.५ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको तर्जुमा

अनुकूलन योजना तयारी गोष्ठीबाट पहिचान भई प्राथमिकतामा परेका जलवायु परिवर्तनका दृष्टिकोणले प्राविधिक रुपमा सफल देखिएका अनुकूलनका उपायहरूलाई समेट्दै र स्थानीय व्यक्ति तथा समुदायद्वारा गरेका अनुकूलन प्रयासहरूलाई उच्च प्राथमिकतामा राख्दै यस अनुकूलन योजना तयार गरिएको छ । यस वडाको उच्च प्राथमिकतामा परेको र तुरुन्त गर्न आवश्यक देखिएको क्रियाकलापहरू समावेश गरिएका छन् । यस योजनाको बजेट तर्जुमा जिल्लाका विद्यमान दररेट, सम्बन्धित सरकारी निकायहरूसंगको समन्वय र योजना तयारीमा संलग्न स्थानीय व्यक्तिहरूको अनुभवको साथै प्राविधिक इन्स्टिटेटको आधारमा गरिएको छ । यस कार्ययोजनामा पहिलो वर्ष रु.३,५७,४३,०००/- दोस्रो वर्ष रु.३,५७,८५,०००/- र तेस्रो वर्ष रु.३,०६,९७,६००/- गरी जम्मा रु १०,२२,२४,६००/- बराबरका कार्यक्रमहरू समावेश गरिएको छन् । यस कार्ययोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि आवश्यकता र कार्यक्रमको प्रकृति हेरी स्थानीय निकायहरू र समूहहरूले पनि योगदान गर्ने प्रतिबद्धता जनाएका छन् ।

तालिका १६. स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साबिकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
१	कृषि तथा खाद्य सुरक्षा															
१.१	पशु विमा (बाखा)	ओटा	२७००	०.२	५४०	५४०	९००	१८०	९००	१८०	९००	१८०	५४०	साविक वडा नं. १ मा ५०० वटा, वडा नं. २ मा ४०० वटा, वडा नं. ३ मा १०० वटा, वडा नं. ४ मा ४०० वटा, वडा नं. ५ मा १०० वटा, वडा नं. ६ मा २०० वटा, वडा नं. ७ मा ३०० वटा, वडा नं. ८ मा ५००, वडा नं. ९ मा २०० गरी जम्मा २७०० वटा	पशु सेवा शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	१ घरधुरीको औषतमा ५ ओटा बाखाको विमा गर्ने
१.२	पशु विमा (भैसि)	ओटा	४७४	१.५	६९५	६९५	२००	३००	१००	१५०	१७४	२६१	७११	साविकका वडाहरुमा भैसिपालन गर्ने कृषकहरुकोमा	पशु सेवा शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	१ घरधुरीको औषतमा १ ओटा भैसिको विमा गर्ने
१.३	पशु स्वास्थ्य सिविर	पटक	२७	५०	३८६	३८७	९	४५०	९	४५०	९	४५०	१३५०	साविक वडा नं. १ को मेडुका, वडा नं. २ को खडकाटोल, वडा नं. ३ को जाहिरे, वडा नं. ४ को नाउली, वडा नं. ५ को थाना, वडा नं. ६ को मेल्लाठाटी, वडा नं. ७ को वडाल्ना, वडा नं. ८ को वडाल्ना, वडा नं. ९ को राकाडाडा	पशु सेवा शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	साविकका वडामा वर्षको १ पटक पशु स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
१.४	पशुपालन सम्बन्धि तालिम (वाखापालन)	पटक	९	२५	२२५	२२५	३	७५	३	७५	३	७५	२२५	साविक वडा नं. १ को मेडुका, वडा नं. २ को खडकाटोल, वडा नं. ३ को जाहिरे, वडा नं. ४ को नाउली, वडा नं. ५ को थाना, वडा नं. ६ को मेलाठाटी, वडा नं. ७ को वडाल्ना, वडा नं. ८ को वडाल्ना, वडा नं. ९ को राकाडाडा	पशु सेवा शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	व्यवसायिक वाखापालन गर्ने कृषकहरुलाई प्रत्येक वडामा पत्येक वर्ष ११ पटक २५ जना सहभागि गराई २ दिने तालिम प्रदान गर्ने
१.५	वाखाको खोर सुधार	ओटा	३३५	२०	३३५	३३५	११५	२३००	११०	२२००	११०	२२००	६७००	साविक वडा नं. १ मा ५० वटा, वडा नं. २ मा ४० वटा, वडा नं. ३ मा २५ वटा, वडा नं. ४ मा ३० वटा, वडा नं. ५ मा २५ वटा, वडा नं. ६ मा २५ वटा, वडा नं. ७ मा ३० वटा, वडा नं. ८ मा ८०, वडा नं. ९ मा ३० गरी जम्मा ३३५ वटा	पशु सेवा शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	वाखाको सुधारिएको खोर निर्माण गर्ने
१.६	भकारो सुधार	ओटा	२७५	२५	२७५	२७५	७५	१८७५	१००	२५००	१००	२५००	६८७५	साविक वडा नं. १ मा ३० वटा, वडा नं. २ मा २५ वटा, वडा नं. ३ मा २० वटा, वडा नं. ४ मा २० वटा, वडा नं. ५ मा २० वटा, वडा नं. ६ मा ३५ वटा, वडा नं. ७ मा ४० वटा, वडा नं. ८ मा ५०, वडा नं. ९ मा ३५ गरी जम्मा २७५ वटा	पशु सेवा शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	भैस तथा गाई गोरुको लागि उचित भकारो निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
१.७	नश्ल सुधार (बोका) बोयर	ओटा	१८	३५	३८६	३८७	९	३१५	९	३१५	०	०	६३०	साविकका सवै वडाहरुमा २२ वटाका दरले १८ वटा	पशु सेवा शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	सम्बन्धित वस्तीका कृषकसमुहलाई वस्ती भरिका सवै घरधुरीले प्रयोग गर्न पाउने गरी बोका हस्तान्तरण गर्ने
१.८	नश्ल सुधार (राँगा) उन्नत जातको	ओटा	५	१२०	२४२	२४२	२	२४०	३	३६०	०	०	६००	साविक वडा नं. १ र अन्य वडाहरुमा ४ वटा गरी ५ वटा	पशु सेवा शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	सम्बन्धित वस्तीका कृषकसमुहलाई वस्ती भरिका सवै घरधुरीले प्रयोग गर्न पाउने गरी रागा हस्तान्तरण गर्ने
१.९	व्यवसायिक उन्नत कुखुरापालनमा तालिम	पटक	१	१५	२७	२७	१	१५	०	०	०	०	१५	वडा स्तरमा	पशु सेवा शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	साविकका वडा वाट ३३ जना व्यक्ति छनौट गरी उन्नत जातका व्यवसायिक कुखुरापालन गर्ने कृषकहरुलाई सहभागि गराई तालिम प्रदान गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
१.१०	व्यवसायिक कुखुरापालनमा सहयोग	जना	२७	२०	२७	२७०	२७	५४०	०	०	०	०	५४०	तालिम प्राप्त कृषकहरुलाई	पशु सेवा शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	सम्बन्धित सबै वडाहरुमा व्यवसायिक रुपमा लोकल कुखुरा प्रवर्द्धन गर्ने उदेश्यले विपन्न कृषकहरु छनौट उन्नत जातको कुखुरा खरिद तथा खोर निर्माणमा सहयोग गर्ने
१.११	डिपिग टर्कि निर्माण	पटक	९	३०	३८६	३८७	३	९०	३	९०	३	९०	२७०	साविकका वडाहरुमा ११ वटा गरी ९ वटा	पशु सेवा शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	वाखाको बाहिरी परिजिवी नियन्त्रणका लागि डिपिग टर्कि निर्माण गर्ने
१.१२	ट्याविज निर्माण	पटक	९	३०	२४२	२४२	३	९०	३	९०	३	९०	२७०	साविकका वडाहरुमा ११ वटा गरी ९ वटा	पशु सेवा शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	ठुला पशुचौपायाहरुलाई खोप लगाउनका लागि फलामको खोर निर्माण गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
१.१३	वर्डिजो क्यास्टेचर मेसिन खरिद	पटक	९	२०	३८६	३८७	५	१००	४	८०	०	०	१८०	साविकका वडाहरुमा ११ वटा गरी ९ वटा	पशु सेवा शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	पशुचौपाया हरुलाई खसि वनाउनका लागि मभौला मेसिन खरिद गर्ने
१.१४	खनिज ढिक्का निर्माण सम्बन्धि तालिम	पटक	२७	१०	२२५	२२५	९	९०	९	९०	९	९०	२७०	साविकका वडाहरुमा प्रत्येक वर्ष ११ पटक	पशु सेवा शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	साविकका वडाका कृषि समुहहरुका सदस्यहरुलाई खनिज ढिक्का निर्माण सम्बन्धि १ दिने तालिम र प्रदर्शनी गर्ने
१.१५	घास रोपण (भुइ घाँस तथा डाले घाँस)	रोपनी	२४२	०.३	४८३	४८४	१००	३०	१००	३०	४२	१२.६	७२.६	साविकका वडाका प्रत्येक घरधुरीहरुमा	पशु सेवा शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	साविक वडाहरुमा कोईराल, टाकी किम्बु, वैश, गिठा, स्टाईलो, वर्षिम, मोलासिस, जिगट लगायतका उपयुक्त उन्नत डाले तथा भुई घाँसका विरुवाहरु वृक्षारोपण गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
१.१६	माटो परिक्षण शिविर	पटक	१	१००	२४२	२४२	१	१००	०	०	०	०	१००	वडा स्तरमा	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	माटोको नमुना संकलन गरी शिविरमा परिक्षण गराउने र आवश्यक परामर्श दिने
१.१७	वाली उपचार शिविर	पटक	९	२५	९७	९७	३	७५	३	७५	३	७५	२२५	साविकको वडाहरूमा	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	वालीमा लाग्ने रोग तथा किराहरूको उपचारका लागि शिविर संचालन गर्ने
१.१८	रोग प्रतिरोधी प्रजाति प्रवर्द्धन (गहु)	किलो	६०००	०.१	२४२	२४२	२०००	२००	२०००	२००	२०००	२००	६००	साविक वडा नं. १ मा ९०० किलो, वडा नं. २ मा ६०० किलो, वडा नं. ३ मा ६०० किलो, वडा नं. ४ मा ६०० किलो, वडा नं. ५ मा ६०० किलो, वडा नं. ६ मा ६०० किलो, वडा नं. ७ मा ६०० किलो, वडा नं. ८ मा ९००, वडा नं. ९ मा ६०० किलो गरी ६००० किलो	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	रोग प्रतिरोधी गहुको विउको पहिचान गरी सम्बन्धीत निकायको शिफारिस सहित गहुको विउ उपलब्ध गराउने
१.१९	सुख्खा सहने/रोग प्रतिरोधी प्रजाति प्रवर्द्धन (मकै)	किलो	३०००	०.१५	२४२	२४२	१०००	१५०	१०००	१५०	१०००	१५०	४५०	साविक वडा नं. १ मा ४५० किलो, वडा नं. २ मा ३०० किलो, वडा नं. ३ मा ३०० किलो, वडा नं. ४ मा ३०० किलो, वडा नं. ५ मा ३०० किलो, वडा नं. ६ मा ३०० किलो, वडा नं. ७ मा ३०० किलो, वडा नं. ८ मा ४५०, वडा नं. ९ मा ३००	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	सुख्खा सहने मकैको विउको पहिचान गरी आवश्यक शिफारिस सहित मकैको विउ उपलब्ध गराउने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
														किलो गरी ३००० किलो		
१.२०	सुख्खा सहन सक्ने प्रजाति प्रवर्द्धन (धान)	किलो	३३००	०.१५	२४२	२४२	११००	१६५	११००	१६५	११००	१६५	४९५	साविक वडा नं. १ मा ६०० किलो, वडा नं. २ मा ३०० किलो, वडा नं. ३ मा ३०० किलो, वडा नं. ४ मा ३०० किलो, वडा नं. ५ मा ३०० किलो, वडा नं. ६ मा ३०० किलो, वडा नं. ७ मा ३०० किलो, वडा नं. ८ मा ६००, वडा नं. ९ मा ३०० किलो गरी ३३०० किलो	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	सुख्खा सहने धानको विउको पहिचान गरी आवश्यक शिफारिस सहित धानको विउ उपलब्ध गराउने
१.२१	विपन्न महिलाहरुको आयआर्जनका लागि च्याउखेती सम्बन्धि तालिम तथा विउ सहयोग	ओटा	९	२०	२२५	२२५	३	६०	३	६०	३	६०	१८०	वडा स्तरमा	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	साविकका वडाहरुमा २५ जना महिलाहरुको सहभागितामा बनाई च्याउ खेती सम्बन्धि तालिम प्रदान गर्ने र विउ वितरण गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
१.२२	वमौषमी तरकारी खेतीका लागि प्लाष्टिक घर सहित थोपा सिंचाई प्रविधिमा सहयोग	सेट	४१५	२०	४१५	४१५	१४०	२८००	१४०	२८००	१३५	२७००	८३००	साविक वडा नं. १ मा १ वटा, वडा नं. २ मा ७५ वटा, वडा नं. ३ मा ३५ वटा, वडा नं. ४ मा ४५ वटा, वडा नं. ५ मा २० वटा, वडा नं. ६ मा २५ वटा, वडा नं. ७ मा ४० वटा, वडा नं. ८ मा ६०, वडा नं. ९ मा ४० गरी जम्मा ४१५ वटा	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	तरकारी खेतीमा संलग्न कृषकहरु छनौट गरी थोपा सिंचाई सेट र प्लाष्टिक उपलब्ध गराउने
१.२३	फिरफिरे Sprinkle सिंचाई (पाइप सहित)	वटा	६००	१	४८३	४८४	२००	२००	२००	२००	२००	२००	६००	साविकका वडाहरुका घरधुरीहरुमा	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	तरकारी खेतीमा संलग्न का उपयुक्त कृषकहरु छनौट गरी फिरफिरे र पाइप उपलब्ध गराउने (बढीमा दुईवटा उपलब्ध गराउने)
१.२४	हजारी खरिद	वटा	४५	१	२४२	२४२	१५	१५	१५	१५	१५	१५	४५	साविकका वडाहरुमा ५१५ वटाका दरले ४५ वटा	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	तरकारीवारीमा पानी चाहान गर्नका लागि हजारी खरिद गरी वितरण गर्ने
१.२५	विउ भण्डारण गर्ने प्लाष्टिक थैली (सुपर ग्रेन व्याग) खरिद	वटा	४८४	०.५	४८३	४८४	१७०	८५	१७०	८५	१४४	७२	२४२	साविकका वडाका प्रत्येक घरधुरीहरुमा	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	विउ भण्डारण गर्ने प्लाष्टिक थैली खरिद तथा वितरण

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
१.२६	प्राङ्गारिक मल तथा जैविक विषादी तयारी तालिम	पटक	१८	१५	४५०	४५०	९	१३५	५	७५	४	६०	२७०	साविकका वडाहरुमा २१२ पटक	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	प्रत्येक ईभेन्टमा २५ जना कृषकहरुलाई तालिम प्रदान गर्ने
१.२७	एकिकृत शत्रुजिव व्यवस्थापन तालिम तथा पाठशाला संचालन	स्थान	९	५०	२२५	२२५	५	२५०	४	२००	०	०	४५०	साविकका वडाहरुमा	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, न.पा., आशा,	तरकारी तथा अन्य वालीमा लाग्ने रोग तथा किराहरुको नियन्त्रणका लागि कृषि पाठशाला संचालन गर्ने
१.२८	तरकारी खेतीका लागि नर्सरी स्थापना / श्रोत घर बगैचा स्थापना	वटा	९	३०	९	९	९	२७०	०	०	०	०	२७०	साविकका वडामा २१२ वटा	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	तरकारी तथा फलफुलका वेर्ना उमाने र वडामा सुलभ मुल्यमा वितरण गर्ने
१.२९	पोषण सुधारका लागि घर बगैचा व्यवस्थापन तालिम तथा सहयोग	पटक	२७	१५	४८३	४८३	९	१३५	९	१३५	९	१३५	४०५	साविकका वडाहरुमा	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	घरबगैचा सम्बन्धि तालिम संचालन गर्ने आवश्यक तरकारीका विरुवा तथा सामाग्री श्रोत नर्सरीबाट उपलब्ध

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण	
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९						
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट					
																	गराउने
१.३०	घर वगैचा पबर्द्धनका लागि जुठेला सुधार	पटक	२७०	१०	२७०	२७०	९०	९००	९०	९००	९०	९००	२७००	साविकका वडामा ३०।३० वटा	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	खेर गईरहेका पानी संकलन गर्नका लागि टर्कि निर्माण सहित जुठेला सुधार	
१.३१	फलफुलका बेर्ना खरिद (कागति, सुन्तला, मौषम, आप, केरा)	वटा	९०००	०.०८	४८३	४८४	३०००	२४०	३०००	२४०	३०००	२४०	७२०	साविकका वडाका प्रत्येक घरधुरीहरूमा	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	प्रत्येक घरधुरीलाई कागति, सुन्तला, मौषम, आप, केराका लगायतका उपयुक्त जातका १० ओटा विरुवा वितरण गर्ने	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
१.३२	व्यवसायिक फलफुल खेतीमा सहयोग (सुन्तला)	वटा	३०००	०.०४	३०	३०	३०००	१२०	०	०	०	०	१२०	साविक वडा नं. १ मा २० घरधुरी र ७ मा १० घरधुरी	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	व्यवसायि सुन्तला खेती गर्ने कृषक छनौट गरी प्रति व्यक्तिले कम्तीमा १०० वटा सुन्तलाका विरुवा लगाउने गरी प्रदान गर्ने
१.३३	व्यवसायिक फलफुल खेतीमा सहयोग (स्याउ)	वटा	५०००	०.१	१००	१००	२०००	२००	१५००	१५०	१५००	१५०	५००	साविक वडा नं. ३, ४, ५ र ६ मा ५००० वटा	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	व्यवसायि स्याउ खेती गर्ने कृषक छनौट गरी प्रति व्यक्तिले कम्तीमा ५० वटा स्याउका विरुवा लगाउने गरी प्रदान गर्ने
१.३४	व्यवसायिक फलफुल खेतीमा सहयोग (कागति)	वटा	९०००	०.०४	९०	९०	३०००	१२०	३०००	१२०	३०००	१२०	३६०	साविकका वडामा १०१० जना गरी ९० जना	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	व्यवसायि कागति खेती गर्ने कृषक छनौट गरी प्रति व्यक्तिले कम्तीमा १०० वटा कागतिका विरुवा लगाउने गरी प्रदान गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
१.३५	व्यवसायिक फलफुल खेतीमा सहयोग (अलैची)	वटा	४५००	०.०८	९०	९०	१५००	१२०	१५००	१२०	१५००	१२०	३६०	साविकका वडामा १०१० जना गरी ९० जना	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	व्यवसायिक अलैची खेती गर्ने कृषक छनौट गरी प्रति व्यक्तिले कम्तीमा ५० वटा अलैचीका विरुवा लगाउने गरी प्रदान गर्ने
१.३६	व्यवसायिक फलफुल खेतीमा सहयोग (केरा)	वटा	४५००	०.१२	९०	९०	१५००	१८०	१५००	१८०	१५००	१८०	५४०	साविकका वडामा १०१० जना गरी ९० जना	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	व्यवसायिक अनार खेती गर्ने कृषक छनौट गरी प्रति व्यक्तिले कम्तीमा ५० वटा केराका विरुवा लगाउने गरी प्रदान गर्ने
१.३७	दाते ओखरको विरुवा खरिद	वटा	४५००	०.१५	४५०	४५०	१५००	२२५	१५००	२२५	१५००	२२५	६७५	साविकका वडाहरूमा १००० का दरले	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	दातेओखर खेती गर्न कृषक छनौट गरी प्रति व्यक्तिले कम्तीमा १० वटा दातेओखरका विरुवा लगाउने गरी प्रदान गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
१.३८	व्यवसायिक टिमुर खेतीमा सहयोग	वटा	१०००	०.०५	१०	१०	३०००	१५०	३०००	१५०	३०००	१५०	४५०	साविकका वडामा १०१० जना गरी १० जना	कृषि शाखा, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	व्यवसायिक टिमुर खेती गर्ने कृषक छनोट गरी प्रति व्यक्तिले १०० वटा टिमुरका विरुवा लगाउने गरी प्रदान गर्ने
१.३९	फलफुलमा कलमी सम्बन्धि व्यवहारिक तालिम	पटक	१	४०	१८	१८	०	०	१	४०		०	४०	वडा स्तरमा	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	साविकका प्रत्येक वडा अगुवा कृषक छनोट गरी फलफुल विरुवा कलमी सम्बन्धी व्यवहारिक तालिम प्रदान गर्ने
१.४०	बगैचा व्यवस्थापन सम्बन्धि व्यवहारिक तालिम	वटा	३	६०	१०	१०	१	६०	१	६०	१	६०	१८०	वडा स्तरमा	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	साविकका प्रत्येक वडा अगुवा कृषक छनोट गरी फलफुलको बगैचा सम्बन्धी व्यवहारिक तालिम प्रदान गरी आवश्यक औजार प्रदान गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
१.४१	अदुवा वेसार खेती सम्बन्धि तालिम	पटक	१	२५	१८	१८	१	२५	०	०	०	०	२५	वडा स्तरमा	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	खडेरी सहनसक्ने वाली अदुवा तथा वेसार खेती सम्बन्धि तालिम
१.४२	अदुवाको विउ खरिद	पटक	२७००	०.१	१८०	१८०	९००	९०	९००	९०	९००	९०	२७०	साविकका वडाहरुमा ३०० किलोको दरले २७०० किलो	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	अदुवाको विउ उपलब्ध गराउने
१.४३	मिनि टिलर खरिद	वटा	९	८०	२४२	२४२	३	२४०	३	२४०	३	२४०	७२०	साविकका वडाहरुमा ११ वटा गरी ९ वटा	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	जोत्नका लागि प्रयोग गरीने उपकरण खरिद गरी बितरण गर्ने
१.४४	स्प्रे टाँकि खरिद	वटा	२७	४	२४२	२४२	९	३६	९	३६	९	३६	१०८	साविकका वडाहरुमा ३३ वटाका दरले २७ वटा	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	तरकारी वालीमा औषधी छर्नका लागि स्प्रे टाँकि खरिद गरी बितरण गर्ने
१.४५	कृषि उपज संकलन केन्द्रको स्थापना	पटक	१	३००	३८७	३८७	०	०	०	०	१	३००	३००	साविक वडा नं. ८, राहदेउ वजार	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	कृषि उपज केन्द्रको स्थापनाका लागि टहरा निर्माण, सामाग्रीमा सहयोग
१.४६	धान भार्नका लागि पेडल थ्रेसर खरिद	पटक	१८	२५	२४२	२४२	६	१५०	६	१५०	६	१५०	४५०	साविकका वडाहरुमा २२ वटा गरी १८ वटा	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	धान भार्न प्रयोग गर्नका लागि पेडल थ्रेसर खरिद

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
१.४७	गहु भार्नका लागि थ्रेसर खरिद	पटक	१	४००	२४२	२४२	०	०	०	०	१	४००	४००	वडा स्तरमा १ वटा	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, न.पा., ASHA	गहु भार्नलाई थ्रेसर मेसिन खरिद
१.४८	भुक्षय नियन्त्रणका लागि गह्वा सुधार	हेक्टर	९	३०	९०	९०	३	९०	३	९०	३	९०	२७०	साविक वडा नं. १ को गोगनपानी, सानिगाउ, तल्नीखोला, खलटाकुरा, वडा नं. २ को बाहुनगाउ, भेरोलाग्ने, साउरलोटनेखोला, वडा नं. ३ को सालडाडा, दरिभान, डौराडाडा, वडा नं. ४ को चुलेसिडाडा, वुकेली, लामाडाडा, वडा नं. ५ को घरमाथि, खोलागैरी, ढोलीमारे, मुछेनपानी, डिब्रेनी, सानीधौली, सानीधौला, वडा नं. ६ को माभुपानी, वडा नं. ७ को सिकुवा, सिरु, खलिहाला, माहरा, वडा नं. ८ को वार्नापाल्ल, गोठाकुना, डाडापरि, ठाडाखेत, डाडा, वडा नं. ९ को माथिपोखरा, डाडाटोल, भैकुम्द हुदै रागाडाडाटोल, काटिया, तल्नी पोखरा	ASHA, कृषि सेवा केन्द्र, जिल्ला भुशंरक्षण कार्यालय, वडा कार्यालय, न.पा., अन्य सरोकारवाला निकायहरु	भिरालो खेती भएको ठाउमा हेज रो निर्माण गरी गह्वा सुधार गर्ने
१.४९	कृषि वन प्रणाली प्रवर्द्धन	स्थान	९	५०	९	९	३	१५०	३	१५०	३	१५०	४५०	साविकका वडाहरुको ११९ स्थानमा	कृषि सेवा केन्द्र, वडा कार्यालय, न.पा., आशा,	रुख प्रजातीसँग कृषि वाली रोपी कृषि वन प्रणालीको नमुना प्रदर्शनी तयार गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
	जम्मा							१४४ २६		१३७११		१३३८ १.६	४१५१८.६			
२	जलस्रोत तथा उर्जा															
२.१	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण															
२.१.१	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	३५०	४४	४४	१	३५०	०	०	०	०	३५०	साविक वडा नं. १, मथेली	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने
२.१.२	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	४००	२५	२५	०	०	१	४००	०	०	४००	साविक वडा नं. १, दिउल्वा	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने
२.१.३	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	४००	२५	२५	०	०	०	०	१	४००	४००	साविक वडा नं. १, पातेटाकुरा	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने
२.१.४	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	५००	२५	२५	१	५००	०	०	०	०	५००	साविक वडा नं. २, सिगाटोल	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
२.१.५	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	३००	४०	४०	०	०	१	३००		०	३००	साविक वडा नं. ३, जाहिरे	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने
२.१.६	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	३५०	१२	१२	०	०	०	०	१	३५०	३५०	साविक वडा नं. ४, गैरीखेत	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने
२.१.७	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	३००	१२	१२	०	०	०	०	१	३००	३००	साविक वडा नं. ४, सानिनाउली	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने
२.१.८	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	३५०	४३	४३	१	३५०	०	०	०	०	३५०	साविक वडा नं. ५, गैराखेत	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने
२.१.९	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	३००	९	९	१	३००	०	०	०	०	३००	साविक वडा नं. ६, साकिनेगैरी	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
२.१.१०	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	३००	१०	१०	०	०	१	३००	०	०	३००	साविक वडा नं. ६, पारीपाखा	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने
२.१.११	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	४००	१०	१०	०	०	०	०	१	४००	४००	साविक वडा नं. ६, पुरानाघर	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने
२.१.१२	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	३५०	११	११	१	३५०	०	०	०	०	३५०	साविक वडा नं. ७, बगरतरा	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने
२.१.१३	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	४००	२५	२५	०	०	१	४००	०	०	४००	साविक वडा नं. ७, देवलटोल	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने
२.१.१४	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	३	५००	१०	१०	१	५००	१	५००	१	५००	१५००	साविक वडा नं. ७, वादीआटी	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
२.१.१५	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	५००	४०	४०	१	५००	०	०	०	०	५००	साविक वडा नं. ८, लोहारटोल	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने
२.१.१६	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	५५०	१०	१०	०	०	१	५५०	०	०	५५०	साविक वडा नं. ८, वागमारा	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने
२.१.१७	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	६००	२०	२०	०	०	०	०	१	६००	६००	साविक वडा नं. ८, चाखा	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने
२.१.१८	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	६००	२०	२०	०	०	०	०	१	६००	६००	साविक वडा नं. ८, मंग्रा	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने
२.१.१९	पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण	ओटा	१	४००	३०	३०	१	४००	०	०	०	०	४००	साविक वडा नं. ९, गैरीडाडा	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई गर्नका लागि पक्की सिंचाई पोखरी निर्माण गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
२.२	खानेपानी मुहान संरक्षण, खानेपानी योजना निर्माण तथा मर्मत															
२.२.१	थालिखोला मेडुका मथेली खा.पा. योजना	ओटा	१	१२००	४४	४४	०	०	०	०	१	१२००	१२००	साविक वडा नं. १	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, ईन्टेक निर्माण, रिजरभ्वायर टंकी निर्माण, धारा निर्माण, ८००० मि. पाईप
२.२.२	धौलाखोला दलित टोल सिमानीकुला सानोनाउली खा.पा. योजना	ओटा	१	८००	५०	५०	०	०	१	८००	०	०	८००	साविक वडा नं. २	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, २५०० मि पाईप., मुहानमा ईन्टेक, आर.भि.टि., धारा निर्माण
२.२.३	जुकेमुल सानीमेला जाईरे खा.पा. योजना	ओटा	१	८००	४०	४०	१	८००	०	०	०	०	८००	साविक वडा नं. ३	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, ३००० मि पाईप., मुहानमा ईन्टेक, आर.भि.टि., धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
२.२.४	पाछेपाताल पारिनाउली सानिनाउली गैराखेत खा.पा. योजना	ओटा	२	१०००	५३	५३	१	१०००	१	१०००	०	०	२०००	साविक वडा नं. ४	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, ३५०० मि पाईप., मुहानमा ईन्टेक, आर.भि.टि., धारा निर्माण
२.२.५	धौलेखोला थाना खा.पा. योजना	ओटा	१	९००	४३	४३	०	०	१	९००	०	०	९००	साविक वडा नं. ५	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, ३५०० मि पाईप., मुहानमा ईन्टेक, आर.भि.टि., धारा निर्माण
२.२.६	पारिखोला तिमिलेखोली खा.पा. योजना	ओटा	१	१०००	१६	१६	०	०	०	०	१	१०००	१०००	साविक वडा नं. ६	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, ३६०० मि पाईप., मुहानमा ईन्टेक, आर.भि.टि., धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
२.२.७	वान्ना मथेली रागाधारा देउल खा.पा. योजना	ओटा	१	१०००	३५	३५	०	०	०	०	१	१०००	१०००	साविक वडा नं. ७	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, ४००० मि पाईप., मुहानमा ईन्टेक, आर.भि.टि., धारा निर्माण
२.२.८	तुलधारा माथिमुल सुवागाउ लोहार टोल देउल वगर रातामाटा खा.पा. योजना	ओटा	१	१०००	९८	९८	०	०	१	१०००	०	०	१०००	साविक वडा नं. ८	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, ४००० मि पाईप., मुहानमा ईन्टेक, आर.भि.टि., धारा निर्माण
२.२.९	जुम्ला काव्ल देखि लामाआउत हुदै लोहार टोल खा.पा. योजना	ओटा	१	१०००	४०	४०	१	१०००	०	०	०	०	१०००	साविक वडा नं. ८	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, ४००० मि पाईप., मुहानमा ईन्टेक, आर.भि.टि., धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
२.२.१०	पुरानापानी खा.पा. योजना	ओटा	१	८००	४१	४१	०	०	१	८००	०	०	८००	साविक वडा नं. ९	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, ३००० मि पाईप., मुहानमा ईन्टेक, आर.भि.टि., धारा निर्माण
२.२.११	बल्लेखोली खा.पा. योजना मर्मत	ओटा	१	६००	२५	२५	१	६००	०	०	०	०	६००	साविक वडा नं. १	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, ईन्टेक निर्माण, टर्कि निर्माण, ४००० मि. पाईप
२.२.१२	साजुरेदेखि साजमेला खा.पा. मर्मत	ओटा	१	७००	१५	१५	०	०	०	०	१	७००	७००	साविक वडा नं. २	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, पाईप ५००० मि., धारा ४ वटा विस्तार
२.२.१३	पधेरीखोला खा.पा. मर्मत	ओटा	१	२००	३७	३७	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. ३	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, ईन्टेक निर्माण, धारा २ वटा, ६०० मि. पाईप

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3 ,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
२.२.१४	सिमलधारा खा.पा. मर्मत	ओटा	१	५००	१७	१७	१	५००	०	०	०	०	५००	साविक वडा नं. ४	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, इन्टेक निर्माण, टर्कि निर्माण, पाईप १००० मि.
२.२.१५	पाल्ता खा.पा. मर्मत	ओटा	१	५००	४३	४३	०	०	१	५००	०	०	५००	साविक वडा नं. ५	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, टर्कि निर्माण, धारा ५ वटा निर्माण, पाईप १८०० मि.
२.२.१६	तल्लोपानी पारीखोला खा.पा. मर्मत	ओटा	१	४००	१३	१३	०	०	१	४००	०	०	४००	साविक वडा नं. ६	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, टर्कि निर्माण, धारा १३ वटा निर्माण, पाईप १००० मि.
२.२.१७	गायाटाकुरा देउल वगर खा.पा. मर्मत	ओटा	१	५००	१५	१५	१	५००	०	०	०	०	५००	साविक वडा नं. ७	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, टर्कि निर्माण, १८०० मि. पाईप
२.२.१८	तुलधारा मुहान हुँदै लोहार टोल माथिल्लो मुल रगाल मटेला खा.पा. मर्मत	ओटा	१	५००	९८	९८	०	०	१	५००	०	०	५००	साविक वडा नं. ८	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, धारा २ वटा विस्तार, पाईप

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
															निकायहरु	३००० मि.
२.२.१९	मुलाधारा गैराटोल खा.पा. मर्मत	ओटा	१	२५०	१५	१५	०	०	०	०	१	२५०	२५०	साविक वडा नं. ९	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार, वृक्षारोपण, ईन्टेक निर्माण, टाँकि मर्मत, धारा २ वटा, ४०० मि. पाईप
२.३	खानेपानी मुहान शंरक्षण, घेरवार															
२.३.१	खानेपानी मुहान शंरक्षण, घेरवार	ओटा	६	१२५	५०	५०	२	२५०	२	२५०	२	२५०	७५०	साविक वडा नं. १ को ओखटी, नेटा, तलापानी, गईरी, गंगापानी, चिसिधारी	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार तथा तारजाली, वृक्षारोपण, टाँकि सहितको धारा निर्माण
२.३.२	खानेपानी मुहान शंरक्षण, घेरवार	ओटा	४	१२५	५५	५५	१	१२५	२	२५०	१	१२५	५००	साविक वडा नं. २ को रौखिली, अछनीवाडी, जुकेमुला, ताहागैरा	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार तथा तारजाली, वृक्षारोपण, टाँकि सहितको धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
२.३.३	खानेपानी मुहान शंरक्षण, घेरवार	ओटा	४	१२५	३७	३७	२	२५०	१	१२५	१	१२५	५००	साविक वडा नं. ३ को चिसिधारी, नाउला, सानीमेला, गल्लवोट	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार तथा तारजाली, वृक्षारोपण, टर्कि सहितको धारा निर्माण
२.३.४	खानेपानी मुहान शंरक्षण, घेरवार	ओटा	५	१२५	३८	३८	१	१२५	२	२५०	२	२५०	६२५	साविक वडा नं. ४ को धौलाखोला, सिम्ल, चिसिधारी, उमापातल, किमिरेनाउली	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार तथा तारजाली, वृक्षारोपण, टर्कि सहितको धारा निर्माण
२.३.५	खानेपानी मुहान शंरक्षण, घेरवार	ओटा	३	१२५	४३	४३	१	१२५	१	१२५	१	१२५	३७५	साविक वडा नं. ५ को कपननाउली, धौला, पाल्त	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार तथा तारजाली, वृक्षारोपण, टर्कि सहितको धारा निर्माण
२.३.६	खानेपानी मुहान शंरक्षण, घेरवार	ओटा	३	१२५	२७	२७	१	१२५	१	१२५	१	१२५	३७५	साविक वडा नं. ६ को पारीखोला, पुरानापानी, तल्नोपानी	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार तथा तारजाली, वृक्षारोपण, टर्कि सहितको धारा निर्माण
२.३.७	खानेपानी मुहान शंरक्षण, घेरवार	ओटा	१०	१२५	४२	४२	०	०	५	६२५	५	६२५	१२५०	साविक वडा नं. ७ को तिखुवा, जुकेमुला, पाडिखोला, घोडेपाल्त, वाघमारे, बल्यावाट	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार तथा तारजाली, वृक्षारोपण, टर्कि सहितको धारा निर्माण

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
२.३.८	खानेपानी मुहान शंरक्षण, घेरवार	ओटा	५	१२५	७०	७०	१	१२५	२	२५०	२	२५०	६२५	साविक वडा नं. ८ को तुलधारा, माथिमुल, सिलिगी, पुरानापानी, सिम्ली	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार तथा तारजाली, वृक्षारोपण, टर्कि सहितको धारा निर्माण
२.३.९	खानेपानी मुहान शंरक्षण, घेरवार	ओटा	३	१२५	४०	४१	१	१२५	१	१२५	१	१२५	३७५	साविक वडा नं. ९ को नाउला, कालेधारा, सिर्पाखोला	न.पा., वडा कार्यालय, खा.पा.का, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	मुहान वरपर घेरवार तथा तारजाली, वृक्षारोपण, टर्कि सहितको धारा निर्माण
२.४	सोलार प्यानल खरिद	ओटा	१०३	१०	१०३	१०३	५३	५३०	५०	५००	०	०	१०३०	साविक वडा नं. १ मा ८, वडा नं. २ मा १०, वडा नं. ३ मा ५, वडा नं. ४ मा १२, वडा नं. ५ मा ७, वडा नं. ६ मा ८ वटा, वडा नं. ७ मा १० वटा, वडा नं. ८ मा ३० वटा र वडा नं. ९ मा १३ वटा गरी जम्मा १०३ वटा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सोलार प्यानल खरिद गर्ने
२.५	सुधारिएको चुलो वितरण	ओटा	४८४	१.५	४८३	४८४	१५०	२२५	१५०	२२५	१८४	२७६	७२६	साविकका प्रत्येक वडाहरुमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सुधारिएको चुलो चुलो वितरण गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
२.६	सुधारिएको घट्ट निर्माण	ओटा	२६	४०	२६	२६	१०	४००	८	३२०	८	३२०	१०४०	साविक वडा नं. १ मा ६ वटा, वडा नं. २ मा ७, वडा नं. ३ मा २, वडा नं. ४ मा ४, वडा नं. ५ मा ३ र वडा नं. ८ मा ४ वटा गरी जम्मा २६ वटा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सुधारिएको पानी घट्ट निर्माण गर्ने
२.७	गोबरग्यास प्लान्ट निर्माण	ओटा	४५	५०	४५	४५	१५	७५०	१५	७५०	१५	७५०	२२५०	साविकका वडाहरुमा ५१५ वटाका दरले ४५ वटा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	गोबरग्यास प्लान्ट निर्माणमा सहयोग गर्ने
								११००		१२२७०		१०६४	३३९२१			
३	बन तथा जैविक बिबिधता															
३.१	बहुउदेशिय नर्सरी स्थापना	ओटा	१	५००	१	१	१	५००	०	०	०	०	५००	साविक वडा नं. ८, राहदेउ वजार	बन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	चौडापाते प्रजाति, डालेघास प्रजातीका साथै दातेओखर का विरुवा लगायत फलफूलका विरुवा उत्पादन गर्ने
३.२	वृक्षारोपण	हेक्टर	३०	४०	४८३	४८४	१०	४००	१०	४००	१०	४००	१२००	प्रत्येक सामुदायिक वनमा ५१५ हेक्टर वन क्षेत्रमा	बन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	सामुदायिक वन तथा निजी जग्गा भित्रको खाली भुभागमा वृक्षारोपण गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साबिकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
३.३	दिगो वन व्यवस्थापन	हेक्टर	३९	१५	३८६	३८७	१३	१९५	१३	१९५	१३	१९५	५८५	प्रत्यक सा.व.हरुमा वन कार्ययोजना अनुसार	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	हागा काटछाट, पतल्याउने, एकल्याउने, भाडी सफाई
३.४	वायोचार निर्माण सम्बन्धि तालिम	पटक	१	५०	१८	१८	०	०	१	५०	०	०	५०	वडा स्तरमा	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	साविकका प्रत्यक वडाबाट २ जनाको दरले सहभागिहरुलाई ३ दिने वायोब्रिकेट तथा वायोचार उत्पादन र तयारी तालिम उपलब्ध गराउने
३.५	डिहेलो नियन्त्रणका लागि सचेतना कार्यक्रम (नाटक, रेडियो, एफएम बाट सुचना प्रसारण, विद्यालयमा निबन्ध, वक्तृत्वकला प्रतियोगिता	पटक	३	२५	३८६	३८७	१	२५	१	२५	१	२५	७५	साविकका वडाहरुमा	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	सडक नाटक देखाउने र एफएम बाट सुचना प्रसारण, विद्यालयमा कार्यक्रम गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साबिकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
							०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
३.६	वन्यजन्तुका लागि शंरक्षण पोखरी निर्माण	स्थान	३५	३०			१०	३००	१५	४५०	१०	३००	१०५०	साबिक वडा नं. १ को मिनेपाल्ता, मिर्गोखोला, पाल्ता, लामाडाडा, टाकुल्ले, सल्लेना, वडा नं. २ को टिमुरसैना, साक्ट, डाडासाक्ट, पाल्ता, धैरानी, वडा नं. ३ को दरिवान, पहिरापाल्ता, वडा नं. ४ को भल्म, जलजले, लामाडाडा, वडा नं. ५ को डिव्यानी, मुछेलपानी, धौला, वडा नं. ६ को पातिहाला, ठुलापोखरा, पुरानापानी, सागिनेगैरा, चौरेली, कुनापाखा, वडा नं. ७ को खाडागैरा, उपल्लो वार्ना, पतरे, वडा नं. ८ को गोठाकुना, बाध्ना, धानचौर, कोटपधेरा, वडा नं. ९ को वडाचौर, दाउराकाटे, कालेखोला	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	सामुदायिक वन क्षेत्रमा पानी भएको स्थानमा वन्यजन्तुको लागि पानीलाई व्यवस्थित गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3 ,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
३.७	परम्परागत सुख्खा पोखरीको संरक्षण / रिचार्ज पोखरी निर्माण	स्थान	२१	३०			७	२१०	७	२१०	७	२१०	६३०	साविक वडा नं. १ को नेटा, वागिसल्ली, नयावन, वडा नं. २ को लामासैना, वाहुनगाउ, लोईनी, सागिनीगैरा, भोटेगैरी, सालडाडा, वडा नं. ३ को गोलटाकुरा, वडा नं. ४ को भल्डाडाडा, भोटेदुला, पाछेपाताल, वुकेरीडाडा, कुवापाताल, वडा नं. ६ को पाथिहाल्ना, लाडाखर्क, सागिनेगैरा, तिमिलेखोली, वडा नं. ७ को पतरे, खारागईरा	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	पानीका मुहानहरुलाई रिचार्ज हुने गरी माथि ठुला खालका रिचार्ज पोखरीहरुको संरक्षण तथा निर्माण
३.८	आगलागि नियन्त्रण सम्बन्धि तालिम तथा औजार खरिद	पटक	१	८०	१८	१८	०	०	१	८०	०	०	८०	वडा स्तरमा	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	साविक वडाहरुबाट सहभागि गराई तालिम प्रदान गरी औजार उपलब्ध गराउने तथा अग्नी नियन्त्रक सम्बन्धि वडा स्तरिय टोली गठन गर्ने
३.९	वन डढेलो सम्बन्धि सचेतनामुलक होर्डिड बोर्ड	ओटा	९	१५	२४२	२४२	४	६०	३	४५	२	३०	१३५	साविकका वडाहरुमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	प्रत्येक वडामा १ वटा होर्डिड बोर्ड

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
३.१०	सामुदायिक वनको वार्षिक कार्ययोजना नविकरणमा सहयोग	वटा	५	३०			२	६०	२	६०	१	३०	१५०	साविकका वडाका सा.व.हरु	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	वन कार्ययोजनाको समयावधि समाप्त भएका सा.व.हरुको कार्ययोजना नविकरण
	जम्मा							१७५०		१५१५		११९०	४४५५			
४	जलवायु परिवर्तन उत्पन्न प्रकोप															
४.१	पहिरो नियन्त्रणका लागि तारजाली तथा वायोईन्जिनियरिंग	स्थान	३	२००	३०	३०	१	२००	१	२००	१	२००	६००	साविक वडा नं. १ को पाखेपान, ओखट्टी, मेडेपाल्ता	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीको प्रयोग तथा वृक्षारोपण गरी पहिरो नियन्त्रण गर्ने
४.२	पहिरो नियन्त्रणका लागि तारजाली तथा वायोईन्जिनियरिंग	स्थान	२	२००	२५	२५	१	२००	१	२००	०	०	४००	साविक वडा नं. २ को सिमाखोला, साजामेला	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीको प्रयोग तथा वृक्षारोपण गरी पहिरो नियन्त्रण गर्ने
४.३	पहिरो नियन्त्रणका लागि तारजाली तथा वायोईन्जिनियरिंग	स्थान	१	२००	१२	१२	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. ३ को भट्यौली	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीको प्रयोग तथा वृक्षारोपण गरी पहिरो नियन्त्रण गर्ने
४.४	पहिरो नियन्त्रणका लागि तारजाली तथा वायोईन्जिनियरिंग	स्थान	४	२००	२०	२०	१	२००	२	४००	१	२००	८००	साविक वडा नं. ४ को चुलेसिगैरा, नाउलीखोला, बुकिखोला, खेतावल	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीको प्रयोग तथा वृक्षारोपण गरी पहिरो नियन्त्रण गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
४.५	पहिरो नियन्त्रणका लागि तारजाली तथा वायोईन्जिनियरिंग	स्थान	२	२००	१५	१५	१	२००	१	२००	०	०	४००	साविक वडा नं. ५ को पाल्त, कपननाउली	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीको प्रयोग तथा वृक्षारोपण गरी पहिरो नियन्त्रण गर्ने
४.६	पहिरो नियन्त्रणका लागि तारजाली तथा वायोईन्जिनियरिंग	स्थान	१	२००	८	८	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. ६ को ठुलापहिरा	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीको प्रयोग तथा वृक्षारोपण गरी पहिरो नियन्त्रण गर्ने
४.७	पहिरो नियन्त्रणका लागि तारजाली तथा वायोईन्जिनियरिंग	स्थान	१	२००	२०	२०	१	२००	०	०	०	०	२००	साविक वडा नं. ७ को सागुरेखोला	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीको प्रयोग तथा वृक्षारोपण गरी पहिरो नियन्त्रण गर्ने
४.८	पहिरो नियन्त्रणका लागि तारजाली तथा वायोईन्जिनियरिंग	स्थान	३	२००	३४	३४	१	२००	१	२००	१	२००	६००	साविक वडा नं. ८ को वडाधारा, धनखोला, साक्ट	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीको प्रयोग तथा वृक्षारोपण गरी पहिरो नियन्त्रण गर्ने
४.९	पहिरो नियन्त्रणका लागि तारजाली तथा वायोईन्जिनियरिंग	स्थान	२	२००	१७	१७	१	२००	१	२००	०	०	४००	साविक वडा नं. ९ को भैकम्द, पातिहाल्ना	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीको प्रयोग तथा वृक्षारोपण गरी पहिरो नियन्त्रण गर्ने
४.९	वाढी तथा खहरे नियन्त्रणका लागि तारजाली तथा वृक्षारोपण	घ.मि.	४५०	३	२२	२२	१५०	४५०	१५०	४५०	१५०	४५०	१३५०	साविक वडा नं. २ को लोटनेखोला, अधेरीखोला, सिमाखोला, खोल्याखेत	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीको प्रयोग तथा वृक्षारोपण गरी खहरे तथा खोला कटान नियन्त्रण गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
४.११	वाढी तथा खहरे नियन्त्रणका लागि तारजाली तथा वृक्षारोपण	घ.मि.	४५०	३	१३	१३	१५०	४५०	१५०	४५०	१५०	४५०	१३५०	साविक वडा नं. ३ को खोल्याखेत, पधेरीखोला	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीको प्रयोग तथा वृक्षारोपण गरी खहरे तथा खोला कटान नियन्त्रण गर्ने
४.१२	वाढी तथा खहरे नियन्त्रणका लागि तारजाली तथा वृक्षारोपण	घ.मि.	३००	३	१४	१४	१००	३००	१००	३००	१००	३००	९००	साविक वडा नं. ५ को डिब्रेनीखोला	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीको प्रयोग तथा वृक्षारोपण गरी खहरे तथा खोला कटान नियन्त्रण गर्ने
४.१३	वाढी तथा खहरे नियन्त्रणका लागि तारजाली तथा वृक्षारोपण	घ.मि.	४५०	३	१२	१२	१५०	४५०	१५०	४५०	१५०	४५०	१३५०	साविक वडा नं. ७ को धनाखोला देखि रिठाकोच्चा, पैराखोला	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीको प्रयोग तथा वृक्षारोपण गरी खहरे तथा खोला कटान नियन्त्रण गर्ने
४.१४	वाढी तथा खहरे नियन्त्रणका लागि तारजाली तथा वृक्षारोपण	घ.मि.	२५०	३	२२	२२	१५०	४५०	१००	३००	०	०	७५०	साविक वडा नं. ८ को धनुखोला, वगरतरा	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीको प्रयोग तथा वृक्षारोपण गरी खहरे तथा खोला कटान नियन्त्रण गर्ने
४.१५	वाढी तथा खहरे नियन्त्रणका लागि तारजाली तथा वृक्षारोपण	घ.मि.	३००	३	१०	१०	१५०	४५०	१५०	४५०	०	०	९००	साविक वडा नं. ९ को कालेखोला	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीको प्रयोग तथा वृक्षारोपण गरी खहरे तथा खोला कटान नियन्त्रण गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
४.१६	वाढी नियन्त्रणका लागि तारजाली तथा वृक्षारोपण	घ.मि.	६००	३	४०	४०	२००	६००	२००	६००	२००	६००	१८००	साविक वडा नं. १, २ र ३ को सुवागार	वन कार्यालय, ASHA, सा.व.उ.स., वडा कार्यालय, न.पा.	तारजालीको प्रयोग तथा वृक्षारोपण गरी खोला कटान नियन्त्रण गर्ने
४.१७	प्रकोप राहत (आपतकालिन) कोषको स्थापना	पटक	१	२००	०	०	१	२००	०	०	०	०	२००	वडा स्तरमा	ASHA, वडा कार्यालय, न.पा.	जोखिममा परेका व्यक्तिका लागि राहत प्रदान गर्ने
जम्मा								५१५०		४४००		२८५०	१२४००			
५	जन स्वास्थ्य															
५.१	स्टेचर खरिद	ओटा	२७	१०	९७	९७	९	९०	९	९०	९	९०	२७०	साविकका वडाहरूमा ३३ वटा गरी २७ वटा	न.पा., वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकि, ASHA	स्टेचर खरिद
५.२	प्राथमिक उपचार सम्बन्धि तालिम तथा प्राथमिक उपचार वाकस सहयोग	पटक	९	२०	९	९	३	६०	३	६०	३	६०	१८०	साविकका वडाहरूमा	न.पा., वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकि, ASHA	साविकका आमा सूह तथा महिला स्वयमसेविकहरूलाई सहभागी गराई प्राथमिक उपचार सम्बन्धि तालिम तथा औषधी सहयोग

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
५.३	पोषण सम्बन्धि तालिम	पटक	९	२०	९७	९७	३	६०	३	६०	३	६०	१८०	वडा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकि, ASHA	सुनौलो १००० दिनका आमाहरूलाई सहभागी गराउने
५.४	गाउघर क्लिनिक सवलिकरण	वटा	४	५०	२४२	२४२	२	१००	२	१००	०	०	२००	वडा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकि, ASHA	
५.५	वालविवाह न्युनिकरण सम्बन्धि तालिम	वटा	३	१५	२४२	२४२	१	१५	१	१५	१	१५	४५	वडा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकि, ASHA	
५.६	स्वस्थ विउने पानीका लागि फिल्टर	वटा	१०	३			४	१२	३	९	३	९	३०	साविकका विद्यालयहरूमा वडाका	न.पा., वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकि, ASHA	
५.७	स्वस्थ विउने पानीका लागि युरो गार्ड	वटा	३	२५			३	७५	०	०	०	०	७५	मा.वि., स्वास्थ्य चौकि, वडा कार्यालय	न.पा., वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकि, ASHA	
५.८	मानव स्वास्थ्य शिविर संचालन	वटा	१	१५०	२४२	२४२	०	०	१	१५०	०	०	१५०	वडा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकि, ASHA	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
५.९	जन चेतनामुलक कार्यक्रम (सरसफाई, मानव रोग, सरुवा रोग, खोप, बालविवाह, मदिरा नियन्त्रण, मातृशिशु, यौनशिक्षा)	पटक	१५	२०	३८६	३८७	१	२०	१	२०	१	२०	६०	वडा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकि, ASHA	प्रत्येक वडामा मासिका हरुसंग समन्वय गरेर समुदायमा सरसफाई र सरसफाईको कमीले लाग्न सक्ने रोग र वचाउका उपाय बारे छलफल, नाटक देखाउने
	जम्मा							४३२		५०४		२५४	११९०			
६	भौतिक पूर्वाधार															
६.१	सिंचाई कुलो निर्माण तथा स्तरउन्नती															
६.१.१	तल्नाखोला विरहा सि.कु. निर्माण	मि.	२५०	१.५	२५	२५	२५०	३७५	०	०	०	०	३७५	साविक वडा नं. १	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	पानी चुहावट हुने ठाउमा सिंचाई कुलो पक्की गर्ने
६.१.२	अधेरीखोला वुगाउ सि.कु. निर्माण	मि.	३००	१.५	२२	२२	०	०	३००	४५०	०	०	४५०	साविक वडा नं. २	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	पानी चुहावट हुने ठाउमा सिंचाई कुलो पक्की गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
६.१.३	पधेरीखोला सि.कु. निर्माण	मि.	५००	१.५	१५	१५	०	०	२५०	३७५	२५०	३७५	७५०	साविक वडा नं. ३	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई कुलो पक्की गर्ने
६.१.४	पाछेपाताल हुदै गैरीखेत र नं सुवानाउला सम्म पाईप सिंचाई योजना	मि.	९००	१.५	१५०	१५०	३००	४५०	३००	४५०	३००	४५०	१३५०	साविक वडा नं. ४, ५ र ८	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई कुलो पक्की गर्ने
६.१.५	पहडीखोला माहरा सि.कु. निर्माण	मि.	८५०	१.५	४०	४०	४००	६००	०	०	४५०	६७५	१२७५	साविक वडा नं. ७	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई कुलो पक्की गर्ने
६.१.६	धनाखोला काटिया सि.कु. निर्माण	मि.	९००	१.५	४२	४२	०	०	५००	७५०	४००	६००	१३५०	साविक वडा नं. ७	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	सिंचाई कुलो पक्की गर्ने
६.२	गोरेटो बाटोमा आर.सि.सि. पुल निर्माण															
६.२.१	आर.सि.सि. पुल निर्माण	मि.	३५	१.५	७५	७५	३५	५२५	०	०	०	०	५२५	साविक वडा नं. १ घट्टेखोला	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	विद्यार्थी तथा सर्वसाधारण मानिसहरु हिडनका लागि पुल निर्माण गर्ने

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
६.२.२	आर.सि.सि. पुल निर्माण	मि.	२०	१५	७५	७५	०	०	२०	३००	०	०	३००	साविक वडा नं. १, खेतगडी	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	विद्यार्थी तथा सर्वसाधारण मानिसहरु हिडनका लागि पुल निर्माण गर्ने
६.२.३	आर.सि.सि. पुल निर्माण	मि.	२०	१५	७५	७५	२०	३००	०	०	०	०	३००	साविक वडा नं. २, अघेरीखोला	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	विद्यार्थी तथा सर्वसाधारण मानिसहरु हिडनका लागि पुल निर्माण गर्ने
६.२.४	आर.सि.सि. पुल निर्माण	मि.	२०	१५	४६	४६	०	०	२०	३००	०	०	३००	साविक वडा नं. ४, नाउलीखोला	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	विद्यार्थी तथा सर्वसाधारण मानिसहरु हिडनका लागि पुल निर्माण गर्ने
६.२.५	आर.सि.सि. पुल निर्माण	मि.	२०	१५	९८	९८	२०	३००	०	०	०	०	३००	साविक वडा नं. ८, धनाखोला	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA, अन्य सेवा प्रदायक निकायहरु	विद्यार्थी तथा सर्वसाधारण मानिसहरु हिडनका लागि पुल निर्माण गर्ने
	जम्मा							२५५०		२६२५		२१००	७२७५			
७	जलवायु परिवर्तन सचेतना अभिवृद्धि, क्षमता विकास तथा लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण															

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक वर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2, V3, V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
७.१	जलवायु परिवर्तन ज्ञान केन्द्र स्थापना (वडा स्तरिय)	ओटा	१	५०	३८६	३८७	०	०	१	५०	०	०	५०	वडा कार्यालय,	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	सवै टोलका समुदायलाई जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि सुचना प्रवाह गर्ने उद्देश्यले वडा कार्यालयको भवनमा सुचना केन्द्र स्थापना गर्ने
७.२	जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि सचेतनामुलक होर्डिड बोर्ड	ओटा	९	१५	३८६	३८७	४	६०	५	७५	०	०	१३५	साविकका सवै वडाहरुमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	प्रत्येक वडामा १ वटा होर्डिड बोर्ड
७.३	लापा कार्यान्वयन का लागी अभिमुखीकरण गोष्ठि	पटक	१	१५			१	१५	०	०	०	०	१५	वडा कार्यालय,	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	१ दिने अभिमुखीकरण गोष्ठि (वडाका निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरु, वडामा कार्यरत सरोकारवाला संघ संस्था, राजनितिक दल)
७.४	विपन्न महिलाहरुलाई वैकल्पीक आयमुलक क्रियाकलाप (होजेरी)	पटक	१	२००	१८	१८	०	०	१	२००	०	०	२००	वडा कार्यालय,	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	उनका विभिन्न सामागिहरु बनाउने सम्बन्धि १५ दिने तालिम

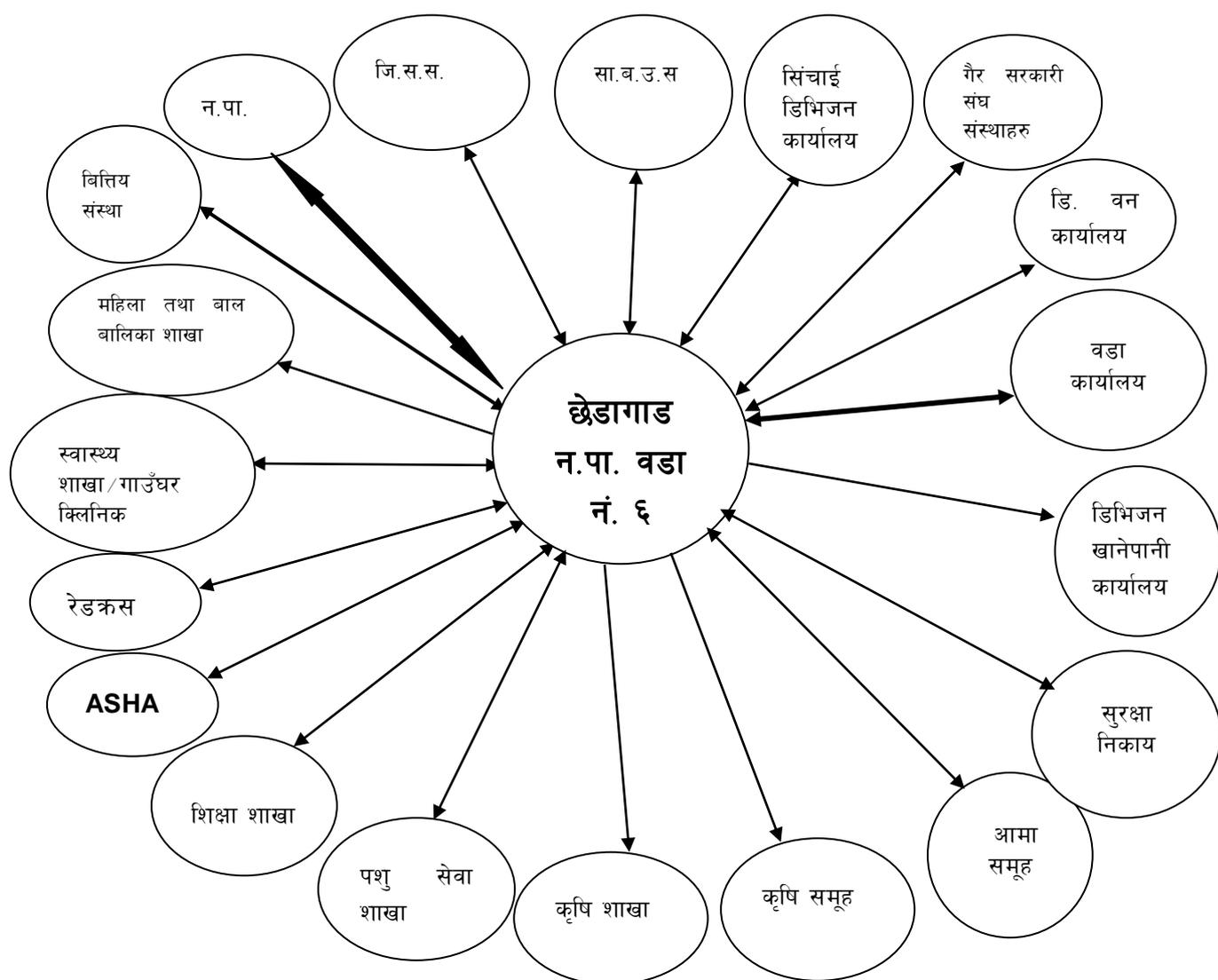
क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साविकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3 ,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
७.५	विपन्न महिलाहरुलाई वैकल्पिक आयआर्जनका लागि वासका मुढा बनाउने तालिम	पटक	१	२००	१८	१८	०	०	०	०	१	२००	२००	वडा कार्यालय,	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	वासका विभिन्न खालका सामाग्रिहरु बनाउने सम्बन्धि तालिम प्रदान गर्ने
७.६	अवलोकन भ्रमण (अनुकूलनका प्रयासहरु भएको ठाउमा)	पटक	१	२००	३०	३०	०	०	१	२००	०	०	२००	वडा स्तरीय	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	जनप्रतिनिधि, अगुवा कृषक, महिला समूह, वन समूह लगायतको प्रतिनिधित्व गराउने
७.७	महिला तथा बन्चित बर्गलाई लैगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि तालिम	पटक	१	२०	२७	२७	१	२०	०	०	०	०	२०	वडा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	आमा समुह, कृषि सहकारीहरु, सचेतना केन्द्र र वन समूहका प्रतिनिधिहरुलाई
७.८	संकटासन्न घरधुरीहरुको जिविकोपार्जनमा सुधारका लागि आरत सुधारमा सहयोग	ओटा	१६	२०	०	१६	८	१६०	८	१६०	०	०	३२०	साविक वडा नं. १ मा २ जना, वडा नं. २ मा ४ जना, साविक वडा नं. ३ मा १ जना, वडा नं. ४ मा १ जना, वडा नं. ५ मा १ जना, वडा नं. ६ मा १ जना, वडा नं. ७ मा ४ जना, वडा नं. ८ मा २ जना गरी जम्मा १६ जना	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	विपन्न व्यक्तिहरु छनौट गरी आरतको लागि टहरा र औजार खरिदमा सहयोग

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान / साबिकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट				
	जम्मा							२५५		६८५		२००	११४०			
८	योजना अनुगमन , मूल्यांकन तथा संस्थागत विकास															
८.१	वार्षिक योजना तर्जुमा गोष्ठी	ओटा	३	१५			१	१५	१	१५	१	१५	४५	वडा स्तरमा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	१ दिने योजना तर्जुमा गोष्ठी (वडाका निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरु, राजनितिक दल ,वडामा कार्यरत सरोकारवाला संघ संस्था)
८.२	सरोकारवालाहरुबाट संयुक्त अनुगमन तथा मूल्यांकन	ओटा	३	१५			१	१५	१	१५	१	१५	४५	कार्यक्रम संचालन भएका स्थानहरुमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	वार्षिक रुपमा (वडाका निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरु, राजनितिक दल ,वडामा कार्यरत सरोकारवाला संघ संस्था)
८.३	चौमासिक समिक्षा गोष्ठी	पटक	९	१५			३	४५	३	४५	३	४५	१३५	वडा स्तरमा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	वडाका निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरु, राजनितिक दल ,वडामा कार्यरत सरोकारवाला संघ संस्था

क्र.सं.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	प्रति ईकाइ लागत (हजारमा)	लाभान्वित घरधुरी		आर्थिक बर्ष						कूल अनुमानित बजेट	स्थान /साबिकको वडा नं.	सहकार्य, समन्वय र जिम्मेवार निकाय	क्रियाकलापको विवरण
					लक्षित वर्ग (V2,V3 ,V4)	जम्मा	०७६/०७७		०७७/०७८		०७८/०७९					
							परिमाण	बजेट	परिमा ण	बजेट	परिमाण	बजेट				
८.४	वडा कार्यालयको संस्थागत विकास	पटक	१	१००			१	१००	०	०	०	०	१००	वडा स्तरमा स्तरमा	न.पा., वडा कार्यालय, ASHA	कम्प्युटर, प्रिन्टर, लगायत आवश्यक फर्निचर खरीद गरी वडा कार्यालयको संस्थागत विकास गर्ने
	जम्मा							१७५		७५		७५	३२५			
	कुल जम्मा							३५७४३		३५७८५		३०६९६.६	१०२२२४.६			

३.६ संस्थागत नक्शांकन तथा सेवा प्रदायक संस्था विश्लेषण

योजना तयार गरिसकेपछि अनुकूलन योजनाका प्राथमिकतालाई स्थानीय स्तरमा आर्थिक तथा प्राविधिक रुपमा सहयोग पुऱ्याउन सक्ने निकायहरुको पहिचान एवं ती निकायहरुबाट उपलब्ध हुने सेवाहरुको समेत विश्लेषण गरिएको थियो । यसरी जलवायु परिवर्तनका सवालमा आर्थिक, प्राविधिकको साथै सहजीकरण सहयोग पुऱ्याउन सक्ने सरकारी निकायहरुमा जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, नगरपालिकाको कार्यालय, नगरपालिका अन्तर्गत विभिन्न विषयगत शाखाहरु (कृषि शाखा, पशुसेवा शाखा, स्वास्थ्य शाखा, शिक्षा शाखा, महिला तथा बालबालिका शाखा) लगायत जिल्ला तथा फिल्ड स्थित कार्यालयहरु, गैर सरकारी संस्था तथा आयोजनाहरु, आशा तथा समुदायमा आधारित संघ संस्थाहरुमा सा.ब.उ.स., आमा समूह, कृषि समुहहरु, युवा क्लब आदि रहेका छन् । संस्थागत नक्शा अनुसार जिल्लामा हुने जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि हरेक क्रियाकलापहरु वडा कार्यालय र नगरपालिकासँगको समन्वय र सहकार्यमा हुने हुँदा वडा कार्यालय र न.पा. संग धेरै राम्रो र नजिकको सम्बन्ध रहने देखिन्छ ।

चित्र ७. छेडागाड न. पा. वडा नं. ६ को संस्थागत नक्शांकन

तालिका १७. संस्थागत विश्लेषण

सेवाप्रदायक संस्था र ठेगाना	सेवा लिने विषय	सेवा लिन गरिने प्रक्रिया
वडा कार्यालय	समन्वय र सहकार्य, सल्लाह र सुझाव, सिफारिस	निवेदन तथा योजना प्रस्तुत
नगरपालिकाको कार्यालय	आर्थिक सहयोग, समन्वय र सहकार्य, सल्लाह र सुझाव, सिफारिस	योजना तर्जुमामा आमन्त्रण, निवेदन तथा योजना प्रस्तुत
जि.स.स.को कार्यालय	आर्थिक सहयोग र सहकार्य	योजना प्रस्तुत, निवेदन
शिक्षा शाखा	विद्यालय निर्माण तथा मर्मत, छात्रवृत्ति, विद्यालयका लागि आवश्यक सामग्रीहरु, शिक्षकहरुका लागि तालिम	योजना प्रस्तुत, वि.व्य.स.को निर्णय र निवेदन
स्वास्थ्य शाखा	उपस्वास्थ्य चौकी स्थापना र स्तर वृद्धि, स्वास्थ्य शिविर, गाउँघर क्लिनिकको स्तर वृद्धि,	सम्पर्क, समन्वय, निवेदन
महिला तथा बालबालिका शाखा	महिला सशक्तिकरणका लागि तालिम, समूह गठन, आयआर्जन सम्बन्धी कार्यक्रमहरु	सम्पर्क, समन्वय, निवेदन
पशु सेवा शाखा	पशुमा लागेको रोगको बारे जानकारी तथा प्रशिक्षण, समूह गठन र सबलीकरण	निवेदन
कृषि शाखा	कृषि सम्बन्धी प्राविधिक सहयोग, बीउविजन, कृषि सम्बन्धी तालिम, कृषक समूह गठन र सबलीकरण	योजना प्रस्तुत, कृषक समूहको निवेदन
सा.व.उ.स.	उपभोक्ताहरुलाई आवश्यक काठ, घाँस, दाउरा उपलब्ध गराउने तथा विपन्नहरुलाई आय आर्जनका लागि सहयोग गर्ने	निवेदन
डिभिजन वन कार्यालय	सा.व.उ.स. गठन र दर्ता, वन व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम र प्राविधिक सहयोग, गैर काष्ठ वन पैदावार सम्बन्धी तालिम र प्राविधिक सहयोग, आयआर्जनका क्रियाकलापहरुका लागि आर्थिक सहयोग	सावउसको वार्षिक योजना पेश, सावउसको निर्णय र निवेदन पेश, सम्पर्क र समन्वय
डिभिजन सिंचाई कार्यालय	कुलो, नहर निर्माण, पाईप सहयोग,	योजना प्रस्तुत, निवेदन, सम्पर्क, समन्वय
डिभिजन खानेपानी कार्यालय	खानेपानीको लागि आवश्यक प्राविधिक सहयोग, पाईप, टंकी, धारा निर्माणका सामग्री सहयोग, चर्पी निर्माणका लागि प्यान सेट, सिमेन्ट, सरिया, पाईप सहयोग	योजना प्रस्तुत, उपभोक्ता समिति गठन गरी निवेदन पेश, सम्पर्क र समन्वय
सुरक्षा निकाय	राहत तथा तथा उद्धारको सहयोग, सुरक्षा	उद्धारको लागि अनुरोध निवेदन
वित्तिय संस्थाहरु	बचत तथा ऋण	सम्पर्क समन्वय, निवेदन
कृषि समूह	समूहका सदस्यहरुको क्षमता विकास, सशक्तिकरण	छलफल, बैठक
आमा समूह	समूहका सदस्यहरुको क्षमता विकास, सशक्तिकरण	छलफल, बैठक
ASHA	स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजन तयारी तथा कार्यान्वयनमा आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग	लामा समूह निर्माण, निवेदन, सम्पर्क, समन्वय

३.७ स्थानीय तहको योजना प्रक्रियामा स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना समायोजन

नेपाल सरकारको स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा प्रक्रियाका ७ चरणहरू: १) संघ तथा प्रदेशबाट वित्तीय हस्तान्तरणको खाका र मार्गदर्शन प्राप्ति, २) श्रोत अनुमान र कूल बजेट सीमा निर्धारण, ३) बस्ती/टोल स्तरबाट योजना छनौट, ४) वडा स्तरीय योजना प्राथमिकिकरण, ५) एकिकृत बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा, ६) गाउँ/नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृती गरि सभामा पेश गर्ने र ७) गाउँ/नगर सभाको बैठकमा बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृतिका चरणहरू मध्ये चरण नं. ३ बाट शुरु भई पछिका चरणहरूमा समायोजन गरी यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनालाई अनुमोदन गराई मुल प्रवाहीकरण गरिने छ । यस कार्ययोजना जलवायु परिवर्तनसंग सम्बन्धित संवेदनशील विषयगत क्षेत्रहरू: कृषि तथा खाद्य सुरक्षा, वन तथा जैविक विविधता, जलश्रोत तथा उर्जा, मानव स्वास्थ्य, जलवायु जन्य प्रकोप तथा पूर्वाधार विकास अन्तर्गतका अनुकूलनका कार्यक्रमहरू, स्थानीय तहको क्षेत्रगत विकास १) आर्थिक विकास, २) सामाजिक विकास, ३) पूर्वाधार विकास, ४) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन र ५) संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह क्षेत्रहरूमा एकिकृत एवं समायोजन गर्न सकिने छ । यस बाहेक वडा तथा गाउँपालिका अन्तर्गत क्रियाशील अन्य नीजि, सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरू र दातृ निकायहरूको वार्षिक तथा आवधिक योजनाहरूबाट यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको पनि आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग हुनेछ । त्यस्तै गरेर संघीय तथा प्रादेशिक सरकारहरूको तहबाट पनि सहयोग हुनेछ । पहाडी साना किसानको लागि अनुकूलन आयोजनासंग सम्बन्धित कार्यक्रमहरूमा पनि दुबै आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग हुनेछ ।

३.८ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको कार्यान्वयन

यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको कार्यान्वयन यस छेडागाड नगरपालिकाको समन्वयनमा यस वडाको वडा अध्यक्षको नेतृत्वदायी भूमिका हुनेछ छ । यसको लागि वडा अध्यक्ष को अध्यक्षता बहुसरोकारवाला समिति गठन गर्न सकिनेछ । सो समितिको मातहतमा यस स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाका योजनाहरू सेवा प्रदायक संस्था तथा निकायहरू, विषयगत शाखा तथा कार्यालयहरूले पनि आ-आफ्नो प्रकृया तथा कार्यविधि अनुसार कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहयोग गर्नेछन् । पहाडी साना किसानको लागि अनुकूलन आयोजनाबाट सहयोग हुने कार्यक्रमहरू यसै आयोजनाको कार्यविधि अनुसार सोभै समुदायमा स्थापित भई क्रियाशील रहेका विधिवत दर्ता भएका समूह, संस्था, क्लव तथा उपभोक्ता समितिहरू मार्फत कार्यान्वयन गरिनेछ । योजना कार्यान्वयन हुनु पूर्व कार्यान्वयनका लागि आवश्यक विस्तृत बजेट तयार गरी उपभोक्ता समिति, समूह र क्लवहरूसंग सहमति एवं सम्झौता गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । उक्त कार्यान्वयन गर्ने समितिहरूले कार्यक्रम कार्यान्वयन पूर्व सम्बन्धित लाभान्वित वर्ग समक्ष विस्तृत योजना तथा बजेट विवरण प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ ।

यस योजनामा अन्य सरोकारवाला निकायहरूको सहयोग पनि आवश्यक पर्ने हुनाले सरोकारवाला निकायको वार्षिक योजनामा समावेश गर्नका लागि जिल्ला समन्वय समिति तथा नगरपालिका मार्फत पहल गरिनेछ । विस्तृत कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित व्यक्ति, संस्था निकायहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरी वाट्य श्रोतहरूको समेत पहिचान र परिचालन गरिनेछ ।

३.९ स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजनाको प्रगति समिक्षा, अनुगमन तथा मूल्यांकन

वडा तहमा स्थानीय अनुकूलन कार्ययोजना कार्यान्वयनको प्रगति र परिणाम सम्बन्धी सूचना तथा प्रमाणहरूको संकलन र मूल्यांकन गर्न वडा अध्यक्षका अध्यक्षता गठित बहुसरोकारवाला समितिलाई नै परिचालन गरिनेछ । अनुकूलन कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा भएको प्रगतिहरूको समिक्षा नियमित रूपमा गरिनेछ । यसका लागि वार्षिक योजना तर्जुमा गोष्ठी र समिक्षा गोष्ठी सबै सरोकारवालाहरूको सहभागितामा संचालन गरिनेछ । समितिबाट कार्यक्रमको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न स्थलगत अनुगमन समेत गरिनेछ । समिक्षा गोष्ठी एवं स्थलगत अनुगमनबाट लापा कार्यान्वयनमा प्राप्त

भएका प्रतिफल मूल्यांकन गरि सिकाईहरूको आदान प्रदान गरिनेछ । यसै गरी समय-समयमा जिल्ला स्तरमा रहेका सयन्त्रहरूबाट पनि संयुक्त अनुगमन गरी प्राविधिक स्तरको पृष्ठपोषण वडालाई प्राप्त हुनेछ । यसका अतिरिक्त अनुकूलन योजना कार्यान्वयन र अनुगमनबाट आएका नतिजा, प्रगति र उपलब्धीहरू जिल्ला र नगरपालिकामा हुने विभिन्न फोरमहरूमा प्रस्तुत गरी पृष्ठपोषण लिईनेछ । यसबाट लापा कार्यान्वयनको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न सहयोग पुग्नेछ । यसरी नै लापा कार्यान्वयनबाट प्राप्त उपलब्धी र नतिजाहरूको प्रगति विवरण र घटनाको विस्तृत अध्ययन गरी प्रकाशन तथा प्रसारण गरिनेछ । समय-समयमा केन्द्रिय तथा क्षेत्रिय अनुगमन समितिहरूबाट पनि अनुगमन तथा मूल्यांकन गरिनेछ ।

समुदाय तहमा सहभागितात्मक स्वःअनुगमन पद्धतिलाई प्राथमिकता दिईनेछ । यसका लागि उपभोक्ता समूह तथा समितिहरूले कार्यक्रमको शुरुवातमा र सपन्न भए पश्चात सार्वजनिक लेखा परिक्षण गर्नेछन् । लापा तयारीको क्रममा तयार गरिएको विभिन्न विधिहरूको विश्लेषणलाई आधार मानी तुलनात्मक रूपमा विश्लेषण गरिनेछ । यसरी सहभागितामूलक जलवायु परिवर्तन सम्बेदनशिल सम्पन्नता स्तरीकरण विधिबाट पुनः वडा स्तरमा घरधुरीहरूको लेखाजोखा गरी तुलनात्मक अध्ययन गरिनेछ । यसबाट समुदाय स्तरले संकटासन्नताको अवस्था विश्लेषण गर्न सक्नेछन् ।

अनुकूलन कार्ययोजना कार्यान्वयनको क्रममा आयव्ययको विवरण तथा सम्बन्धित अभिलेखहरू पारदर्शी रूपमा राख्नु पर्नेछ साथै नगरपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय र सम्बन्धित समूहबाट स्वःअनुगमन मूल्यांकन गरिनुका साथै सहयोगी निकायहरूसंग संयुक्त रूपमा समेत कार्यक्रमको नियमित अनुगमन तथा मूल्यांकन गरिनेछ । कार्यक्रम सम्पादन पश्चात सम्बन्धित क्रियाकलापको सार्वजनिक लेखा परिक्षण तथा सार्वजनिक सुनुवाई गरिने छ । कार्यक्रम संचालनको क्रममा कार्यक्रम गुणस्तरीय तथा उद्देश्यमूलक बनाउन सम्बन्धित लाभान्वित वर्ग तथा सम्बन्धित सरोकारवाला संस्थाहरूको सुझावलाई सम्बोधन गरिनेछ ।

तालिका १८. अनुगमन योजना

अनुगमनका तहहरू	किन	कसले	कहिले	कसरी
समुदाय तहका अनुगमन (क्रियाकलापहरूको तहमा)	पारदर्शिता र अपनत्व कायम गर्न । अनुकूलन कार्यहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न ।	समुदाय स्तरिय अनुगमन तथा मूल्यांकन समिति	कार्यक्रम संचालन पूर्व, संचालनको क्रममा र सम्पन्न भएको १ महिना भित्र (हरेक कार्यक्रममा)	सार्वजनिक लेखा परिक्षण, स्वःअनुगमन तथा मूल्यांकन, होर्डिंग बोर्ड मार्फत ।
वडा/नगरपालिका तहका अनुगमन (प्रक्रिया र प्रगतिहरू तहमा)	कार्यक्रमको गुणस्तर कायम गर्न । योजना र प्रगतिका लेखाजोखा गर्न । कार्यक्रमको प्रभावकारिता वृद्धि गर्दै समयमा सम्पन्न गर्न ।	वडा स्तरिय अनुगमन तथा मूल्यांकन समिति गाउँपालिका स्तरिय अनुगमन तथा मूल्यांकन समिति	अर्धवार्षिक रूपमा (पौष र असारमा) चौमासिक चौमासिक नियमित वार्षिक	समिक्षा तथा योजना तर्जुमा बैठक तथा गोष्ठी फिल्ड अनुगमन भ्रमण । संकटासन्न वर्गहरूसंग अन्तरक्रिया । फोटो तथा घटना अध्ययनको संकलन । वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन ।
जिल्ला तहका अनुगमन (नतिजाहरू र उपलब्धी तहमा)	लापाका उपलब्धीहरू र नतिजाहरू	जिल्ला समन्वय समिति, सहयोगी संस्थाहरू ।	अर्धवार्षिक अर्धवार्षिक	सयुक्त अनुगमन । समिक्षा तथा सेयरिङ्ग गोष्ठी तथा बैठक ।

अनुगमनका तहहरु	किन	कसले	कहिले	कसरी
	सुनिश्चित गर्न । ● राम्रा अभ्यासहरुको अनुशरण, थप विस्तार र मूल प्रवाहीकरण गर्न ।		वार्षिक	घटना अध्ययनको संगालो प्रकाशन ।
			२ वर्षमा	सहभागितामूलक संकटासन्नता विश्लेषण ।
			वार्षिक	प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन।

सन्दर्भ सामाग्री:

- राष्ट्रिय जलवायु परिवर्तन नीति २०६७
- राष्ट्रिय अनुकुलन कार्ययोजना (नापा) २०६७
- स्थानिय अनुकुलन कार्ययोजना संरचना (लापा फ्रेमवर्क) २०६७
- राष्ट्रिय जनगणना प्रतिवेदन, २०६८
- जिल्ला बस्तुगत विवरण, जाजरकोट २०७२
- सुदृढ लापा मार्गदर्शन, ASHA २०७४

अनुसूचीहरू

१.संकटासन्न घरधूरीहरूको नामावली

क्र.स.	घरकुलीको नाम		नाता	साबिकको गा.वि.स.	साबिकको वडा नं.	परिवार संख्या		पशुचौपायाको विवरण			जातजाति (दलित =१, जनजाति = २, बा/क्षे/ठ = ३, मधेसी = ४ र अन्य = ५)	संकटासन्नता स्तर (V1 = न्यून, V2 = मध्यम, V3 = उच्च, V4 = अति उच्च)
	पुरुष	महिला				पुरुष	महिला	गाई गोरु	भैसी राँगा	भेडा बाख्रा		
१	हिरे टमटा	गोरी टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	१	२	४	१	१	१	१	V3
२	प्रेम नेपाली	लालसरा नेपाली	श्रीमती	सुवानाउली	१	२	४	२	२	४	१	V3
३	मुने टमटा	सुगिली टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	१	१	२	२	०	०	१	V4
४	निरज टमटा	जला टमटा	आमा	सुवानाउली	१	४	३	१	०	०	१	V3
५	रग बहादुर टमटा	देविसरा टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	१	५	६	३	०	४	१	V4
६	मानसिंह टमटा	चल्ली टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	४	२	३	२	१	V3
७	अम्मर बहादुर टमटा	रामसरा टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	१	२	४	२	०	०	१	V3
८	बल बहादुर टमटा	शिला टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	३	२	०	०	१	V3
९	हृदं नेपाली	चन्दी नेपाली	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	३	२	०	५	१	V3
१०	गोरे नेपाली	धनी नेपाली	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	३	२	१	३	१	V2
११	बुद्धि कामी	बिगी कामी	श्रीमती	सुवानाउली	१	५	४	२	१	३	१	V2
१२	रैवान कामी	नैनी कामी	बुहारी	सुवानाउली	१	३	१	१	१	०	१	V3
१३	तुले नेपाली	जैसरी नेपाली	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	५	१	०	२	१	V3
१४	जैघने नेपाली	कली नेपाली	श्रीमती	सुवानाउली	१	२	३	२	१	१	१	V3
१५	कसिंह टमटा	जैसरी टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	४	०	१	०	१	V4
१६	पढे टमटा	धनि टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	१	२	३	२	१	०	१	V4
१७	मुने नेपाली	सितला नेपाली	श्रीमती	सुवानाउली	१	२	२	०	१	०	१	V4
१८	जय बहादुर नेपाली	नानकला नेपाली	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	१	२	०	४	१	V3
१९	धन बहादुर नेपाली	सरि नेपाली	श्रीमती	सुवानाउली	१	५	१	१	०	०	१	V3
२०	सेतु नेपाली	धना नेपाली	आमा	सुवानाउली	१	३	४	०	०	०	१	V3
२१	मन्दिरे नेपाली	गारी नेपाली	श्रीमती	सुवानाउली	१	५	४	२	१	१	१	V4
२२	धनसिंह कामी	नैनी कामी	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	२	२	१	४	१	V3
२३	परिमले बुढा	सरि बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	६	२	२	०	२	V3
२४	दले बुढा	सरि बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	२	३	२	१५	२	V3
२५	मान बहादुर बुढा	सरि बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	३	२	२	२	२	V3
२६	भनक बहादुर बुढा	सुगिली बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	३	२	०	३	२	V3
२७	परे बुढा	देउरुपा बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	२	२	२	१	५	२	V3
२८	नर बहादुर बुढा	सरि बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	२	२	२	०	५	२	V2
२९	मान बहादुर बुढा	सरि बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	५	२	०	५	२	V2
३०	देव बहादुर बुढा	तुलसरि बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	३	५	३	९	२	V2
३१	कर्ण बहादुर बुढा	मनसरी बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	६	२	३	२	४	२	V2
३२	प्रेम बहादुर बुढा	आईती बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	३	२	३	३०	२	V2
३३	जसे बुढा	सरि बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	४	२	१	२	२	V2

क्र.स.	घरकुलीको नाम		नाता	साबिकको गा.वि.स.	साबिकको वडा नं.	परिवार संख्या		पशुचौपायाको विवरण			जातजाति (दलित = १, जनजाति = २, बा/क्ष/ठ = ३, मधेसी = ४ र अन्य = ५)	संकटासन्नता स्तर (V1 = न्यून, V2 = मध्यम, V3 = उच्च, V4 = अति उच्च)
	पुरुष	महिला				पुरुष	महिला	गाई गोरु	भैसी रांगा	भेडा बाख्रा		
३४	धनसिंह बुढा	कली बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	७	३	२	२	६	२	V2
३५	बिसिंह बुढा	देउरुपा बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	२	३	२	२	२५	२	V2
३६	दुर्गा बुढा	कउरा बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	२	१	१	६	२	V2
३७	भिम बहादुर बुढा	देवि बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	२	४	२	५	२	V2
३८	मान बहादुर बुढा	नाकला बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	४	२	१	२५	२	V2
३९	मान बहादुर बुढा	मोतीकला बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	१	१	०	०	०	२	V2
४०	नर बहादुर बुढा	अमृता बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	४	३	२	१०	२	V2
४१	कृष्ण बहादुर बुढा	मैसरा बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	२	३	१	२	२	V2
४२	चन्द्र बहादुर बुढा	धनसरी बुढा	आमा	सुवानाउली	१	१	२	२	१	४	२	V3
४३	राम बहादुर बुढा	नानकली बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	२	२	०	५	२	V3
४४	ईन्द्र बहादुर बुढा	बृदि बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	२	४	०	०	२	V3
४५	धर्म बुढा	तुलसरा बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	२	२	२	०	०	२	V2
४६	खडक बुढा	गंगा बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	३	२	०	१०	२	V2
४७	नर्सिंह थापा	सरि बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	३	४	२	१५	३	V2
४८	डिल्ले थापा	सरि बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	१	२	२	०	०	३	V2
४९	शेर बहादुर बुढा	जैकली बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	४	७	२	५	२	V2
५०	जग बहादुर बुढा	सरि बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	५	४	१	१५	२	V2
५१	मान बहादुर बुढा	चन्द्रकला बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	३	०	०	३	२	V2
५२	जय बहादुर बुढा	देविसरा बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	२	०	०	११	२	V2
५३	प्रेम बहादुर रावत	धर्मि रावत	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	६	१२	२	९	३	V2
५४	टेक बहादुर बुढा	कालिका बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	३	२	२	१२	२	V2
५५	प्रेम बहादुर रावत	भविसरा रावत	श्रीमती	सुवानाउली	१	२	६	८	२	१०	३	V2
५६	लाल बहादुर बुढा	देवि बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	४	४	१	१५	२	V2
५७	लोकेश बुढा	सरिता बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	२	४	२	२	१०	२	V2
५८	कृष्ण बहादुर बुढा	मैसरा बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	१	२	३	५	२	V2
५९	सिंगे बुढा	ननदकली बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	२	१	५	२	४	२	V2
६०	नरे बुढा	धनि बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	१	६	३	१	९	२	V2
६१	डिल्ली बुढा	मंसरा बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	४	३	०	७	२	V2
६२	दले बुढा	तुली बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	४	२	१	४	२	V2
६३	राजेन्द्र बुढा	चन्द्री बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	२	२	२	८	२	V2
६४	धन बहादुर बुढा	बिष्णी बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	२	५	२	१	१५	२	V2
६५	भक्कु बहादुर बुढा	कली बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	५	३	२	९	२	V2
६६	धन बहादुर बुढा	बृदि बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	२	५	१०	३	२५	२	V2
६७	नविन वि.सी.	गंगा वि.सी.	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	३	३	१	२	३	V2
६८	दिपक रावत	लालसरा रावत	श्रीमती	सुवानाउली	१	१	२	२	१	२	३	V2
६९	मोहन रावत	विमला रावत	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	४	२	१	४	३	V2
७०	कर्ण बहादुर रावत	डिला रावत	आमा	सुवानाउली	१	४	४	२	१	५	३	V2

क्र.स.	घरकुलीको नाम		नाता	साबिकको गा.वि.स.	साबिकको वडा नं.	परिवार संख्या		पशुचौपायाको विवरण			जातजाति (दलित = १, जनजाति = २, बा/क्ष/ठ = ३, मधेसी = ४ र अन्य = ५)	संकटासन्नता स्तर (V1 = न्यून, V2 = मध्यम, V3 = उच्च, V4 = अति उच्च)
	पुरुष	महिला				पुरुष	महिला	गाई गोरु	भैसी रांगा	भेडा बाख्रा		
७१	कर्ण बहादुर रावत	देविसरा रावत	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	३	२	१	३	३	V2
७२	गोर्ख बहादुर रावत	पदमी रावत	श्रीमती	सुवानाउली	१	३	३	२	२	१०	३	V2
७३	कर्सिंह रावत	नन्दकला रावत	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	१	१	२	१५	३	V2
७४	जय बहादुर बुढा	भिमि बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	२	४	२	१	५	२	V2
७५	अमर बहादुर बुढा	सिता बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	१	४	४	२	२	९	२	V2
७६	लोकेन्द्र थापा	डिलसरा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	२	१	०	०	१५	३	V2
७७	तप्त बहादुर थापा	भिम थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	२	२	१	२०	३	V2
७८	पठे थापा	दलि थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	३	२	१	४	३	V2
७९	नसिंह थापा	गोरी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	५	२	१	८	३	V3
८०	सार्कि थापा	सितली थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	४	३	२	१	१०	३	V2
८१	बल बहादुर थापा	पदमी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	४	३	५	१	१०	३	V2
८२	मान बहादुर थापा	धनि थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	५	२	१	५	३	V2
८३	महेन्द्र थापा	अम्बा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	१	२	०	१५	३	V2
८४	हसिंह थापा	पदमी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	३	४	१	२	३	V2
८५	मान बहादुर थापा	मन्दरी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	२	४	२	१	५	३	V2
८६	मान बहादुर थापा	नानकली थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	५	२	१	१०	३	V2
८७	मान बहादुर थापा	कमला थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	४	२	०	४	३	V3
८८	सार्कि मिजार	लालसरी मिजार	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	७	४	०	६	१	V3
८९	जय बहादुर मिजार	गिता मिजार	श्रीमती	सुवानाउली	२	५	२	१	१	५	१	V2
९०	लाल बहादुर खड्का	पर्मि खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	४	३	३	८	३	V2
९१	खड्क बहादुर खड्का	पदमकला खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	४	४	१	१२	३	V2
९२	पठे थापा	लालकली थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	८	७	२	१	२	३	V2
९३	लालविर चनारा	मके चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	५	२	१	०	१	V3
९४	जय बहादुर थापा	सरिता थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	२	०	०	०	३	V3
९५	भते चनारा	मैनसरी चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	२	५	२	१	१	०	१	V3
९६	हसिंह मिजार	गोल्मी मिजार	श्रीमती	सुवानाउली	२	५	४	२	१	१०	१	V3
९७	लाल बहादुर मिजार	विधी मिजार	श्रीमती	सुवानाउली	२	५	२	१	१	०	१	V2
९८	गोरख खड्का	गिता खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	२	६	५	३	६	४	३	V3
९९	राम बहादुर चदारा	लाली चदारा	श्रीमती	सुवानाउली	२	५	५	२	१	३	१	V3
१००	प्रेम चदारा	अमृता चदारा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	२	२	०	०	१	V3
१०१	हरे चदारा	गोपाल चदारा	छोरा	सुवानाउली	२	५	३	०	०	०	१	V4
१०२	प्रेम बहादुर थापा	विमि थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	२	४	२	०	०	३	V4
१०३	हरि बहादुर थापा	विष्णी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	२	२	०	०	३	V4
१०४	सेते थापा	प्रिमी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	३	२	०	०	३	V3
१०५	हरसिंह थापा	सेते थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	४	३	१०	१	१५	३	V3
१०६	सार्कि थापा	तुला थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	५	३	२	२	१	३	V3
१०७	परे थापा	प्रिमा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	२	३	२	०	१	३	V3

क्र.स.	घरकुलीको नाम		नाता	साबिकको गा.वि.स.	साबिकको वडा नं.	परिवार संख्या		पशुचौपायाको विवरण			जातजाति (दलित = १, जनजाति = २, बा/क्ष/ठ = ३, मधेसी = ४ र अन्य = ५)	संकटासन्नता स्तर (V1 = न्यून, V2 = मध्यम, V3 = उच्च, V4 = अति उच्च)
	पुरुष	महिला				पुरुष	महिला	गाई गोरु	भैसी रांगा	भेडा बाख्रा		
१०८	देउरम थापा	नानकला थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	१	१	०	२	०	३	V4
१०९	विशाल थापा	मनिसरा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	३	२	०	२	३	V2
११०	प्रेम बहादुर थापा	लिला थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	४	४	२	१	१	३	V3
१११	रत्न बहादुर थापा	भिउसरा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	२	२	१	५	३	V3
११२	राम बहादुर थापा	सिदरा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	५	४	३	२	५	३	V3
११३	लाल बहादुर थापा	पवित्रा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	४	३	३	०	१०	३	V3
११४	देउराम थापा	मुन्द्रा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	६	१	२	१	२	३	V3
११५	रुपे चनारा	आईती चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	२	४	५	२	१	०	१	V3
११६	सार्कि चदारा	सितली चदारा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	३	३	१	०	१	V3
११७	सार्कि थापा	कली थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	७	२	१	५	३	V2
११८	दिप बहादुर खड्का	जैसरा खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	२	४	३	२	२	३	३	V2
११९	राम बहादुर थापा	नैसरा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	१	१	०	०	२	३	V3
१२०	धन बहादुर थापा	पानसरा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	२	१	२	२	१५	३	V2
१२१	मान बहादुर थापा	जैकली थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	४	४	२	१	११	३	V2
१२२	राम बहादुर थापा	गोगनसरा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	६	३	२	१५	३	V2
१२३	पठे थापा	बिगी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	४	२	३	२	६	३	V2
१२४	भिम बहादुर थापा	पवित्रा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	४	४	३	२	२५	३	V2
१२५	काली बहादुर थापा	देउसरा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	४	२	१	३०	३	V2
१२६	भानुभक्त खड्का	धनसरा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	२	२	२	०	३	३	V2
१२७	यज्ञ बहादुर थापा	हरिकला थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	२	४	२	१	१०	३	V2
१२८	प्रेम बहादुर थापा	मुन्द्रा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	२	२	०	०	२	३	V2
१२९	कृष्ण बहादुर खड्का	विमला खड्का	आमा	सुवानाउली	२	५	३	०	०	०	३	V4
१३०	डिल बहादुर थापा	धनसरा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	२	२	२	६	३	V2
१३१	प्रेम बहादुर थापा	हरिकला थापा	आमा	सुवानाउली	२	३	२	२	२	६	३	V2
१३२	बिर्ख बहादुर खड्का	मंगली खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	२	२	१	१	१	०	३	V2
१३३	महेन्द्र बहादुर थापा	रुपा खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	२	२	४	१	१	३	३	V2
१३४	बहादुर थापा	लालसरी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	२	२	०	४	३	V3
१३५	शेर बहादुर थापा	तुर्लसि खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	२	७	४	१	०	०	३	V2
१३६	जय बहादुर खड्का	सितला खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	२	४	३	२	०	५	३	V2
१३७	राम बहादुर खड्का	आईती खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	३	२	२	२	३	V3
१३८	तुले नेपाली	हरिकला नेपाली	श्रीमती	सुवानाउली	२	५	४	२	१	०	१	V2
१३९	करे थापा	चन्दी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	४	५	२	२	७	३	V3
१४०	देते चनारा	ढोलेनी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	२	२	२	४	१	V3
१४१	महाविर थापा	मन्दिरी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	४	४	३	२	१०	३	V2
१४२	देव बहादुर खड्का	जैसरा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	४	३	२	२	४	३	V2
१४३	ईन्द्र थापा	कालिका थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	२	३	२	१	५	३	V2
१४४	राम बहादुर थापा	गिता थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	२	२	०	१०	३	V2

क्र.स.	घरकुलीको नाम		नाता	साबिकको गा.वि.स.	साबिकको वडा नं.	परिवार संख्या		पशुचौपायाको विवरण			जातजाति (दलित = १, जनजाति = २, बा/क्ष/ठ = ३, मधेसी = ४ र अन्य = ५)	संकटासन्नता स्तर (V1 = न्यून, V2 = मध्यम, V3 = उच्च, V4 = अति उच्च)
	पुरुष	महिला				पुरुष	महिला	गाई गोरु	भैसी राँगा	भेडा बाख्रा		
१४५	रत्न थापा	हिउसरा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	३	२	१	१०	३	V3
१४६	लालसरा थापा	नैनी थापा	छोरी	सुवानाउली	२	२	३	२	१	१०	३	V2
१४७	काली बहादुर थापा	देविसरा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	६	७	२	१	१०	३	V2
१४८	बल बहादुर चनारा	देवी चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	२	२	३	३	०	०	१	V2
१४९	कर्ण बहादुर नेपाली	धनि नेपाली	श्रीमती	सुवानाउली	२	४	२	४	०	४	१	V2
१५०	तप्त बहादुर थापा	भिमि थापा	श्रीमती	सुवानाउली	२	३	४	२	१	४	३	V2
१५१	शेर बहादुर बुढा	कन्दरा खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	३	१	५	२	२	०	२	V2
१५२	अमरसिंह खड्का	आईती खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	३	५	३	२	३	२	३	V2
१५३	दिपक खड्का	सिता खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	३	३	१	२	१	०	३	V2
१५४	हरि बहादुर खड्का	जैकुटा खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	३	४	३	२	०	१०	३	V2
१५५	टेक बहादुर खड्का	सेतु खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	३	२	४	२	०	५	३	V2
१५६	प्रदिप चदारा	गंगा चदारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	१	४	२	०	३	१	V3
१५७	परे चदारा	रुपा चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	४	६	२	२	४	१	V3
१५८	मन्दिर चदारा	मंगली चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	३	३	२	१	१	१	V3
१५९	हरि चनारा	पानसरा चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	५	३	२	१	०	१	V3
१६०	साकि चनारा	तुली चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	२	२	१	१	१	१	V3
१६१	मान बहादुर चनारा	कलसी चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	१	२	०	१	१	१	V4
१६२	सेते चनारा	मैन्सरा चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	१	१	०	०	०	१	V3
१६३	बिरे चनारा	बिबला चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	७	६	८	२	८	१	V3
१६४	पठे चनारा	तुली चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	४	५	३	३	३	१	V3
१६५	कुरसिंह चनारा	कली चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	३	२	३	०	२	१	V3
१६६	दल बहादुर चनारा	पान चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	३	१	१	१	०	१	V3
१६७	कसिंह चनारा	काली चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	४	५	२	१	२	१	V4
१६८	काली बहादुर चनारा	सरीता चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	२	१	०	०	०	१	V3
१६९	बिर्ख चनारा	पानसरा चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	४	३	२	१	६	१	V3
१७०	मानसिंह चनारा	पनि चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	२	२	२	१	६	१	V3
१७१	तुल बहादुर चनारा	बुदि चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	२	३	२	०	२	१	V3
१७२	नरसिंह चनारा	देउरुपा चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	३	३	१	१	२	१	V3
१७३	काली बहादुर चनारा	मन्दरी चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	३	३	२	४	२	४	१	V3
१७४	मानसिंह चदारा	दिपक चदारा	छोरा	सुवानाउली	३	२	१	२	२	३	१	V2
१७५	बाहादुर खड्का	कली खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	३	४	२	२	२	४	३	V2
१७६	कसिंह थापा	बिजी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	३	५	८	३	२	३	३	V2
१७७	राम बहादुर थापा	सेतु थापा	श्रीमती	सुवानाउली	३	२	३	२	१	७	३	V2
१७८	बिर बहादुर थापा	कालु थापा	श्रीमती	सुवानाउली	३	३	३	२	१	१०	३	V2
१७९	प्रेम थापा	लक्ष्मी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	३	३	३	२	३	७	३	V2
१८०	राम बहादुर थापा	डिल्ली थापा	श्रीमती	सुवानाउली	३	२	५	३	१	१	३	V2
१८१	सेते थापा	सेतु थापा	श्रीमती	सुवानाउली	३	१	४	०	१	२	३	V2

क्र.स.	घरकुलीको नाम		नाता	साबिकको गा.वि.स.	साबिकको वडा नं.	परिवार संख्या		पशुचौपायाको विवरण			जातजाति (दलित = १, जनजाति = २, बा/क्ष/ठ = ३, मधेसी = ४ र अन्य = ५)	संकटासन्नता स्तर (V1 = न्यून, V2 = मध्यम, V3 = उच्च, V4 = अति उच्च)
	पुरुष	महिला				पुरुष	महिला	गाई गोरु	भैसी रांगा	भेडा बाख्रा		
१८२	टेक बहादुर थापा	देउसरा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	३	२	१	०	०	०	३	V3
१८३	रामसिंह थापा	मुनि थापा	श्रीमती	सुवानाउली	३	१	१	२	१	०	३	V3
१८४	नर बहादुर थापा	विजया थापा	श्रीमती	सुवानाउली	३	१	३	०	०	०	३	V3
१८५	बल बहादुर थापा	सान्ता थापा	श्रीमती	सुवानाउली	३	४	३	२	२	३	३	V2
१८६	कर्ण बहादुर थापा	उम्रिता थापा	श्रीमती	सुवानाउली	३	२	३	२	१	२	३	V2
१८७	लाल बहादुर थापा	विजया थापा	श्रीमती	सुवानाउली	३	२	४	०	०	०	३	V2
१८८	तुलाराम शर्मा	सिता शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	३	२	१	१	०	३	V2
१८९	निम प्रसाद शर्मा	बुदि शर्मा	आमा	सुवानाउली	४	७	७	२	२	१०	३	V2
१९०	दत्त प्रसाद शर्मा	भिमसरा शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	४	५	३	२	०	३	V2
१९१	कृपासाम शर्मा	तुलसरा शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	५	३	२	१	०	३	V2
१९२	लक्ष्मी शर्मा	लक्ष्मी शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	६	४	०	०	२	३	V2
१९३	कृष्ण प्रसाद शर्मा	सिता शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	३	२	०	०	०	३	V2
१९४	पदमखर जैसी	धनसरा जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	४	४	३	२	२	१५	३	V2
१९५	बिष्णु प्रसाद जैसी	देवीसरा जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	४	४	४	१	१	१०	३	V2
१९६	तुले तिरुवा	मोतीसरा तिरुवा	श्रीमती	सुवानाउली	४	३	२	२	१	४	१	V3
१९७	भुवाने तिरुवा	धनसरा तिरुवा	श्रीमती	सुवानाउली	४	३	३	२	१	०	१	V3
१९८	नविना तिरुवा	भिमि तिरुवा	आमा	सुवानाउली	४	१	२	२	०	०	१	V3
१९९	पठे तिरुवा	कलि तिरुवा	श्रीमती	सुवानाउली	४	५	३	२	१	२	१	V3
२००	जनक तिरुवा	हिउसरा तिरुवा	आमा	सुवानाउली	४	२	४	१	१	०	१	V3
२०१	कर्सिंह तिरुवा	लाली तिरुवा	श्रीमती	सुवानाउली	४	४	३	२	१	५	१	V3
२०२	दर्गाप्रसाद जैसी	नृतकला शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	७	९	३	३	२०	३	V2
२०३	ललित शर्मा	पदमी शर्मा	आमा	सुवानाउली	४	२	५	३	१	५	३	V2
२०४	भवानी प्रसाद जैसी	वक्तिसरा शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	५	५	२	२	०	३	V3
२०५	महेन्द्र प्रसाद शर्मा	टिकासरा शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	२	२	०	०	०	३	V3
२०६	जनकराज शर्मा	सिता शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	२	३	२	१	२	३	V2
२०७	पशुपति शर्मा	रामशिला शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	६	५	२	२	०	३	V2
२०८	कृपाराम जैसी	पदमीदेवी जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	४	२	२	२	०	०	३	V2
२०९	जयलाल जैसी	आईती जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	४	४	४	२	१	४	३	V2
२१०	रामप्रसाद शर्मा	सितला शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	२	२	२	२	२	३	V2
२११	हरिप्रसाद जैसी	भद्रसिला जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	४	१	१	०	०	०	३	V3
२१२	महेन्द्र शर्मा	लिला शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	३	३	२	१	२०	३	V2
२१३	लक्ष्मी प्रसाद शर्मा	रमिला शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	३	३	०	१	३	३	V2
२१४	तुलाराम शर्मा	आईती शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	४	६	२	१	२५	३	V2
२१५	भवानी शर्मा	पदमी शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	४	३	२	१	०	३	V2
२१६	लिलाराम जैसी	पुतला जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	४	३	२	२	१	२	३	V2
२१७	पिमाखर जैसी	धनसरा जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	४	२	३	२	१	२	३	V2
२१८	लक्ष्मी प्रसाद शर्मा	राधिका शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	५	२	२	१	५	३	V2

क्र.स.	घरकुलीको नाम		नाता	साबिकको गा.वि.स.	साबिकको वडा नं.	परिवार संख्या		पशुचौपायाको विवरण			जातजाति (दलित = १, जनजाति = २, बा/क्ष/ठ = ३, मधेसी = ४ र अन्य = ५)	संकटासन्नता स्तर (V1 = न्यून, V2 = मध्यम, V3 = उच्च, V4 = अति उच्च)
	पुरुष	महिला				पुरुष	महिला	गाई गोरु	भैसी रांगा	भेडा बाख्रा		
२१९	कृष्ण प्रसाद शर्मा	मनिष शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	३	१	२	१	२	३	V2
२२०	धनिराम शर्मा	मानुकौरा शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	३	२	२	२	४	३	V2
२२१	लक्ष्मी शर्मा	पार्वता शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	३	२	२	१	५	३	V2
२२२	सेतिराम शर्मा	टुल्की शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	६	४	२	२	०	३	V2
२२३	भूपलाल शर्मा	गौरी शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	२	४	२	१	२	३	V2
२२४	सार्कि जैसी	सिमिना शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	५	४	२	१	५	३	V2
२२५	देविराम शर्मा	शान्ता शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	४	२	२	१	१	३	V2
२२६	नारद प्रसाद शर्मा	निर्मला शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	३	२	०	०	०	३	V2
२२७	कृष्ण प्रसाद शर्मा	टिका शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	२	२	०	०	०	३	V2
२२८	विष्णुप्रसाद शर्मा	कमला शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	२	३	२	१	५	३	V2
२२९	पशुपति शर्मा	कविता शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	४	२	५	०	१	१	३	V3
२३०	नन्दाराम जैसी	कउरा जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	४	७	३	२	१	०	३	V2
२३१	श्यामराज के.सी.	कल्पना के.सी.	श्रीमती	सुवानाउली	४	४	१	०	०	०	३	V2
२३२	काली बहादुर के.सी.	पाना के.सी.	श्रीमती	सुवानाउली	४	२	२	२	१	२	३	V2
२३३	राम बहादुर के.सी.	कमला के.सी.	श्रीमती	सुवानाउली	४	४	५	२	१	५	३	V2
२३४	काली बहादुर दमाई	बुदि दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	५	३	४	१	०	०	१	V3
२३५	मन्दिर टमटा	लाली टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	१०	५	१	१	२	१	V3
२३६	लक्ष्मण टमटा	कविता टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	३	१	३	०	०	१	V3
२३७	शेर बहादुर टमटा	सरि टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	४	२	३	०	०	१	V3
२३८	पुर्ण बहादुर टमटा	कौशिला टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	३	२	३	०	०	१	V3
२३९	रामसिंह टमटा	धनि टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	२	३	३	०	०	१	V3
२४०	जसविर टमटा	भिमि टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	३	३	३	२	५	१	V3
२४१	प्रेम टमटा	नैनसरी टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	१	१	०	०	०	१	V3
२४२	बिर बहादुर टमटा	कली टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	५	३	२	१	६	१	V3
२४३	पदम टमटा	नन्दकली टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	४	४	२	०	५	१	V3
२४४	सर्पे टमटा	भविसरा टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	३	१	२	२	१०	१	V3
२४५	लक्षे टमटा	पाना टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	३	४	२	२	४	१	V3
२४६	राजु टमटा	जोती टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	१	२	१	१	४	१	V3
२४७	महेन्द्र टमटा	जैसरी टमटा	आमा	सुवानाउली	५	१	२	२	०	०	१	V4
२४८	प्रथमे टमटा	जैसरा टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	२	३	२	०	०	१	V4
२४९	लक्ष टमटा	आईती टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	६	१	२	०	०	१	V4
२५०	नरे टमटा	सुनिता टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	२	१	०	०	०	१	V4
२५१	कर्ने टमटा	कन्दरी टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	२	१	१	०	०	१	V4
२५२	परिभल टमटा	मैसरी टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	३	२	२	२	५	१	V3
२५३	धनरुपे टमटा	तुली टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	३	२	२	२	०	१	V3
२५४	जय टमटा	लालसरी टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	३	१	२	०	०	१	V3
२५५	लाले तिरुवा	मोती तिरुवा	श्रीमती	सुवानाउली	५	३	२	२	१	०	१	V3

क्र.स.	घरकुलीको नाम		नाता	साबिकको गा.वि.स.	साबिकको वडा नं.	परिवार संख्या		पशुचौपायाको विवरण			जातजाति (दलित = १, जनजाति = २, बा/क्ष/ठ = ३, मधेसी = ४ र अन्य = ५)	संकटासन्नता स्तर (V1 = न्यून, V2 = मध्यम, V3 = उच्च, V4 = अति उच्च)
	पुरुष	महिला				पुरुष	महिला	गाई गोरु	भैसी रांगा	भेडा बाख्रा		
२५६	डिल बहादुर नेपाली	जैसरा नेपाली	श्रीमती	सुवानाउली	५	१	१	०	०	०	१	V3
२५७	दलविर टमटा	कउरा टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	३	१	२	१	१	१	V3
२५८	कृष्ण बहादुर टमटा	रमिता टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	५	२	२	०	०	०	१	V3
२५९	वालाराम जैसी	रामसरा जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	५	२	६	२	०	२	३	V3
२६०	नरु जैसी	विष्णुसरा जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	५	२	१	२	०	१	३	V3
२६१	भिमप्रसाद शर्मा	सर्मिला शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	५	१	३	०	०	०	३	V3
२६२	नन्दराम जैसी	गौरी जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	५	४	३	२	१	५	३	V2
२६३	लक्ष्मी प्रसाद जैसी	शिला जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	५	४	२	०	०	०	३	V2
२६४	कृपाराम जैसी	लक्ष्मी जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	५	१	६	१	०	२	३	V2
२६५	कृपाराम जैसी	विमला जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	५	२	४	१	१	२	३	V2
२६६	धुर्वराज न्यौपाने	भिम न्यौपाने	श्रीमती	सुवानाउली	५	२	१	०	१	०	३	V2
२६७	विमाखर जैसी	तुलसरा जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	५	४	३	२	१	२	३	V2
२६८	कृपाराम जैसी	विमला जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	५	२	१	२	१	२	३	V2
२६९	तुल्छी शर्मा	कलरुपा शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	५	४	१	२	०	०	३	V2
२७०	गोविन्द्र शर्मा	देउमा शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	५	२	४	२	१	५	३	V2
२७१	तुलाराम खत्री	सैरुपा खत्री	श्रीमती	सुवानाउली	५	४	६	३	२	१०	३	V2
२७२	खड्क के.सी.	जैसरा के.सी.	श्रीमती	सुवानाउली	५	४	४	३	३	१०	३	V2
२७३	लाल बहादुर के.सी.	लक्ष्मी के.सी.	श्रीमती	सुवानाउली	५	५	२	३	१	१०	३	V2
२७४	बिर बहादुर के.सी.	मानसरा के.सी.	श्रीमती	सुवानाउली	५	३	३	२	२	१०	३	V2
२७५	भक्त बहादुर के.सी.	देवी के.सी.	श्रीमती	सुवानाउली	५	३	२	२	१	५	३	V2
२७६	रगे दमाई	पाना दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	५	३	२	०	१	०	१	V2
२७७	जयराम न्यौपाने	ज्ञान कु. न्यौपाने	श्रीमती	सुवानाउली	६	२	३	१	१	१	३	V2
२७८	प्रेम प्रसाद जैसी	पार्वता शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	६	२	३	२	१	४	३	V2
२७९	भिमप्रसाद शर्मा	लिला शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	६	३	४	२	१	२	३	V2
२८०	मनिराम जैसी	उम्रीता जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	६	४	३	०	०	०	३	V2
२८१	पुरिचन्द्र जैसी	मैसरा जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	६	७	२	२	२	०	३	V2
२८२	कासिराम जैसी	अमृता जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	६	४	५	४	१	७	३	V2
२८३	दत्त प्रसाद शर्मा	कमला शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	६	२	२	०	०	०	३	V2
२८४	सिउलाराम शर्मा	पानमता शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	६	४	१	२	१	४	३	V2
२८५	जयराम शर्मा	विमला शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	६	३	२	०	०	०	३	V2
२८६	लिलाराम के.सी.	सरिता के.सी.	श्रीमती	सुवानाउली	६	३	२	४	०	१०	३	V2
२८७	देविलाल जैसी	कला शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	६	२	५	२	३	५	३	V2
२८८	चन्द्रलाल जैसी	मैनसरा जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	६	४	२	०	०	०	३	V2
२८९	रामप्रसाद जैसी	मंगली जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	६	२	३	०	०	१०	३	V2
२९०	गौरीलाल जैसी	जैसरा जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	६	८	५	२	२	५	३	V2
२९१	पदम जैसी	गंगासरा जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	६	३	२	२	१	२	३	V2
२९२	जयराम जैसी	नैनसरा जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	६	१	३	०	०	०	३	V2

क्र.स.	घरकुलीको नाम		नाता	साबिकको गा.वि.स.	साबिकको वडा नं.	परिवार संख्या		पशुचौपायाको विवरण			जातजाति (दलित = १, जनजाति = २, बा/क्ष/ठ = ३, मधेसी = ४ र अन्य = ५)	संकटासन्नता स्तर (V1 = न्यून, V2 = मध्यम, V3 = उच्च, V4 = अति उच्च)
	पुरुष	महिला				पुरुष	महिला	गाई गोरु	भैसी रांगा	भेडा बाख्रा		
२९३	धर्मलाल जैसी	कलसरा जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	६	६	१	२	०	५	३	V2
२९४	खड्क प्रसाद जैसी	सुनिता जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	६	३	२	२	१	४	३	V2
२९५	दत्त जैसी	चन्द्रा कु. जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	६	४	१	२	२	१	३	V2
२९६	चन्द्रलाल जैसी	देविसरा जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	६	५	४	२	०	२	३	V2
२९७	भिम प्रसाद जैसी	हरिकला जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	६	५	२	२	१	७	३	V2
२९८	एसिराम जैसी	प्रिमासरा जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	६	१	३	०	०	१	३	V2
२९९	शिवलाल शर्मा	डिलसरा शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	६	२	३	२	०	२	३	V2
३००	जयराम शर्मा	पवित्रा शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	६	४	१	२	०	३	३	V2
३०१	संजय शर्मा	कमला शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	६	४	१	१	१	२	३	V2
३०२	हरिलाल जैसी	जैसरा जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	६	५	१	३	१	१०	३	V2
३०३	रामप्रसाद जैसी	आईती जैसी	श्रीमती	सुवानाउली	६	४	२	२	२	५	३	V2
३०४	सेते रावत	कली रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	८	७	४	५	२०	३	V2
३०५	पृथ्वी रावत	भ्रुपा रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	२	४	२	१	५	३	V3
३०६	विनोद रावत	नानकला रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	१	३	१	२	२	३	V2
३०७	जनक रावत	मैसरा रावत	आमा	सुवानाउली	७	४	४	३	१	३	३	V2
३०८	मन्दिर रावत	सरि रापत	श्रीमती	सुवानाउली	७	४	४	२	१	१०	३	V2
३०९	काली बहादुर रावत	कौशिला रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	५	२	४	२	७	३	V2
३१०	धन बहादुर थापा	तुलसी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	७	३	२	०	०	२	३	V2
३११	पने रावत	जैसरा रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	५	३	२	२	१०	३	V2
३१२	मोती प्रसाद शर्मा	देविसरा शर्मा	श्रीमती	सुवानाउली	७	३	४	१	१	१	३	V2
३१३	लाल बहादुर थापा	कालु थापा	श्रीमती	सुवानाउली	७	१	१	२	१	३	३	V2
३१४	भक्त बहादुर थापा	विजया थापा	श्रीमती	सुवानाउली	७	३	२	०	१	३	३	V2
३१५	धन बहादुर थापा	निर्मला थापा	श्रीमती	सुवानाउली	७	२	२	२	१	५	३	V2
३१६	भिम बहादुर थापा	कमला थापा	श्रीमती	सुवानाउली	७	१	३	४	१	६	३	V4
३१७	लाल बहादुर थापा	नन्दकला थापा	श्रीमती	सुवानाउली	७	१	१	०	०	०	३	V2
३१८	मन्दिर थापा	तुली थापा	श्रीमती	सुवानाउली	७	३	४	३	२	४	३	V2
३१९	नर बहादुर थापा	भ्रुपा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	७	५	४	५	२	३	३	V2
३२०	भक्त बहादुर रावत	कला रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	४	३	३	३	५	३	V2
३२१	दल बहादुर रावत	सिदरा रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	२	२	२	२	४	३	V2
३२२	काली बहादुर रावत	कौशिला रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	८	४	४	३	९	३	V2
३२३	फर्सा रावत	मैनकला रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	३	६	३	०	२	३	V2
३२४	धन बहादुर रावत	कली रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	३	४	२	१	४	३	V2
३२५	निम बहादुर रावत	रुपा रावत	आमा	सुवानाउली	७	२	१	२	१	१	३	V2
३२६	देउरम रावत	मैसरा रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	२	३	२	१	२	३	V2
३२७	लाल बहादुर रावत	नानकला रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	३	२	२	२	५	३	V2
३२८	गोरख रावत	खड्की रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	२	२	२	२	४	३	V2
३२९	नर बहादुर रावत	नैनी रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	२	४	०	०	०	३	V3

क्र.स.	घरकुलीको नाम		नाता	साबिकको गा.वि.स.	साबिकको वडा नं.	परिवार संख्या		पशुचौपायाको विवरण			जातजाति (दलित = १, जनजाति = २, बा/क्ष/ठ = ३, मधेसी = ४ र अन्य = ५)	संकटासन्नता स्तर (V1 = न्यून, V2 = मध्यम, V3 = उच्च, V4 = अति उच्च)
	पुरुष	महिला				पुरुष	महिला	गाई गोरु	भैसी रांगा	भेडा बाख्रा		
३३०	सान्त बहादुर रावत	भवि रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	५	३	०	०	०	३	V3
३३१	मने रावत	लालसरी रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	३	२	२	२	५	३	V2
३३२	कृपा रावत	नानकली रावत	श्रीमती	सुवानाउली	७	३	१	२	२	६	३	V2
३३३	करे थापा	सरी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	७	३	३	२	१	७	३	V2
३३४	धनसिंह थापा	रामकली थापा	श्रीमती	सुवानाउली	७	२	३	२	०	४	३	V2
३३५	दल बहादुर थापा	अम्बा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	७	२	६	२	१	३	३	V2
३३६	जसविर ताउले	सरा ताउले	श्रीमती	सुवानाउली	७	५	३	३	१	३	१	V3
३३७	शेर बहादुर ताउले	पवित्रा ताउले	श्रीमती	सुवानाउली	७	३	२	०	०	०	१	V3
३३८	कर्ण बहादुर चदारा	विजी चदारा	श्रीमती	सुवानाउली	७	४	५	३	२	०	१	V3
३३९	भक्त ताउले	कल्सरी ताउले	श्रीमती	सुवानाउली	७	५	४	२	०	१०	१	V3
३४०	कले चदारा	सिता चदारा	श्रीमती	सुवानाउली	७	१	५	२	०	१	१	V3
३४१	खले चदारा	नन्दकला चदारा	श्रीमती	सुवानाउली	७	३	५	२	०	०	१	V3
३४२	प्रथम चदारा	धनसरी चदारा	श्रीमती	सुवानाउली	७	४	२	१	१	०	१	V3
३४३	मन्दिर चनारा	सरी चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	७	४	५	२	१	४	१	V3
३४४	प्रथिम चनारा	धनसरा चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	७	५	३	४	२	०	१	V3
३४५	डण्डे चनारा	प्रमि चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	७	३	२	४	१	१	१	V3
३४६	शेर बहादुर थापा	देवी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	६	६	४	२	१०	३	V2
३४७	बल बहादुर थापा	कली थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	५	३	२	२	४	३	V3
३४८	दल बहादुर थापा	तुली थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	७	४	२	२	१०	३	V2
३४९	कल्लव थापा	आईती थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	४	२	२	१५	३	V2
३५०	लाले थापा	जैकली थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	३	३	३	१०	३	V2
३५१	नर बहादुर थापा	मंसरी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	३	०	०	०	३	V2
३५२	कृष्ण बहादुर थापा	मेनिका थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	२	०	०	०	३	V2
३५३	अमर बहादुर थापा	तुलसी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	५	२	१	४	३	V3
३५४	विरजिते चदारा	लालसरी चदारा	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	६	२	२	१०	१	V2
३५५	देव बहादुर थापा	विर्मी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	४	२	१	२	३	V2
३५६	डिल बहादुर थापा	सिला थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	२	०	०	०	३	V2
३५७	दिपक बहादुर थापा	बिष्णु थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	१	३	२	१	६	३	V2
३५८	बिर बहादुर थापा	देवी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	४	२	०	०	०	३	V2
३५९	नर्सिंह रावत	सेतु थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	५	२	२	५	३	V2
३६०	बिर बहादुर थापा	बिजी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	३	२	१	४	३	V2
३६१	दिपक थापा	गिता थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	२	२	१	३	३	V2
३६२	गोपाल थापा	पाना थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	२	२	२	५	३	V2
३६३	ऐवान थापा	गोईली थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	१	५	२	१	५	३	V2
३६४	गाख थापा	रुपा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	३	०	०	०	३	V2
३६५	दिपक थापा	निर्मला थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	०	०	०	०	०	३	V2
३६६	नर बहादुर थापा	जया थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	२	२	१	५	३	V2

क्र.स.	घरकुलीको नाम		नाता	साबिकको गा.वि.स.	साबिकको वडा नं.	परिवार संख्या		पशुचौपायाको विवरण			जातजाति (दलित = १, जनजाति = २, बा/क्ष/ठ = ३, मधेसी = ४ र अन्य = ५)	संकटासन्नता स्तर (V1 = न्यून, V2 = मध्यम, V3 = उच्च, V4 = अति उच्च)
	पुरुष	महिला				पुरुष	महिला	गाई गोरु	भैसी रांगा	भेडा बाख्रा		
३६७	प्रिथे थापा	कालु थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	२	२	१	०	३	V2
३६८	नरे थापा	जया थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	५	३	२	२	६	३	V2
३६९	भिम बहादुर ताउले	रमासरा ताउले	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	३	२	१	०	१	V3
३७०	बल बहादुर थापा	सरीता थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	५	४	४	२	१०	३	V2
३७१	तुल्छे थापा	चन्द्री थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	४	४	२	१	१	३	V2
३७२	देव बहादुर थापा	पाना थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	४	३	२	१	१	३	V2
३७३	कृष्ण बहादुर लुहार	गोरी लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	४	३	१	०	१	V3
३७४	डिल बहादुर लुहार	काली लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	५	२	१	१	०	१	V3
३७५	जय बहादुर थापा	विजजया टमटा	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	३	२	१	३	१	V2
३७६	रत्न बहादुर लुवार	खम्बा लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	१	१	०	०	०	१	V3
३७७	हरि बहादुर लुहार	गिता नेपाली	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	७	१	१	८	१	V3
३७८	मान बहादुर लुहार	सान्ता लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	५	२	२	०	१	V3
३७९	राम बहादुर दमाई	मंसरी दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	४	०	०	६	१	V3
३८०	भिम बहादुर लुवार	कला लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	२	२	०	०	१	V3
३८१	कर्सिंह लुवार	ललिता लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	४	३	०	२	१	V3
३८२	नर बहादुर लुवार	बिमि लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	५	२	०	२	१	V3
३८३	कर्सिंह लुवार	बिष्णा लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	३	१	१	०	१	V3
३८४	देउरम लुवार	मंसरा लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	२	३	१	०	१	V3
३८५	तुलविर चदारा	कुली चदारा	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	३	०	०	०	१	V3
३८६	बहादुर लुवार	जरी लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	२	२	०	४	१	V3
३८७	नरसिंह चदारा	लालसरा चदारा	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	५	२	०	०	१	V3
३८८	जित बहादुर दमाइ	बिना दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	३	०	१	६	१	V2
३८९	शेर बहादुर दमाई	टिका दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	८	१	३	१	१	१	१	V2
३९०	मनिदर दमाई	धनसरा दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	२	२	१	४	१	V3
३९१	जसविर ताउले	सरि ताउले	श्रीमती	सुवानाउली	८	८	४	२	२	५	१	V3
३९२	भिम बहादुर ताउले	रामसरा ताउले	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	४	२	१	०	१	V2
३९३	भुवाने ताउले	रुपा ताउले	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	४	१	१	५	१	V2
३९४	लाल बहादुर नेपाली	कली नेपाली	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	२	४	१	१०	१	V3
३९५	राम बहादुर थापा	सरी थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	४	३	५	३	२०	३	V3
३९६	भूपे थापा	भिमि थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	६	३	४	०	२	३	V2
३९७	भक्त बहादुर थापा	तुली थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	४	२	२	६	३	V2
३९८	कृष्ण बहादुर थापा	रातु थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	४	६	२	२	१०	३	V2
३९९	केशव थापा	मिना थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	३	२	०	०	३	V2
४००	नरसिंह थापा	सेतु थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	५	३	१	२	३	V2
४०१	देव बहादुर थापा	पाने थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	४	३	३	२	२	३	V3
४०२	बिजित चनारा	गंगी चनारा	आमा	सुवानाउली	८	२	५	२	१	४	१	V2
४०३	प्रबले लुवार	जैकला लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	४	२	१	०	१	V2

क्र.स.	घरकुलीको नाम		नाता	साबिकको गा.वि.स.	साबिकको वडा नं.	परिवार संख्या		पशुचौपायाको विवरण			जातजाति (दलित = १, जनजाति = २, बा/क्ष/ठ = ३, मधेसी = ४ र अन्य = ५)	संकटासन्नता स्तर (V1 = न्यून, V2 = मध्यम, V3 = उच्च, V4 = अति उच्च)
	पुरुष	महिला				पुरुष	महिला	गाई गोरु	भैसी राँगा	भेडा बाख्रा		
४०४	काली बहादुर लुवार	गोमी लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	४	०	०	०	१	V3
४०५	देउरम लुवार	बाटुली लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	४	०	०	०	१	V2
४०६	प्रेम लुवार	नैनी लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	४	०	०	०	१	V4
४०७	सेते लुवार	मन्दरी लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	३	२	१	०	१	V3
४०८	बिर्खे लुवार	बिबी लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	३	०	०	०	१	V3
४०९	बिरे दमाई	देवी दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	३	१	०	५	१	V3
४१०	भिम बहादुर दमाई	नैनसरा दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	२	०	०	६	१	V3
४११	खड्के दमाई	पिमा दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	८	१	७	३	०	५	१	V3
४१२	राम बहादुर नेपाली	लालकली नेपाली	श्रीमती	सुवानाउली	८	४	४	३	२	०	१	V4
४१३	अमरसिंह लुवार	सुर्मा लुवार	बाजे	सुवानाउली	८	१	२	०	०	०	१	V3
४१४	सार्कि लुवार	बिजिसरा लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	४	५	०	२	२	१	V3
४१५	नर बहादुर लुवार	पानसरा लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	२	१	१	०	१	V4
४१६	निम बहादुर नेपाली	मैसरा नेपाली	श्रीमती	सुवानाउली	८	१	३	०	१	०	१	V2
४१७	राम बहादुर लुवार	मैसरा लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	३	२	१	०	१	V4
४१८	प्रेम बहादुर लुवार	कली लुवार	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	५	२	१	१	१	V2
४१९	भूपे दमाई	तुलसरा दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	८	४	५	२	१	४	१	V3
४२०	रते दमाई	सर्केनी दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	८	१	१	१	१	०	१	V3
४२१	राजु दमाई	रिम दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	८	१	२	१	१	०	१	V3
४२२	गोपाल दमाई	मनिषा दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	२	१	१	०	१	V3
४२३	बिरे दमाई	रातु दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	८	५	४	०	१	०	१	V3
४२४	नर बहादुर बुढा	लक्ष्मी बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	५	२	३	५	२	V3
४२५	बिसिंह विटालु	कविता विटालु	श्रीमती	सुवानाउली	८	१	९	१	०	०	१	V4
४२६	भिम बहादुर विटालु	सरिता विटालु	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	२	१	०	०	१	V3
४२७	प्रकाश विटालु	राधिका विटालु	श्रीमती	सुवानाउली	८	१	२	१	०	०	१	V3
४२८	मानसिंह विटालु	बिमला विटालु	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	२	०	०	०	१	V3
४२९	दल बहादुर विटालु	कलयत विटालु	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	१	१	०	०	१	V3
४३०	कर्ण बहादुर विटालु	दविसरा विटालु	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	३	५	०	४	१	V3
४३१	भिम विटालु	बिमला विटालु	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	२	१	०	०	१	V3
४३२	दल बहादुर थापा	चन्द्रकला थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	२	५	२	१२	३	V3
४३३	प्रेम बहादुर थापा	चन्द्रा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	४	२	२	२	७	३	V3
४३४	धन बहादुर थापा	पवित्रा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	३	४	१	९	३	V3
४३५	कर्ण बहादुर थापा	मंगली थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	४	२	१	११	३	V3
४३६	रण बहादुर थापा	पदमकला थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	४	४	०	०	३	३	V2
४३७	प्रेम बहादुर थापा	लालसरा थापा	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	२	२	२	१०	३	V3
४३८	नरे चनारा	धनदेवी चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	४	२	१	३	१	V3
४३९	राम बहादुर चनारा	गोरी चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	८	५	४	१	१	२	१	V3
४४०	पिआरे दमाई	सरी दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	५	२	१	५	१	V3

क्र.स.	घरकुलीको नाम		नाता	साबिकको गा.वि.स.	साबिकको वडा नं.	परिवार संख्या		पशुचौपायाको विवरण			जातजाति (दलित = १, जनजाति = २, बा/क्ष/ठ = ३, मधेसी = ४ र अन्य = ५)	संकटासन्नता स्तर (V1 = न्यून, V2 = मध्यम, V3 = उच्च, V4 = अति उच्च)
	पुरुष	महिला				पुरुष	महिला	गाई गोरु	भैसी राँगा	भेडा बाख्रा		
४४१	भवाने दमाई	तुली दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	८	३	४	१	०	१	१	V3
४४२	कर्ण दमाई	पार्वती दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	५	०	०	१	१	V4
४४३	प्रेम दमाई	सविता दमाई	श्रीमती	सुवानाउली	८	२	३	२	०	१	१	V3
४४४	कासे बुढा	बिजी बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	९	४	५	२	१	०	२	V3
४४५	धर्म बुढा	धर्मी बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	९	२	२	२	१	२	२	V2
४४६	दिपक बुढा	जैसरा बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	९	२	२	१	१	४	२	V2
४४७	तिलक रावत	जया रावत	श्रीमती	सुवानाउली	९	२	२	२	१	२	३	V2
४४८	कर्ण बहादुर बुढा	नविना बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	९	२	२	२	०	०	२	V2
४४९	रामसिंह बुढा	नैनी बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	९	२	२	२	१	०	२	V2
४५०	रते बुढा	सितली बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	९	३	२	२	२	४	२	V2
४५१	कर्ण बहादुर बुढा	रामसरा बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	९	३	२	२	२	२	२	V2
४५२	पृथे बुढा	नदी बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	९	४	४	२	३	४	२	V2
४५३	तुलविर बुढा	कालिका बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	९	३	३	२	१	०	२	V2
४५४	कर्ण बहादुर बुढा	भविसरा बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	९	२	३	२	१	२	२	V2
४५५	दत्ते खड्का	नानकली खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	३	३	३	१	४	३	V2
४५६	विर बहादुर खड्का	लाली खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	२	२	२	१	२	३	V2
४५७	बल बहादुर खड्का	ससिला खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	२	२	३	१	२	३	V2
४५८	दिपक खड्का	रातु खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	४	४	२	२	०	३	V1
४५९	डिल बहादुर खड्का	तुलसरा खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	३	३	२	०	८	३	V2
४६०	लक्ष खड्का	आईती खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	२	३	२	१	०	३	V2
४६१	मान बहादुर खड्का	रामसरा खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	४	४	५	२	४	३	V2
४६२	काली बहादुर खड्का	धनसरा खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	४	२	२	१	४	३	V2
४६३	जय बहादुर खड्का	नैनसरी खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	३	२	२	१	०	३	V2
४६४	तुल्छे खड्का	लालसरी खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	४	३	४	१	०	३	V2
४६५	प्रेम खड्का	कमला खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	१	३	०	१	४	३	V2
४६६	परे खड्का	धनमति खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	३	२	२	२	४	३	V2
४६७	लाल बहादुर खड्का	मंगला खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	२	१	२	१	२	३	V2
४६८	मन्दिर खड्का	धनसरी खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	३	२	२	१	६	३	V2
४६९	सर्जन बुढा	नन्दकला बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	९	३	५	२	१	६	२	V3
४७०	मान बहादुर बुढा	कलयन बुढा	श्रीमती	सुवानाउली	९	२	२	२	१	०	२	V3
४७१	शंकर खड्का	लाघे खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	४	४	२	१	२	३	V3
४७२	शान्त खड्का	तुली खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	४	३	३	२	६	३	V3
४७३	विर बहादुर खड्का	रामकुमारी खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	३	२	२	१	२	३	V4
४७४	तुल्सी बहादुर खड्का	लालसरी खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	५	६	२	१	२	३	V3
४७५	भक्त बहादुर खड्का	सेतु खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	५	४	८	१	०	३	V2
४७६	कुसी खड्का	बिजी खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	३	५	३	१	४	३	V2
४७७	मान बहादुर खड्का	रामसरी खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	४	२	३	१	५	३	V2

क्र.स.	घरकुलीको नाम		नाता	साबिकको गा.वि.स.	साबिकको वडा नं.	परिवार संख्या		पशुचौपायाको विवरण			जातजाति (दलित = १, जनजाति = २, बा/क्षे/ठ = ३, मधेसी = ४ र अन्य = ५)	संकटासन्नता स्तर (V1 = न्यून, V2 = मध्यम, V3 = उच्च, V4 = अति उच्च)
	पुरुष	महिला				पुरुष	महिला	गाई गोरु	भैसी रांगा	भेडा बाख्रा		
४७८	भक्त वहादुर खड्का	मालिका खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	२	१	२	२	०	३	V2
४७९	अर्जुन खड्का	निर्मला खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	२	२	२	०	४	३	V2
४८०	प्रेम वहादुर खड्का	तुल्सी खड्का	आमा	सुवानाउली	९	५	६	२	०	०	३	V4
४८१	हुर्क खड्का	रामसरी खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	३	१	२	१	२	३	V2
४८२	वहादुर खड्का	तुली खड्का	श्रीमती	सुवानाउली	९	४	४	४	१	७	३	V2
४८३	तुलबिर बिटालू	बिधी चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	९	१	२	२	०	१	१	V3
४८४	भदे चनारा	बिबली चनारा	श्रीमती	सुवानाउली	९	३	२	२	०	३	१	V3

संकटासन्नता स्तर : V1-न्यून, V2-मध्यम, V3-उच्च, V4-अति उच्च

जातजाति : दलित = १, जनजाति = २, बा/क्षे/ठ = ३

अनुसूची २. फोटोहर

कलस्टर स्तरीय गोष्ठिमा लापा संयोजक आयोजना वारेमा भनाई राख्दै

योजना तर्जुमा गोष्ठिका सहभागिहरु

छेडागाड नगरपालिका
वडा नं. ६
जाजरकोट

